

<p>«Фридом Финанс» АҚ Бағалы қағаздар нарығында мынадай қызмет түрлерін жүзеге асыруға 2018 жылғы 2 қазандағы № 3.2.238/15 Лицензия: «Фридом Финанс» АҚ Бағалы қағаздар нарығында мынадай қызмет түрлерін жүзеге асыруға 2018 жылғы 2 қазандағы № 3.2.238/15 Лицензия: 1) номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен брокерлік және дилерлік қызмет; 2) ерікті зейнетақы жарналарын тарту құқығынсыз инвестициялық портфелін басқару қызметі; 2020 жылғы 4 ақпандағы № 4.3.12 банк операцияларын жүргізуге Лицензия (қолма-қол шетел валютасымен айырбастау операцияларын қоспағанда, шетел валютасымен айырбастау операциялары)</p>	<p>Код: 15</p>	<p>Редакция: 09</p>
---	----------------	---------------------

**Директорлар
Кеңесі бекіткен
03.10.2023 жылғы
№10/03 хаттама**

**БРОКЕРЛІК ЖӘНЕ ДИЛЕРЛІК ҚЫЗМЕТ
РЕГЛАМЕНТІ**

Алматы, 2023

Ішкі құжат өзгерістерінің ведомосі

**«Фридом Финанс» акционерлік қоғамы
Брокерлік және дилерлік қызмет регламенті**

Нұсқа	Қолданысқа енгізілген күні	Орган, құжат және бекітілген күні
1, жаңа редакция		«Фридом Финанс» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген, 2019 жылғы 26 шілдедегі № 07/26 хаттама
2-нұсқа, жаңа редакция		«Фридом Финанс» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген, 2019 жылғы 21 қазандағы № 10/21 хаттама
3-нұсқа, жаңа редакция		«Фридом Финанс» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген, 2020 жылғы 17 сәуірдегі № 04/17 хаттама
4-нұсқа, жаңа редакция		«Фридом Финанс» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген, 2020 жылғы 5 қазандағы № 10/05 хаттама
5-нұсқа, жаңа редакция		«Фридом Финанс» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген, 2021 жылғы 29 қазандағы № 10/29 хаттама
6-нұсқа, жаңа редакция		«Фридом Финанс» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген, 2022 жылғы 21 сәуірдегі № 04/21 хаттама
7-нұсқа, жаңа редакция		«Фридом Финанс» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген, 2022 жылғы 17 мамырдағы № 05/17 хаттама
8-нұсқа, жаңа редакция		«Фридом Финанс» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген, 2023 жылғы 17 тамыздағы № 08/17 (э) хаттама

I. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

Толық атауы:

мемлекеттік тілде – «Фридом Финанс» акционерлік қоғамы;
орыс тілінде – Акционерное общество «Фридом Финанс».

Қысқартылған атауы:

мемлекеттік тілде – «Фридом Финанс» АҚ;
орыс тілінде – АО «Фридом Финанс».

Заңды мекенжайы және пошталық мекенжайы:

Қазақстан Республикасы, Алматы қ., 050040, Әл-Фараби даңғылы, 77/7, «Есентай Тауэр» БО, 3а тұрғын емес үй-жай.

Тіркеу туралы деректер:

Алматы қаласы Әділет департаментінде заңды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу, заңды тұлғаны мемлекеттік қайта тіркеу туралы 2013 жылғы 9 қыркүйектегі анықтама, тіркеу нөмірі 5350-1910-01-АҚ.
БСН: 061140003010.

Лицензия туралы мәліметтер:

«Фридом Финанс» АҚ өз қызметін мынадай негізде жүзеге асырады:
- Бағалы қағаздар нарығында мынадай қызмет түрлерін жүзеге асыруға 2018 жылғы 2 қазандағы № 3.2.238/15 лицензиялар:

1) номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен брокерлік және дилерлік қызмет;

2) ерікті зейнетақы жарналарын тарту құқығынсыз инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызмет,

- 2020 жылғы 4 ақпандағы № 4.3.12 банк операцияларын жүргізуге лицензиялар (қолма-қол шетел валютасымен айырбастау операцияларын қоспағанда, шетел валютасымен айырбастау операциялары).

Интернет ресурс: www.almaty-ffin.kz

Электрондық пошта: info@ffin.kz

Қаржы нарықтарында қызмет көрсетуге байланысты мәселелер бойынша анықтамаларды «Фридом Финанс» АҚ-ның уәкілетті адамдары +7 (727) 311 10 64/65 телефоны бойынша ұсынады.

Call center:

7555 (Қазақстанның мобильді операторларынан тегін);

8 800 080 31 31 (Қазақстанның стационарлық және мобильді операторларынан тегін).

1 тарау. БРОКЕРЛІК ЖӘНЕ ДИЛЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ

1.1. Жалпы ережелер

1. «Фридом Финанс» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Қоғам) брокерлік және дилерлік қызмет регламенті номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен бағалы қағаздар нарығында брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асыру тәртібі мен талаптарын (бұдан әрі – Регламент) айқындайды.

2. Осы Регламент:

- Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне;
- «Бағалы қағаздар рыногы туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі - БҚР туралы Заң);
- «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі - АҚ туралы Заң);
- «Электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі - ЭҚЖЭЦҚ туралы Заң);
- «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен;
- «Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі - ҚЖТҚҚ туралы Заң);
- Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыру қағидаларына, брокердің және (немесе) дилердің банк операцияларын жүргізу тәртібіне, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 3 ақпандағы № 9 қаулысы (бұдан әрі - №9 қағидалар);
- Қазақстан Республикасының, оның ішінде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (және/немесе Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің) (бұдан әрі – уәкілетті орган) өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді.

Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерімен реттелмеген бөлігінде брокерлік және/немесе дилерлік қызмет Қоғамның ішкі құжаттарына, қоғам мен клиенттер арасында жасалған брокерлік қызметтер көрсету туралы шарттарға және іскерлік айналым әдет-ғұрыптарына сәйкес жүзеге асырылады.

3. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде, уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде, «Қазақстан қор биржасы» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – биржа немесе KASE), Астана халықаралық биржасының (бұдан әрі - AIX), «Бағалы қағаздар орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Орталық депозитарий) қағидаларында белгіленген тәртіп пен талаптарға қойылатын талаптарды сақтауға міндетті эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға міндетті.

Қоғам Freedom Holding Corp халықаралық холдингінің құрамына кіреді. Холдингтік компанияның акциялары KASE, Санкт-Петербург биржасында, NASDAQ Capital Market биржасында орналастырылған. Холдингтің қызметін АҚШ-тың Бағалы қағаздар және биржалар жөніндегі комиссиясы (SEC) реттейді.

4. Регламентте мынадай терминдер мен анықтамалар қолданылады:

- 1) андеррайтер - брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар және эмитентке эмиссиялық бағалы қағаздарды шығару және орналастыру бойынша қызметтер көрсететін бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушы;
- 2) бұғаттау - бағалы қағаздардың сақталуына кепілдік беру мақсатында жүзеге асырылатын бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізілімдері жүйесінде және номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде бағалы қағаздармен азаматтық-құқықтық мәмілелерді тіркеуге уақытша тыйым салу;
- 3) брокер - эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де бағалы қағаздармен тапсырысы бойынша, клиенттің есебінен және мүдделері үшін мәмілелер жасайтын бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушы;
- 4) АХҚО биржасы (Астана халықаралық биржасы (бұдан әрі - AIX) – АХҚО-да қаржы құралдарымен сауда-саттықты ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанындағы заңды тұлға.
- 5) Қоғамның ішкі құжаттары (бұдан әрі - ІНҚ) - Қоғамның, оның органдарының, құрылымдық бөлімшелерінің (филиалдарының, өкілдіктерінің), қызметкерлерінің қызмет

көрсету талаптары мен тәртібін және оларға ақы төлеу тәртібін реттейтін осы Регламент және Қоғамның өзге де құжаттары;

6) бағалы қағаздардың қайталама нарығы - орналастырылған бағалы қағаздардың айналысы барысында бағалы қағаздар нарығының субъектілері арасында қалыптасатын құқықтық қатынастар;

7) Дербес шоттың үзінді көшірмесі - тіркеуші немесе номиналды ұстаушы беретін және белгілі бір уақытқа тіркелген тұлғаның эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша құқықтарын растайтын бағалы қағаз болып табылмайтын құжат;

8) бағалы қағазды ұстаушы – бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізілімдері жүйесінде немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде тіркелген, бағалы қағаздар бойынша құқықтары бар тұлға, сондай-ақ пай ұстаушылардың ортақ үлестік меншік құқығында пай инвестициялық қоры активтерінің құрамына кіретін бағалы қағаздар бойынша құқықтары бар пай инвестициялық қоры;

9) дилер – эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де бағалы қағаздармен өз мүдделері үшін және өз есебінен ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығында және оған тікелей қол жеткізу құқығымен ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында мәмілелер жасайтын бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушы;

10) Брокерлік қызметтер көрсету туралы шарт - Қоғам мен клиент арасында номиналды ұстау қызметтерін көрсете отырып немесе онсыз брокерлік қызметтер көрсетуге жасалатын шарт;

11) заңнама – Қазақстан Республикасының, оның ішінде уәкілетті органның заңдары мен өзге де нормативтік құқықтық актілері;

12) Қосылу туралы өтініш/шарт – жеке тұлғаға Брокерлік қызметтер көрсету туралы шартқа (номиналды ұстаумен) қосылу туралы өтініш/шарт. Брокерлік қызметтер көрсету туралы шартқа қосылу туралы өтінішке/шартқа клиент өз қолымен қол қояды, ал электрондық құжат нысанында берілген жағдайда электрондық цифрлық қолтаңбамен бекітіледі, жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжаттың электрондық көшірмелері және/немесе заңды тұлға құжаттарының көшірмелері (заңнама мен уәкілетті органның талаптарына сәйкес) тіркеледі.

13) инсайдерлік ақпарат – бағалы қағаздар (туынды қаржы құралдары), олармен жасалатын мәмілелер туралы, сондай-ақ бағалы қағаздарды (туынды қаржы құралдарын) шығарған (берген) эмитент, ол жүзеге асыратын қызмет туралы, коммерциялық құпияны құрайтын анық ақпарат, сондай-ақ үшінші тұлғаларға белгісіз, ашылуы құнның өзгеруіне әсер етуі мүмкін өзге де ақпарат бағалы қағаздар (туынды қаржы құралдары) және олардың эмитентінің қызметіне;

14) Кастодиан - клиенттердің бағалы қағаздары мен ақшасын есепке алуды және олар бойынша құқықтарды растауды, клиенттердің құжаттамалық бағалы қағаздарын сақтауды Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес олардың сақталуы жөніндегі міндеттемелерді өзіне қабылдай отырып және өзге де қызметті жүзеге асыратын бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушы;

15) клиент – Қоғамның қызметтерін пайдаланатын немесе пайдалануға ниетті тұлға. «Клиент» анықтамасына инвестициялық пай қорларының басқарушы компаниялары да жатады.

16) клиенттік тапсырыс - Қоғамның клиенті ұсынатын және осындай құжатта айқындалған талаптарда осы клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін қаржы құралдарымен/бағалы қағаздармен мәміле жасау нұсқауын қамтитын құжат;

17) клирингтік ұйым – заңнамаға сәйкес клирингтік қызметті жүзеге асыруға арналған лицензия негізінде клирингтік қызметті жүзеге асыратын заңды тұлға (бағалы қағаздар нарығындағы қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызмет);

18) мүдделер қақтығысы – Қоғамның мүдделері мен клиенттің мүдделері бір-біріне сәйкес келмейтін жағдай;

19) бағалы қағаздардың баға белгіленімі – ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында белгілі бір уақытта бағалы қағаз бойынша жарияланған сұраныс және/немесе ұсыныс бағасы;

20) екіжақты баға белгілеу - Қоғам биржада жариялаған қаржы құралдарын сатып алу және сату бағалары, олар бойынша ол жариялаған немесе өзі қабылдаған талаптарда осы қаржы құралдарымен мәміле жасауға дайын;

21) листинг - қор биржасының ішкі құжаттарында бағалы қағаздарға және олардың эмитенттеріне арнайы (листингтік) талаптар белгіленген бағалы қағаздарды қор биржасының бағалы қағаздар тізімінің санатына және/немесе секторына қосу;

22) Дербес шот - мәмілелерді тіркеу және эмиссиялық бағалы қағаздар және өзге де бағалы қағаздар бойынша құқықтарды есепке алу мақсатында тіркелген тұлғаны бірмағыналы сәйкестендіруге мүмкіндік беретін Қоғамның есепке алу жүйесінде қамтылатын жазбалар жиынтығы;

23) Бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шоты - клиентке ашылған және оның бағалы қағаздарын (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алуға арналған дербес шот;

24) Жарияланған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шоты - пайларды қоспағанда, орналастырылмаған бағалы қағаздарды есепке алу жүзеге асырылатын номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде эмитентке ашылған дербес шот;

25) Эмитенттің сатып алынған бағалы қағаздарды есепке алуға арналған дербес шоты - пайларды қоспағанда, эмитент бағалы қағаздардың қайталама нарығында сатып алған бағалы қағаздарды есепке алу жүзеге асырылатын номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде эмитентке ашылған дербес шот.

26) Номиналды ұстаушының дербес шоты - номиналды ұстаушыға ашылған және оның клиенттерінің бағалы қағаздарын (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алуға арналған дербес шоты;

27) Бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасау - Қаржы нарығы субъектілерінің бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарының, оның ішінде шетел валюталары мен туынды қаржы құралдарының бағаларын (бағамдарын) белгілеуге және/немесе ұстап тұруға, ұсыныс пен сұраныстың объективті арақатынасы нәтижесінде белгіленген, сауданың көрінуін жасауға бағытталған жоғары немесе төмен әрекеттері инсайдерлік ақпаратты пайдалана отырып мәміле жасауға арналған бағалы қағазбен немесе өзге де қаржы құралымен;

28) Маркет-мейкер - осындай қор биржасы ретінде танылған және өзіне белгілі бір үлгідегі қаржы құралдары бойынша екіжақты баға белгілеулерді үнемі жаңартып отыруға және қолдауға міндеттеме алған және осындай мәртебеге ие болудан туындайтын барлық міндеттерді орындайтын компания;

29) «Астана» халықаралық қаржы орталығы (бұдан әрі - АХҚО) - Қазақстан Республикасының Президенті айқындайтын нақты белгіленген шекаралары бар, қаржы саласында ерекше құқықтық режим қолданылатын Астана қаласы шегіндегі аумақ.

30) Халықаралық сәйкестендіру нөмірі (ISIN коды) - орталық депозитарий бағалы қағаздарға және басқа да қаржы құралдарына оларды сәйкестендіру және есепке алуды жүйелеу мақсатында беретін әріптік-цифрлық код;

31) ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығы - бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен, оның ішінде шетел валюталарымен және туынды қаржы құралдарымен мәмілелер қор биржасының ішкі құжаттарында белгіленген талаптарды сақтамай жүзеге асырылатын бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарының айналыс саласы;

32) бейрезиденттер - олар «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» Қазақстан Республикасының 2018 жылғы 2 шілдедегі № 167-VI ҚРЗ Заңының 1-бабының 4-тармағында айқындалғандай;

33) бағалы қағаздарды номиналды ұстау - бағалы қағаздарды ұстаушылардың атынан және олардың есебінен номиналды ұстау шартына сәйкес не БҚР туралы Заңға сәйкес белгілі бір заңды іс-әрекеттер жасау, сондай-ақ бағалы қағаздар бойынша құқықтарды есепке алу және растау және осындай ұстаушылардың бағалы қағаздармен мәмілелерін тіркеу;

34) қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен айырбастау операциясы (операция және/немесе айырбастау операциясы) – қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу немесе сату бойынша (оның ішінде қор биржасының ішкі құжаттарына сәйкес валюталық своп операцияларына қатысты мәмілелер) Брокер жасайтын қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен (қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу, сату және айырбастау бойынша) валюталы-айырбастау операциясы немесе Брокердің клиенттерінің тапсырмасы бойынша және (немесе) меншікті активтер есебінен және (немесе) басқарудағы активтер есебінен ұлттық валютаны шетел валютасына айырбастау және шетел валютасын ұлттық валютаға (айырбастауға) айырбастау бойынша операциялар;

35) номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі операция – номиналды ұстаушының іс-қимылдарының жиынтығы, оның нәтижесінде номиналды ұстауды есепке алу жүйесіне деректерді енгізу (өзгерту) және/немесе номиналды ұстауды есепке алу жүйесін құрайтын ақпаратты дайындау және ұсыну;

36) операциялық күн - номиналды ұстаушы бұйрықтарды қабылдауды, өндеуді, дербес шоттар бойынша операцияларды тіркеуді және ақпараттық операцияларды жүзеге асыратын уақыт кезеңі;

37) репо операциясы - тараптары бірдей екі тұлға (репо операциясына қатысушылар) болып табылатын, репо операциясының нысанасы болып табылатын, бір шығарылымның бағалы қағаздарымен бір мезгілде жасалатын, орындау мерзімдері бойынша ерекшеленетін және бір-біріне бағыт бойынша қарама-қарсы екі мәміленің жиынтығы;

Биржаның сауда жүйелерінде репо операцияларын екі тәсілмен жүзеге асыру көзделген:

– «тікелей» тәсілмен – тікелей мәмілелер жасасу әдісімен өткізілетін сауда-саттықта;

- «автоматты» тәсілмен – үздіксіз қарсы аукцион әдісімен өткізілетін сауда-саттықта;

38) репо мәмілесін қамтамасыз ету - репо мәмілелері бойынша есеп айырысуларды жүргізу және клиенттердің міндеттемелерін орындау үшін қабылданатын клиенттердің активтері;

39) сауда-саттықты ұйымдастырушы - қор биржасы немесе Орталық депозитарий ол сауда-саттықты ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асырған кезде Орталық депозитарийдің клиенттері арасында баға белгілеулерді айырбастау жүйесін пайдалану және ұстап тұру арқылы БҚР туралы Заңға сәйкес жүзеге асырады;

40) ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығы - ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығы - мәмілелер қор биржасының ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылатын эмиссиялық бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарының айналыс саласы;

41) бағалы қағаздардың бастапқы нарығы - эмитенттің бұған дейін сатып алған эмиссиялық бағалы қағаздарды бағалы қағаздардың қайталама нарығына одан әрі орналастыруын қоспағанда, эмитент (андеррайтер немесе эмиссиялық консорциум) жариялаған эмиссиялық бағалы қағаздарды орналастыруы;

42) мерзімді есеп - кезеңділігі Қоғамның Регламентінде және/немесе өзге де ішкі құжаттарында белгіленген тұрақты негізде клиентке берілетін белгілі бір уақыт кезеңіне клиенттің дербес шотының жай-күйі туралы стандартталған нысандағы клиентке жазбаша хабарлама;

43) клиенттің бұйрығы - Қоғамның ішкі құжаттарында айқындалған және Қоғамның клиенті ұсынатын, өзіне тиесілі бағалы қағаздарға немесе қаржы құралдарын сатып алуға арналған ақшаға (клиенттің дербес шотында) қатысты белгілі бір іс-қимылды жүзеге асыруға нұсқауды қамтитын стандартталған нысандағы құжат;

44) тіркеу қызметі - Орталық депозитарий тіркеу қызметін жүзеге асыру шеңберінде көрсететін қызмет (бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін қалыптастыру, сақтау және жүргізу);

45) репо мәмілесін қамтамасыз ету - репо мәмілелері бойынша есеп айырысуларды жүргізу және клиенттердің міндеттемелерін орындау үшін қабылданатын клиенттің активтері;

46) кәсіптік ұйым - бағалы қағаздар нарығында олардың қызметінің бірыңғай қағидалары мен стандарттарын белгілеу мақсатында бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушылары қауымдастық (одақ) нысанында құрған заңды тұлға;

47) есепке алу жүйесі - номиналды ұстаушы ретінде іс-қимыл жасайтын, бағалы қағаздарды ұстаушылар және оларға тиесілі бағалы қағаздар туралы мәліметтерді қамтитын, оларды белгілі бір уақытқа сәйкестендіруді, бағалы қағаздармен мәмілелер мен операцияларды тіркеуді, сондай-ақ осы бағалы қағаздар бойынша айналысқа немесе құқықтарды жүзеге асыруға тіркелген шектеулердің сипатын қамтамасыз ететін қоғамды есепке алу жүйесі және өзге де уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес мәліметтер;

48) спрэд - екіжақты баға белгілеу бойынша бағалар арасындағы айырма;

49) қор биржасының сауда жүйесі – осы қор биржасының мүшелері арасында эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасалатын материалдық-техникалық құралдар, қор биржасының ішкі құжаттары және өзге де қажетті активтер мен рәсімдер кешені;

50) сауда күні - қор биржасының сауда жүйесінде қаржы құралдарымен мәмілелер жасалуы мүмкін күнтізбелік күн шегінде қор биржасында белгіленген кезең;

51) бағалы қағаздар мен ақша қозғалысын есепке алу - бухгалтерлік есеп стандарттары мен нормаларында, Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар рыногы туралы заңнамасында және осы Регламентте белгіленген, кіріс және шығыс ақшалай төлемдер мен бағалы қағаздардың берілуін көрсететін, бағалы қағаздар мен клиенттердің қоғамға сеніп тапсырылған ақшасының қозғалысын есепке алу жөніндегі арнайы рәсімдер;

52) уәкілетті орган - Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және/немесе Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі;

53) уәкілетті өкіл - өзіне жүктелген функцияларға байланысты заңнамаға сәйкес ұсынылатын клиенттің атынан және оның мүддесі үшін қандай да бір іс-қимыл жасауға құқылы тұлға;

54) қаржы құралы – туынды бағалы қағаздарды, туынды қаржы құралдарын және операциялардың нәтижесінде бір тұлғада бір мезгілде қаржы активі және екіншісінде қаржылық міндеттеме немесе үлестік құрал туындайтын басқа да қаржы құралдарын қоса алғанда, ақша, бағалы қағаздар;

55) қаржы нарығы - қаржылық қызметтер көрсетуге және тұтынуға және қаржы құралдарын қолдануға байланысты қатынастардың жиынтығы;

56) Биржа - дауыс беретін акцияларының жалпы санының кемінде жиырма бес пайызы уәкілетті органға тиесілі акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған, осы сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйелерін пайдалана отырып, оларды тікелей өткізу жолымен сауда-саттықты ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын заңды тұлға;

57) бағалы қағаз - мүліктік құқықтарды куәландыратын белгілі бір жазбалар мен басқа да белгілердің жиынтығы;

58) Орталық депозитарий - негізгі функциясы депозитарлық қызметті жүзеге асыру болып табылатын мамандандырылған коммерциялық емес ұйым (БҚР туралы Заңның 45-бабының 2-1-тармағында көзделген);

59) **орталық контрагент (бұдан әрі - ОК)** – клирингтік қатысушылар немесе олардың Биржаның сауда жүйесінде сауда-саттыққа уәкілетті қатысушылары жасасатын қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша тарап болып табылатын заңды тұлға;

ОК-сыз мәмілелер – биржа орталық контрагенттің функцияларын жүзеге асырмайтын биржалық қызмет қағидаларында айқындалған мәмілелер;

ОК-сыз мәмілелер – биржа орталық контрагенттің функцияларын жүзеге асыратын биржалық қызмет қағидаларында айқындалған мәмілелер;

60) ақпарат пен құжаттарды жүргізудің және сақтаудың электрондық нысаны – ақпарат пен құжаттарды электрондық байланыс құралдарының көмегімен және электрондық тасымалдағышта сақтау және беру;

61) электрондық құжат - ақпарат электрондық-цифрлық нысанда ұсынылған және электрондық цифрлық қолтаңба арқылы куәландырылған құжат;

62) электрондық цифрлық қолтаңба (ЭЦҚ) - электрондық цифрлық қолтаңба құралдарымен жасалған және электрондық құжаттың дәйектілігін, оның тиесілілігін және мазмұнының өзгермейтіндігін растайтын электрондық нышандар жиынтығы;

63) эмиссиялық бағалы қағаздар - бір шығарылым шегінде біртекті белгілері мен деректемелері бар, осы шығарылым үшін бірыңғай шарттар негізінде орналастырылатын және айналысқа түсетін бағалы қағаздар;

64) эмитент - эмиссиялық бағалы қағаздар шығаруды жүзеге асыратын тұлға;

65) AIX CSD - АХҚО аумағында бағалы қағаздармен мәмілелерді тіркеуді жүзеге асыратын ұйым.

66) биометриялық сәйкестендіру – «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарын ескере отырып, оның физиологиялық және биологиялық ерекшеліктері негізінде электрондық қызметтер алуға құқықтарын біржақты растау мақсатында клиенттің жеке басын анықтау рәсімі;

67) Қоғамның сауда платформасы - қор биржасының сауда жүйесіндегі қаржы құралдарымен операциялар туралы, қор биржасының сауда жүйесіндегі шетел валютасымен операциялар туралы (қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыру бөлігінде), бағалы қағаздар портфелі және өзге де қаржылық операциялар туралы ақпарат алуды қамтамасыз ететін брокердің ақпараттық жүйелерін қоса алғанда, бағдарламалық және техникалық құралдарының жиынтығы өзге де ақпаратты, сондай-ақ клиентке электрондық қызметтерді ұсыну;

68) бірреттік (біржолғы) код - клиенттің сұратуы бойынша бағдарламалық-аппараттық құралдармен жасалатын және клиентке қоғамның электрондық қызметтеріне қол жеткізу мүмкіндігін ұсыну кезінде бірреттік пайдалануға арналған электрондық цифрлық нышандардың бірегей реттілігі;

69) жеке кабинет - брокердің сауда платформасындағы интерактивті сервис, ол арқылы клиент Қоғамға электрондық қызметтер көрсетуге тапсырмалар жібереді, электрондық қызметтер алады.

70) Клиентті серпінді сәйкестендіру - бірреттік (біржолғы) немесе көп реттік кодты пайдалану арқылы электрондық қызметтерді алу құқығын біржақты растау мақсатында клиенттің түпнұсқалығын белгілеу рәсімі;

71) қайта пайдалануға болатын код - клиенттің сұратуы бойынша бағдарламалық-аппараттық құралдармен жасалатын және клиенттің Қоғамның электрондық қызметтеріне қол жеткізу мүмкіндігін ұсыну кезінде белгілі бір уақыт кезеңі ішінде қайта пайдалануға арналған электрондық цифрлық нышандардың бірегей дәйектілігі;

72) қауіпсіздік рәсімі - электрондық қызметтерді алу құқығын белгілеу және клиенттің берілетін және алынатын тапсырмаларының мазмұнындағы қателерді және (немесе) өзгерістерді анықтау мақсатында оның тапсырмаларын жасау, беру және алу кезінде Клиентті сәйкестендіруге арналған ұйымдастырушылық шаралар мен ақпаратты қорғаудың бағдарламалық-техникалық құралдарының кешені;

73) сәйкестендіру деректерімен алмасу орталығы (бұдан әрі – СДАО) – клиенттерді сәйкестендіру рәсімдерін жүргізу үшін қолжетімді көздерден клиенттердің деректерімен алмасу бойынша брокерлермен және (немесе) дилерлермен өзара іс-қимылды қамтамасыз ететін банкаралық ақша аудару жүйесінің операциялық орталығы;

74) электрондық көрсетілетін қызметтер - брокер клиентке брокердің сауда платформасы арқылы, сауда операцияларын, дербес шот бойынша операцияларды және (немесе) ақпараттық операцияларды жүзеге асыру жөніндегі көрсетілетін қызметтері, сондай-ақ брокер Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасына және брокердің ішкі қағидаларына сәйкес ұсынатын өзге де қызметтер;

75) демеушілік қол жеткізу клиенті - тапсырысы бойынша сауда-саттыққа қатысушы мәміле жасасу мақсатында биржаның сауда-клирингтік жүйесіне өтінім беретін заңды немесе жеке тұлға.

5. Қоғам мен оның клиенттері арасындағы қатынастар Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде белгіленген тапсырма шартының немесе Комиссияның нормалары қолданылатын брокерлік қызметтер көрсету туралы шарт негізінде туындайды. Тапсырма шартының нормалары номиналды ұстау қызметтерін ұсыну бөлігінде, ал комиссия шартының нормалары - ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында брокерлік қызметтер көрсету бөлігінде қолданылады. Ұйымдастырылмаған бағалы қағаздар нарығындағы брокерлік қызметтер тапсырма шартының немесе брокерлік шарт тараптарының келісімі бойынша комиссияның негізінде ұсынылады.

6. Қоғам өз клиенттеріне уәкілетті орган және Қоғамның ішкі құжаттары белгілеген тәртіппен және талаптарда электрондық қызметтерді ұсынады.

7. Қоғамның ұйымдық құрылымына мынадай құрылымдық бөлімшелер кіреді:

1) Сауда операциялары департаменті (бұдан әрі - СОД) - қаржы құралдарымен мәмілелер жасасуды жүзеге асыратын бөлімше;

2) Қазынашылық департаменті (бұдан әрі – ҚД) - қаржы құралдарымен мәмілелер жасасуды жүзеге асыратын бөлімше;

3) Есепке алу және есептілік департаменті (бұдан әрі – ЕЕД немесе бэк-офис) - қаржы құралдарымен мәмілелерді орындауды, Қоғамның және клиенттердің қаржы құралдары мен ақшасын есепке алуды, брокерлік қызмет көрсету шарттарын, клиенттердің бұйрықтарын есепке алуды, клиенттерге есептер беруді жүзеге асыратын бөлімше;

4) Клиенттерді тарту департаменті (бұдан әрі – ҚТД) және филиалдар - клиенттерді тартуды және клиенттер қорын дамытуды, Қоғамның қызметі мәселелері бойынша клиенттерге консультация беруді және олармен жұмысты жүзеге асыратын бөлімшелер;

5) Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес өзге де құрылымдық бөлімшелер.

8. Қоғамның бірінші басшысының немесе брокерлік және/дилерлік қызметті жүзеге асыруға жетекшілік ететін оның орынбасарының лауазымын СОД немесе ЕЕД басшысы лауазымымен қоса атқаруға жол беріледі. СОД қызметкерлерінің ЕЕД-нің құзыретіне жататын функциялар мен міндеттерді жүзеге асыруына, сондай-ақ қоғамның көрсетілген бөлімшелерінің бірінің қызметкерлерінің құқықтары мен өкілеттіктерін басқа бөлімшенің қызметкерлеріне беруге (беруге) жол берілмейді.

Қоғамның брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметпен ұштастыруы кезінде бірінші басшыны қоспағанда, Қоғамның лауазымды адамының инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызмет және брокерлік және (немесе) дилерлік қызмет мәселелеріне бір мезгілде жетекшілік етуіне жол берілмейді.

Еңбек шартында немесе Қоғам қызметкерлермен жасасатын өзге де келісімде Қоғам қызметкерінің үшінші тұлғаларға, оның ішінде валюталық және қор нарықтарында мәмілелер жасау саласындағы қызметті жүзеге асыратын сенімхат бойынша агенттік қызметтер көрсетпеуінен көрінетін Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 29-бабының 2-тармағына сәйкес бәсекелестік туралы шарт көзделеді.

Орталық депозитарийдің, Биржаның, АІХ-тың, клирингтік ұйымның және/немесе өзге де есеп айырысу ұйымының және/немесе шетелдік есеп айырысу ұйымының электрондық құжаттармен алмасу жүйесіне кіру үшін рұқсаты бар (парольдерді пайдаланатын) Қоғамның қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіптік және мүліктік жауаптылықта болады.

Қоғам өз қызметкерлерінің Қоғамның лицензияланатын қызмет түріне байланысты лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру шеңберінде олардың клиенттермен, оның ішінде нақты уақыт режимінде телефон байланысы, электрондық пошта, бейнеконференцбайланыс құралдарын немесе мәтіндік (дауыстық) хабарламалар алмасу жөніндегі бағдарламалық жасақтаманы пайдалана отырып, абоненттік нөмірлері және (немесе) электрондық пошта мекенжайлары және (немесе) домендік мекенжайлары брокердің және (немесе) дилердің атына тіркелген, сондай-ақ Bloomberg, Reuters ақпараттық жүйелерін (бұдан әрі - корпоративтік байланыс құралдары) пайдалана отырып әлеуетті клиенттермен және (немесе) контрагенттермен өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.

Қоғам қызметкерлерінің клиенттермен, оның ішінде әлеуетті клиенттермен және (немесе) контрагенттермен қарым-қатынастары туындайтын және (немесе) қызметкерлердің Қоғам қызметінің лицензияланатын түріне байланысты өз лауазымдық міндеттерін орындауы кезінде қолдайтын өзге де байланыс құралдарын пайдалануына жол берілмейді,

Қоғам корпоративтік байланыс құралдары арқылы алынатын және берілетін ақпараттың жазылуын, сақталуын, конфиденциалдылығын және өзгермейтінін қамтамасыз етеді, сондай-ақ осы ақпараттың бес жыл бойы сақталуын қамтамасыз етеді.

9. Қоғам жылдық қаржылық есептілікке аудит жүргізеді.

Аудит жүргізу кезінде Қоғам аудиторлық ұйым сұратқан барлық қажетті құжаттаманы (материалдарды) ұсынады.

10. Қоғам заңнамада белгіленген тәртіппен үлестес тұлғалардың есебін жүргізеді.

11. Регламенттің мақсаттары үшін шетелдік есеп айырысу ұйымы деп түсініледі:

Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «BBB»-тен төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингтік бағасы (стандарт энд Пурс) немесе Moody's Investors Service (Мудис Инвесторс Сервис) агенттіктерінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы немесе Fitch (Фич) бар Қазақстан Республикасының бейрезидент-банк;

Standard & Poor's агенттігінің (стандарт энд Пурс) халықаралық шкаласы бойынша «А»-тен төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингтік бағасы немесе Moody's Investors Service (Мудис Инвесторс Сервис) немесе Fitch (Фич) агенттіктерінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар еншілес банк болып табылатын Қазақстан Республикасының бейрезидент-бас банк;

шығу елінің шетелдік қадағалау органы орталық депозитарий мәртебесі бар ұйым бағалы қағаздар жөніндегі комиссиялардың халықаралық ұйымына консультациялар, ынтымақтастық және ақпарат алмасу мәселелері бойынша өзара түсіністік туралы көпжақты меморандумға қол қойды;

Standard & Poor's (стандарт энд Пурс) агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «BBB»-тен төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингтік бағасы немесе Moody's Investors Service (Мудис Инвесторс Сервис) немесе Fitch (Фич) агенттіктерінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар Бағалы қағаздар нарығы туралы заңның 59-бабының 1-тармағында белгіленген функцияларды жүзеге асыратын шетелдік ұйым;

заңды тұлға ретінде тіркелген елдің заңнамасына сәйкес бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 59-бабының 1-тармағында белгіленген функцияларды мынадай талаптарға сәйкес жүзеге асыратын шетелдік ұйым:

осы заңды тұлғаның шыққан еліндегі бағалы қағаздар рыногын реттеу, бақылау және (немесе) қадағалау жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын уәкілетті орган (бұдан әрі – шетелдік қадағалау органы) берген бағалы қағаздар нарығындағы қызметті жүзеге асыруға лицензиясы (рұқсаты) бар;

осы заңды тұлғаның шыққан елінің шетелдік қадағалау органы бағалы қағаздар жөніндегі комиссиялардың халықаралық ұйымына консультациялар, ынтымақтастық және ақпарат алмасу

мәселелері бойынша өзара түсіністік туралы көпжақты меморандумға қол қойды және (немесе) брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті қадағалау саласындағы уәкілетті орган мен осы шетелдік қадағалау органы арасында ынтымақтастық және ақпарат алмасу туралы халықаралық келісім бар;

Standard & Poor's (standard and purs) агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «А-»-тен төмен емес рейтингтік бағасы бар немесе Moody's Investors Service (Mudis Инвесторс сервисі) немесе Fitch (Fitch) агенттіктерінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар елде тіркелген не мынадай бір немесе бірнеше халықаралық қаржы қауымдастықтары: Халықаралық капитал нарықтары қауымдастығына (ICMA), Халықаралық валюта және ақша нарықтары кәсіпқойлары қауымдастығына (ACI The Financial Markets Association), Еуропаның қаржы нарықтары қауымдастығына (AFME) мүшелігі бар не Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттің аумағында тіркелген заңды тұлға болып табылады.

12. Қоғам Қоғамға берілген брокерлік және/немесе дилерлік қызметті жүзеге асыруға қолданыстағы лицензияның болуы туралы интернет-ресурста (БҚР туралы Заңның 3-бабының 1-тармағында айқындалған уәкілетті органның ресми интернет-ресурсына сілтемелерді қоса алғанда) ақпарат орналастырады.

13. Қоғам клиенттің, сондай-ақ Қоғаммен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамның бірінші талабы бойынша клиенттің (Қоғаммен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамның) талабын алған күннен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде танысу үшін Қоғамның ішкі құжаттарын ұсынады.

14. Қоғамның клиентке, сондай-ақ Қоғаммен шарттық қатынастарға түсуге ниет білдірген адамға Регламенттің 13-тармағында көрсетілген құжаттардың көшірмелерін ұсырудан бас тартуға құқығы жоқ. Қоғам көшірмелерді бергені үшін оларды дайындауға жұмсалатын шығыстар мөлшерінен аспайтын мөлшерде ақы алады.

15. Қоғам клиентке осы клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын қаржы құралдарымен жасалатын мәмілеге қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар туралы хабарлайды.

Осы клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын қаржы құралдарымен мәмілеге қатысты белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар туралы клиентке хабарлама Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген нысанда ресімделеді және Қоғамның ресми интернет-ресурсында және/немесе Қоғамның сауда платформасында (бағдарламалық жасақтамада) орналастырылады және/немесе электрондық пошта арқылы жіберіледі немесе осындай хабарламаны жіберу негізі туындаған күні байланыстың өзге де ықтимал түрлерімен қамтамасыз етіледі.

Егер клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын не клиенттің клиенттік тапсырысы негізінде жасалған мәміленің шарттары 56-бапта белгіленген талаптарға сәйкес келсе (Жосықсыз мінез-құлыққа тыйым салу. Бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасау) туралы Заңның, Қоғам клиентке осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген хабарламаны бір мезгілде жібере отырып, уәкілетті органға осы хабарламаның көшірмесін жібереді.

Осы Регламентке 1-қосымшада Қоғамның ресми интернет-ресурсында және/немесе Қоғамның сауда платформасында (бағдарламалық жасақтамада) орналастырылатын клиенттерге хабарламалар келтірілген.

Регламентке 1-қосымшада репо операцияларын жасау кезінде туындайтын тәуекелдер туралы хабарлама келтірілген.

Регламентке 2-1-қосымшада қаржы нарықтарында операцияларды жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер туралы декларация келтірілген.

Регламентке 3-қосымшада Қоғам клиентке оның бірінші талабы бойынша танысу үшін беретін құжаттардың тізбесі келтірілген.

Қоғамның ішкі құжаттарында Қоғамның өз клиенттерінің алдында ақпаратты ашу жөніндегі қосымша (көрсетілген міндеттерден басқа) міндеттері белгіленуі мүмкін.

16. Қоғамның жарнамалық ақпаратты таратуы «Жарнама туралы» Қазақстан Республикасы 2003 жылғы 19 желтоқсандағы Заңының талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

17. Қоғам, сондай-ақ оның қызметкерлері бұқаралық ақпарат құралдарында жарияламайды және қаржы құралдарымен мәмілелердің параметрлері, оның ішінде бағалар, көлемдер және контрагенттер туралы расталмаған, дұрыс емес немесе жаңылыстыратын мәліметтерді кез келген тәсілмен таратпайды.

18. Бұқаралық ақпарат құралдарында немесе өз қызметі туралы өзге де жолмен хабарландырулар жарияланған кезде Қоғам өзінің толық атауын, сондай-ақ брокерлік және/немесе дилерлік қызметті жүзеге асыруға лицензияның берілген күні мен нөмірін көрсетеді.

1.2. Брокерлік қызметтер көрсету туралы шарт. Клиенттік тапсырыс

19. Брокерлік қызметтер көрсету туралы шарт (бұдан әрі - брокерлік шарт) жазбаша нысанда жасалады.

Брокерлік шарт клиентті үлгілік брокерлік шарттың талаптарына қосу жолымен жасалады.

Клиенттің үлгілік брокерлік шарттың талаптарына электрондық түрде қосылуына мыналарды пайдалана отырып жол беріледі:

- 1) электрондық цифрлық қолтаңба - заңды немесе жеке тұлға болып табылатын клиент үшін;
- 2) биометриялық немесе серпінді сәйкестендіру құралдары - жеке тұлға болып табылатын клиент үшін.

20. Үлгілік брокерлік шарт және оған барлық өзгерістер және (немесе) толықтырулар, сондай-ақ Қоғамның тарифтері Қоғамның атқарушы органының бекітуіне жатады және оның интернет-ресурсында орналастырылады.

Қоғам өзінің барлық клиенттерін көрсетілген өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізілгенге дейін кемінде күнтізбелік 15 күн бұрын үлгілік брокерлік шартқа болжамды өзгерістер және (немесе) толықтырулар туралы хабардар етеді.

Қоғам мен клиент арасындағы тараптардың келісімі бойынша атқарушы орган тиісті шешім қабылдамай, брокерлік шарттарға қол қойылуы мүмкін, олардың талаптары Қоғамның үлгілік брокерлік шарттары мен тарифтерінен өзгеше болуы мүмкін.

21. Клиентпен брокерлік шарт қоғам КЖ/ТҚҚ туралы заңда көзделген тиісті тексеру бойынша шаралар қабылдағаннан кейін жасалады.

Үлгілік брокерлік шарттың талаптарына электрондық түрде қосылған кезде клиентпен іскерлік қатынастар Ұлттық Банктің/уәкілетті органның қаулысымен бекітілген қаржылық мониторинг субъектілері іскерлік қатынастарды қашықтан белгілеген жағдайда клиенттерді тиісінше тексеруге қойылатын талаптарды ескере отырып, қашықтан тәсілмен белгіленеді.

Брокерлік шартты электрондық түрде жасасу және клиентпен қашықтан іскерлік қарым-қатынас орнату кезінде Қоғамның клиенттерді сәйкестендіру талаптары мен тәртібі Қоғамның ішкі құжаттарымен айқындалады.

Биометриялық сәйкестендіру құралдарын пайдалана отырып, жеке тұлға болып табылатын клиентті сәйкестендіру кезінде сәйкестендіру деректерімен алмасу орталығының (бұдан әрі – СДАО) қызметтерін пайдалануға жол беріледі.

Жеке тұлға болып табылатын клиентті сәйкестендіру кезінде мемлекеттің қатысуымен кредиттік бюро қызметтерін пайдалануға жол беріледі.

Қоғамның СДАО-пен немесе мемлекеттің қатысуымен кредиттік бюромен өзара іс-қимылы олардың арасында жасалған шарт негізінде жүзеге асырылады, ол мынадай талаптарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

- 1) қызметті ұсыну және алу тәртібі мен мерзімдері;
- 2) қауіпсіздікті қамтамасыз ету рәсімдері;
- 3) алынатын комиссияның мөлшері, оны алу тәртібі;
- 4) тараптардың жауапкершілігі, оның ішінде конфиденциалдылық режимін сақтау, бағалы қағаздар нарығында коммерциялық құпияны сақтау және клиенттердің дербес деректерін қорғау бөлігінде;
- 5) Тараптардың құқықтары мен міндеттері;
- 6) алынған сәйкестендіру нәтижелерін және (немесе) мәліметтерді сақтау тәртібі;
- 7) шағым-талаптар беру тәртібі және даулы жағдайларды шешу тәсілдері.

СДАО қызметтерін пайдаланған жағдайда, клиенттің сәйкестендіру құралы арқылы алынған оның дербес деректерін жинауға, өңдеуге, сақтауға және қажет болған жағдайда үшінші тұлғаларға ұсынуға алған келісімі негізінде Қоғам клиентте бар құрылғыларды және (немесе) брокердің және (немесе) дилердің құрылғыларын пайдалана отырып, клиентпен бейнеконференцбайланыс сессиясын өткізеді. Бейнеконференцбайланыс сессиясының мазмұндық бөлігін (бақылау мәселелерінің тізбесі), сондай-ақ клиенттерді қашықтан сәйкестендіру кезінде брокер және (немесе) дилер көрсететін қызметтердің тізбесі мен көлемін Қоғам дербес белгілейді.

Қоғам бейнеконференцбайланыс сеансы барысында алынған клиенттің жеке не бизнес-сәйкестендіру нөмірін және клиенттің бейне арқылы бейнесін СДАО-ға береді.

Бағдарламалық жасақтама арқылы СДАО өзінің ішкі рәсімдеріне сәйкес биометриялық көрсеткіштер бойынша сәйкестік дәрежесін анықтайды. Клиенттердің өтініштерінің бейнежазбалары Қоғамда сақталады.

Фототүсірілімдердің биометриялық көрсеткіштері бойынша сәйкестік дәрежесінің нәтижелері және қол жетімді көздерден СДАО алған клиенттің сәйкестендіру деректері қоғамға беріледі.

Қоғам қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) және терроризмді қаржыландыру тәуекелі дәрежесін (бұдан әрі – КЖ/ТҚ тәуекелі) бағалауды ескере отырып, клиенттермен іскерлік қатынастарды қашықтан белгілеу жағдайында клиенттерді тиісінше тексерудің бекітілген рәсіміне сәйкес клиенттермен іскерлік қатынастарды қашықтан белгілеу туралы шешімді дербес қабылдайды. Бұл ретте, Қоғам мынадай талаптарды сақтай отырып, клиентпен қашықтан іскерлік қарым-қатынас орнатады:

1) КЖ/ТҚҚ туралы Заңның 5- бабы 3-тармағының 1), 2), 2-1) және 4) тармақшаларында көзделген мәліметтерді тіркеу;

2) клиент - жеке тұлғаның сәйкестендіру құралы арқылы расталған дербес деректерін жинауға, өңдеуге, сақтауға және беруге, оның ішінде қажет болған кезде үшінші тұлғаларға беруге келісімінің болуы;

3) клиенттің - жеке тұлғаның (оның өкілінің) және бенефициарлық меншік иелерінің дербес деректерін жинауды, өңдеуді, сақтауды, беруді және қорғауды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін автоматтандырылған ақпараттық жүйелердің болуы;

4) Қоғамда іскерлік қатынастардың мақсаты қылмыстық жолмен алынған кірістерді жылыстату және терроризмді қаржыландыру мақсатында операциялар жасау болып табылады деген күдік жоқ.

22. Қоғамның брокерлік шарты бір мезгілде бағалы қағаздарды номиналды ұстау бойынша қызметтер көрсету талаптары мен тәртібін қамтуы да мүмкін, сондай-ақ қамтымауы да мүмкін.

23. Қоғамның брокерлік шарты БҚР туралы Заңның 63-бабының 3-1-тармағына сәйкес Қоғамның электрондық қызметтер көрсету тәртібін қамтиды.

24. Брокерлік шарт жасасу кезінде клиент Қоғамға үлгілік брокерлік шарттарда айқындалған құжаттарды ұсынады.

Қоғам клиентпен брокерлік шарт жасасқан кезде электрондық түрде үлгілік брокерлік шарттарда көзделген құжаттардың немесе жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжаттың деректерінің электрондық көшірмелерін және оның жеке сәйкестендіру нөмірін ұсынуға болады.

25. Клиент-жеке тұлғамен брокерлік шарт жасасу кезінде Қоғам осы клиент-жеке тұлға ұсынған мәліметтер негізінде клиент-жеке тұлғаның салықтық резиденттігін белгілейді.

26. Брокерлік шарт брокерлік шартта белгіленген мерзім ішінде клиентке брокерлік қызмет көрсету мақсатында жасалады.

Брокерлік шарт қосымша шарт ретінде Қоғамға клиенттік тапсырыстарды беру тәсілдерін, Қоғамның клиенттік тапсырыстарды қабылдауын растау тәртібін және Қоғамның клиентке клиенттік тапсырыстардың орындалуы туралы есептерді беру тәртібін, сондай-ақ Қағидалардың 19, 29, 32, 42 және 43-тармақтарында көзделген жағдайларда клиентке хабарламаларды жіберу тәртібі мен мерзімдерін көрсетеді.

Қоғамның кез келген клиенттің ақшасы мен бағалы қағаздарын өзге клиенттердің мүддесі үшін пайдалануға құқығы жоқ.

27. Брокерлік шарттың қолданылу мерзімі ішінде Қоғам өз клиентіне уәкілетті органның Қоғамға қатарынан соңғы 12 (он екі) күнтізбелік ай ішінде қолданған әкімшілік жазаларын қоспағанда, санкциялар туралы хабарлайды. Әкімшілік жаза түріндегі санкциялар бойынша әкімшілік жаза қолдану туралы қаулының орындалуы аяқталған күннен бастап соңғы 12 (он екі) қатарынан күнтізбелік ай ішінде қоғамға әкімшілік жаза қолдану туралы мәліметтер ұсынылады.

28. Осы Регламенттің 27-тармағында көзделген хабарламалар жазбаша түрде ресімделеді және Қоғам осындай хабарламаны жіберу негізі туындаған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде оларды Қоғамның www.almaty-ffin.kz ресми интернет-ресурсында орналастыру арқылы клиентке жібереді.

29. Брокерлік шартты жасасу және орындау барысында Қоғам клиентке заңнамада көзделген қызметтерді көрсетуге құқылы. Қоғам жеке инвесторларға жеке инвестициялық ұсынымдар беру жолымен бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу бойынша консультациялар беру жөнінде қызметтер көрсетпейді.

30. Брокерлік шартты жасасу және орындау барысында Қоғам клиентке мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндіктері мен фактілері туралы хабарлайды.

Егер мұндай мәмілені орындау мүдделер қақтығысына әкеп соқтырса, Қоғам клиентке қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға кеңес бермейді.

31. Регламенттің 30-тармағының екінші бөлігінде белгіленген талап бұзылған жағдайда, Қоғам клиентке осындай бұзушылық нәтижесінде келтірілген залалды және брокерлік шартта белгіленген айыпақы төлейді.

32. Брокер ретінде іс-қимыл жасайтын Қоғам клиенттің мүдделерінің өз мүдделерінен, өз қызметкерлерінің, акционерлерінің және үлестес тұлғаларының мүдделерінен басымдығына негізделеді.

33. Брокерлік шартты жасасу және орындау барысында Қоғам БҚР туралы заңның 43-бабының 3-тармағында белгіленген жағдайларды қоспағанда, өз клиенті туралы мәліметтердің құпиялылығын, сондай-ақ клиенттен алынған ақпараттың конфиденциалдылығын сақтайды.

33-1. Брокерлік шарттың қолданылуы Қоғамның үлгілік брокерлік шарттарында көзделген негіздер бойынша тоқтатылады.

Кез келген Тараптың бастамасы бойынша брокерлік шартты біржақты мерзімінен бұрын бұзған жағдайда, брокерлік шарт бойынша тараптардың құқықтық қатынастары Қоғам клиентке ашқан клиенттің шоттарынан ақша қаражатын шығарудан (есептен шығарудан) және Қоғам клиентке брокерлік шарт және осы Регламент шеңберінде қызмет көрсетуді жүзеге асыру үшін ашқан клиенттің шоттарынан бағалы қағаздар мен өзге де қаржы құралдарын шығарудан (аударудан, есептен шығарудан) кейін ғана клиенттің дербес шоты жабылғаннан кейін, сондай-ақ Тараптар арасындағы, оның ішінде клиенттің Қоғамның комиссиялық сыйақы төлеу жөніндегі шығыстарын өтеу жөніндегі міндеттемелері бойынша толық өзара есеп айырысу аяқталғаннан кейін тоқтатылды деп есептеледі.

Кез келген Тараптың бастамасы бойынша брокерлік шарт мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда, клиент болжамды бұзатын күннен кешіктірмей бағалы қағаздардың ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтарында жасалған барлық мәмілені реттеу үшін барлық міндеттемені орындауға және/немесе жасалған, бірақ орындалмаған барлық мәмілені тоқтатуға міндетті.

Егер брокерлік шартты бұзатын болжамды күнге клиент Қоғамға клиенттің шоттарынан ақша қаражатын және/немесе қаржы құралдарын алуға (аударуға) бұйрық бермесе, онда клиент осымен Қоғамды мыналарды:

- клиенттің шотында (шоттарында) есепке алынатын ақша қаражатының қалдығын деректемелері брокерлік шартты мерзімінен бұрын бұзу туралы клиент жіберген хабарламада көрсетілген клиенттің банктік шотына не ақша қаражатын аудару үшін клиенттің өзекті банктік деректемелері немесе оларды пайдаланудың мүмкін еместігі туралы мәліметтер болмаған кезде Қоғамға белгілі соңғы деректемелерге аударуды жүзеге асыруды не клиенттің ақшасын депозит талаптарында, ал бағалы қағаздарды нотариустың атына сақтау талаптарында орналастыруға және клиенттің дербес шотын жабуға;

- қаржы құралдарын Қоғам клиентке ашқан дербес шоттан клиенттің басқа номиналды ұстаушыда ашылған дербес шотына (бар болса) аударуды жүзеге асыруға тапсырады және брокерлік шартты бұзатын күнге өзінің келісімін береді.

Қоғамда клиенттің басқа номиналды ұстаушыда дербес шотының болуы туралы ақпарат болмаған жағдайда, клиент осымен Қоғамға брокерлік шарт бұзылған күні клиенттің Қоғам ашқан шотында ескерілетін қаржы құралдарын сатуға тапсырады және өзінің келісімін береді.

Бұл тапсырманы брокерлік шарттың тараптары қаржы құралдарын сатуға арналған жеке нарықтық клиенттік тапсырыс ретінде айқындайды, оны Қоғам ұйымдастырылған нарықта да, ұйымдастырылмаған нарықта да орындай алады, бұл ретте мұндай мәмілелер бойынша, оның ішінде өз мүддесі үшін де, сондай-ақ басқа клиенттердің мүддесі үшін де әрекет ететін Қоғамның өзі де контрагент бола алады.

Тараптар аталған мәмілелерді Қоғамға қолжетімді үздік талаптарда жасалған шарттар деп санауға келіседі. Тараптар тиісті мәмілелер жасасу кезінде Қоғам залалдар, оның ішінде жоғалған пайда, жұмсалған шығыстар, алынбаған кірістер, клиентке Қоғамның көрсетілген әрекеттеріне байланысты келтірілген өзге де құқықтық салдары үшін жауап бермейді деген келісімге келді.

Брокерлік шартты мерзімінен бұрын бұзу туралы хабарлама жіберілген сәттен бастап Қоғам мыналарға:

- Тарапқа брокерлік шартты бұзу туралы хабарлама жіберілгенге дейін келіп түскен клиенттің клиенттік тапсырыстарын орындау үшін жасалған мәмілелерді реттеуге/аяқтауға.

- брокерлік шарт мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда, клиентпен түпкілікті өзара есеп айырысуды жүзеге асыруға және Регламенттің осы тармағында белгіленген клиенттің міндеттерін орындауға бағытталған тапсырмаларды қоспағанда, клиенттің қандай да бір тапсырмаларын орындамайды.

34. Брокерлік шарт негізінде жасалатын қаржы құралдарымен жасалатын мәмілелер клиент Қоғамға және/немесе оның қызметкеріне (қызметкерлеріне) осы клиент есебінен және оның мүддесі үшін мәмілелер жасау құқығына сенімхат берген жағдайда, жекелеген клиенттік тапсырыстар немесе

инвестициялық комитеттің шешімдері негізінде жүзеге асырылады. Клиенттік тапсырыстардың үлгілік нысандары Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес белгіленеді.

Клиенттің Қоғамға және/немесе оның қызметкеріне (қызметкерлеріне) осы клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға сенімхат беруі брокерлік шартта тікелей көзделеді. Бұл сенімхат нотариалды куәландырылады, ал оның деректемелері брокерлік шартта көрсетіледі.

35. Клиенттердің бағалы қағаздарымен мәмілелерді Қоғам клиенттік тапсырыстар негізінде брокерлік шартқа сәйкес жүзеге асырады.

Клиент Қоғамға клиенттік тапсырыс бере алады, онда баға, олардың орындалу мерзімі және мәміле жасалған жер тұрғысынан мәміленің әртүрлі талаптары көрсетілген, сондай-ақ Қоғамның өз қалауы бойынша іс-қимылдар көрсетілген.

Клиенттік тапсырыста мынадай мәліметтер бар:

1) осы клиенттік тапсырысқа сәйкес жасалуы тиіс қаржы құралдарымен жасалатын мәміленің түрін көрсету;

2) мүдделерінде қаржы құралдарымен мәміле жасау болжанатын клиент туралы мәліметтер: жеке тұлға үшін:

тегі, аты, әкесінің аты (бар болса);

жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі немесе жеке сәйкестендіру нөмірі;

заңды тұлға үшін:

атауы;

бизнес сәйкестендіру нөмірі;

3) эмитенттің атауы, қаржы құралының түрі, қаржы құралының коды немесе халықаралық сәйкестендіру нөмірі (ISIN коды) (эмитенттің айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарына қатысты және эмитент оларды өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған - талап ету құқықтарының сәйкестендірушісі) мәміле жасалуы тиіс қаржы құралдарына берілген осы клиенттік тапсырысқа сәйкес;

4) сатып алуға немесе сатуға жататын қаржы құралдарының саны, қаржы құралдарын сатып алу немесе сату бағасы, сондай-ақ мәмілені тиісінше жасау үшін қажетті мәліметтер;

5) клиенттік тапсырыс түрін көрсету:

лимиттік тапсырыс - қаржы құралдарын келісілген бағамен сатып алуға (сатуға);

нарықтық тапсырыс - қаржы құралдарын нарықтық бағамен сатып алуға (сатуға);

буферлік тапсырыс - болашақта қалыптасатын баға бойынша қаржы құралдарын сатып алуға (сатуға);

брокердің және/немесе дилердің ішкі құжаттарында көзделген клиенттік тапсырыстар;

6) егер клиент өзге мерзімді көрсетпесе, клиенттік тапсырыстың қолданылу мерзімі ағымдағы сауда сессиясының соңына дейін;

7) клиенттік тапсырысты қабылдау күні мен уақыты (сағат және минут форматында);

8) осы клиенттік тапсырысты қабылдаған Қоғам қызметкерінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса);

9) осы клиенттік тапсырысқа сәйкес жасалуы тиіс қаржы құралдарымен мәміле жасау туралы ұсынымның болуы туралы мәліметтер;

10) Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген деректемелер.

Регламенттің осы тармағының 8) және 9) тармақшаларында санамаланған деректемелер, егер клиент Қоғамның электрондық қызметтер көрсетуі шеңберінде клиенттік тапсырысты ұсынған жағдайда көрсетілмейді.

36. Клиенттік тапсырыстың нысаны және клиенттің Қоғамға ұсынуға жататын клиенттік тапсырыстың даналарының саны Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленеді. Егер Регламентте өзгеше көзделмесе, клиенттік тапсырысқа клиент немесе оның өкілі қол қояды.

Клиенттік тапсырысты алған кезде Қоғам клиенттік тапсырысқа қол қойған тұлғаның өкілеттіктерін тексереді, оның ішінде клиенттік тапсырыстардағы (қағаз тасымалдағыштағы) қолдардың нотариат куәландырылған құжатта көрсетілген қолдарға (оның ішінде клиенттік тапсырыстарға қол қоюға құқығы бар заңды тұлға өкілдеріне) немесе жеке басын куәландыратын құжатқа сәйкестігін салыстырып тексеруді жүзеге асырады жеке тұлға не оның өкілі.

Қоғамға қолтаңбаны факсимильді және/немесе электрондық түрде жаңғырту құралдары арқылы Қоғамның клиентінің өз қолтаңбасының аналогын механикалық немесе өзге де көшіру арқылы, сондай-ақ телефон байланысы арқылы не нақты уақыт режимінде мәтіндік (дауыстық) хабарламалар алмасу жөніндегі бағдарламалық жасақтаманы пайдалану арқылы берілген клиенттік тапсырыстарды Қоғам байланыстың баламалы түрлерімен берілген клиенттік тапсырыстар тізіліміне енгізеді. Көрсетілген тізілім баламалы байланыс түрлерімен клиенттік тапсырыстарды беру құқығы

берілген Қоғамның әрбір клиенті бөлінісінде толтырылады. Тізілім бір айға тең мерзімде жүргізіледі және қоғамның клиенттік тапсырысты алған күнін, тапсырыс негізінде жасалатын мәміле түрін, клиенттік тапсырысты клиент берген байланыс түрін қамтиды. Клиент баламалы байланыс түрлері арқылы клиенттік тапсырыстар берген есепті ай аяқталғаннан кейін Қоғам клиентке немесе оның уәкілетті өкіліне көрсетілген тізілімге қол қояды.

Клиенттің немесе оның өкілінің тізілімге қол қоюы баламалы байланыс түрлері арқылы клиент немесе оның өкілі берген клиенттік тапсырысты ұсынудың түпнұсқалығын растайды.

Клиенттік тапсырысты электрондық құжат нысанында немесе өзге де электрондық-цифрлық нысанда, оның ішінде SWIFT жүйесін, Bloomberg немесе Reuters ақпараттық талдамалық жүйелерін, нақты уақыт режимінде мәтіндік (дауыстық) хабарламалармен алмасу жөніндегі бағдарламалық жасақтаманы не өзге де сауда платформаларын (Қоғам клиенті электрондық қызметтерді алуға өтініш білдірген жағдайда) пайдалана отырып жасауға және беруге жол беріледі.

37. Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен клиенттік тапсырысты электрондық құжат нысанында немесе өзге де электрондық-цифрлық нысанда (Қоғамның клиенті электрондық қызметтерді алуға өтініш білдірген жағдайда) жасауға және беруге жол беріледі.

Клиенттік тапсырысты кейіннен Регламенттің 36-тармағының талаптарына сәйкес клиенттік тапсырыстардың тізілімін толтыра және жүргізе отырып, телефон байланысы немесе бейнеконференцбайланыс құралдарымен беруге жол беріледі. Клиенттік тапсырысты телефон байланысы немесе бейнеконференцбайланыс құралдарымен қабылдаған кезде клиентпен не клиенттің атынан клиенттік тапсырысты телефон байланысы немесе бейнеконференцбайланыс құралдарымен беруге уәкілетті оның өкілімен аудитотехниканы және өзге де арнайы техникалық құралдарды (бұдан әрі - телефон немесе бейнежазба) пайдалана отырып, сөйлесуді жазу жүзеге асырылады.

Клиенттік тапсырыстың телефоны немесе бейнежазбасы мынадай мәліметтерді қамтиды:

1) мүдделерінде қаржы құралдарымен мәміле жасау болжанатын клиенттің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде), атауы;

2) осы клиенттік тапсырысқа сәйкес жасалуы тиіс қаржы құралдарымен мәміле түрі;

3) мәміле осы клиенттік тапсырысқа сәйкес жасалуы тиіс қаржы құралы (эмитенттің атауы, қаржы құралының түрі, сауда коды және (немесе) қаржы құралының ISIN);

4) сатып алуға немесе сатуға жататын қаржы құралдарының саны және (немесе) көлемі, қаржы құралдарын сатып алу немесе сату бағасы,

5) Қоғамның Қағидаларында және (немесе) ішкі құжаттарында көзделген клиенттік тапсырыстың түрі, оның ішінде лимиттік, нарықтық, буферлік клиенттік тапсырыс;

6) клиенттік тапсырыстың жарамдылық мерзімі;

7) клиенттік тапсырысты қабылдау күні мен уақыты (сағат және минут форматында);

8) осы клиенттік тапсырысты қабылдаған Қоғам қызметкерінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса);

9) Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген мәмілені тиісінше жасау үшін қажетті мәліметтер (бар болса).

Қағидаларда көзделген клиенттік тапсырыстар тізілімінің деректері телефон немесе бейнежазба деректеріне сәйкес келмеген кезде Қоғамның және оның клиентінің іс-қимылдары брокерлік шартта айқындалады.

Клиенттік тапсырысты телефон байланысы немесе бейнеконференцбайланыс құралдарымен қабылдаған кезде Қоғамның клиенттерді сәйкестендіру талаптары мен тәртібі брокерлік шартта және Қоғамның ішкі құжаттарында айқындалады және оған мынадай ақпарат бойынша клиентті сәйкестендіруді жүзеге асыру кіреді:

жеке тұлға үшін: тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке сәйкестендіру нөмірі және кодтық сөз (егер кодтық сөзді пайдалану мүмкіндігі осы жеке тұлғамен жасалған брокерлік шартта көзделген жағдайда);

заңды тұлға үшін: заңды тұлғаның толық атауы, бизнес-сәйкестендіру нөмірі (ол болған кезде), клиенттік тапсырысты беретін заңды тұлға өкілінің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған кезде).

Қоғам жоғарыда аталған ақпаратқа қол жеткізе алатын адамдардың тізбесін айқындайды және олардың есебін ішкі құжаттарға сәйкес жүргізеді.

Қоғам Регламенттің осы тармағының төртінші бөлігінде көрсетілген ақпаратқа қол жеткізе алатын адамдардың тізбесін айқындайды және олардың есебін ішкі құжаттарға сәйкес жүргізеді. Рұқсаты бар адамдардың тізбесіне мынадай қызметкерлер кіреді:

- Сауда операциялары департаменті;
- Есепке алу және есептілік департаменті;
- Клиенттер мен филиалдарды тарту департаменті;

- Ақпараттық технологиялар департаменті, телефон жазбасы және оны сақтау бөлігінде.

38. Егер жекелеген клиенттердің клиенттік тапсырыстарына қатысты брокерлік шартта өзгеше көзделмесе, клиенттік тапсырыстар оларды қабылдаудың хронологиялық тәртібімен орындалуға жатады.

38-1. Сауда-саттықта бағалы қағаздармен мәмілелер жасасу және осындай мәмілелерді орындау тәртібін айқындайтын бағалы қағаздармен биржалық сауда-саттық қағидаларында, әдетте, берілген клиенттік тапсырыстар негізінде сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйесінде қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу сауда күні ішінде жүзеге асырылатыны анықталды.

38-2. Бағалы қағаздармен мәмілелер сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйесінде тіркелгеннен кейін жасалған болып есептеледі. Егер клиенттік тапсырыс сауда күні аяқталғанға дейін 30 минут бұрын берілген жағдайда (сауда-саттықты ұйымдастырушының регламентінде белгіленген, бағалы қағаздармен мәмілелер жасалуы мүмкін күнтізбелік күн шегіндегі кезең), егер клиент өзінің клиенттік тапсырысын жоймаса, клиенттік тапсырысты орындау сауда-саттықты ұйымдастырушының келесі жұмыс күніне ауыстырылуы мүмкін.

39. Қоғам клиенттік тапсырысты орындауға қабылдамайды:

1) клиенттік тапсырыстың мазмұнында Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар рыногы туралы заңнамасына және брокерлік шартқа қайшылық болған кезде;

2) клиенттік тапсырыстағы (қағаз тасымалдағыштағы) қолтаңба үлгісінің қолтаңба үлгілері бар нотариат куәландырған құжатта (оның ішінде клиенттік тапсырыстарға қол қоюға құқығы бар заңды тұлға өкілдерінің) немесе жеке тұлғаның (оның ішінде оның өкілінің) жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілген қолдарға көзбен шолып сәйкес келмеген жағдайда, егер клиенттік тапсырыс клиент Қоғамның жауапты қызметкерінің қатысуымен қол қойды;

3) клиенттік тапсырыс нысанының Қоғамның ішкі құжатында белгіленген үлгілік нысанға сәйкес келмеуі;

4) клиенттік тапсырыс деректемелерінің дербес шот деректемелеріне сәйкес келмеуі немесе бұйрықта қателіктердің, түзетулердің болуы немесе операцияны жүргізу үшін барлық қажетті ақпараттың болмауы;

5) тиісті мемлекеттік органдардың не соттың бағалы қағаздар айналысын тоқтата тұру немесе тоқтату туралы шешімінің болуы;

6) егер өздеріне қатысты клиенттік тапсырыс берілген бағалы қағаздарға ауыртпалық салынса (бағалы қағаздарды аудару туралы бұйрықты қоспағанда, оны орындау кезінде бағалы қағаздарға меншік құқығының өзгеруі болмайды);

7) клиенттің дербес шоты бұғатталған кезде;

8) клиенттік тапсырысты телефон байланысы құралдарымен беру кезінде брокерлік шартта және Қоғамның ішкі құжаттарында айқындалған Қағидаларға, талаптар мен тәртіпке сәйкес Клиентті сәйкестендіру мүмкін болмаған жағдайда;

9) осы Регламентте көзделген өзге де жағдайларда.

Брокер осы Регламенттің 15-тармағында белгіленген іс-шараларды міндетті түрде осы клиенттің есебінен және мүддесінде жасалуы болжанатын қаржы құралдарымен мәмілеге қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар болған кезде жүргізеді.

Осы тармақтың 2) тармақшасында белгіленген брокердің клиенттік тапсырысты қабылдаудан бас тартуы үшін негіздеме электрондық құжат нысанында немесе өзге де электрондық-цифрлық нысанда, оның ішінде SWIFT (Свифт), Bloomberg (Блумберг), Reuters (Рейтер) жүйелерін пайдалана отырып берілген клиенттік тапсырыстарға қолданылмайды.

Қоғам өз қалауы бойынша клиенттің жеке қолтаңбасының аналогын механикалық немесе өзге де көшіру арқылы клиенттің қолтаңбаны факсимильді жаңғырту құралдарын пайдалана отырып берген клиенттік тапсырысты орындауға қабылдауға құқылы.

40. Егер Қоғам клиенттік тапсырысты орындауға қабылдамаған жағдайда, онда Қоғам клиентке хабарлама (еркін нысанда, осы Регламенттің 39-тармағында белгіленген клиенттік тапсырысты орындамау себептерін көрсете отырып, Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар рыногы туралы заңнамасында, брокерлік шартта және Қоғамның ішкі құжаттарында, поштада немесе электрондық пошта немесе байланыстың басқа да мүмкін түрлерімен) жібереді.

41. Брокерлік шартта оның қолданылуын тоқтату үшін негіздер, сондай-ақ брокерлік шарттың қолданылуы тоқтатылған кезде тараптардың іс-қимыл жасау тәртібі көзделеді.

Егер брокерлік шарттың қолданылуы тоқтатылған кезде Қоғамның шоттарында және кассасында тиісті клиентке тиесілі қаржы құралдары мен ақша қалса (Қоғамның номиналды ұстауындағы қаржы құралдарын қоспағанда), олар брокерлік шарттың қолданылуы тоқтатылған

күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде осы клиентке қайтарылады. Брокерлік шартта клиенттің қаржы құралдары мен ақшасын қайтарудың неғұрлым қысқа мерзімі белгіленуі мүмкін.

42. Лицензияның қолданылуы тоқтатыла тұрған жағдайда Қоғам уәкілетті органның хабарламасын алған күннен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде бұл туралы:

1) өз клиенттеріне жеке хабарлама жіберу және тиісті хабарландыруларды клиенттер үшін оңай қолжетімді жерлерде (бас офис пен филиалдардың үй-жайларында, сондай-ақ Қоғамның www.almaty-ffin.kz ресми интернет-ресурсында) орналастыру арқылы.

2) Қоғамның номиналды ұстау шоттары ашылған номиналды ұстаушыларға хабарлайды.

43. Лицензиядан айырылған жағдайда Қоғам уәкілетті органның хабарламасын алған күннен бастап 2 (екі) жұмыс күні ішінде бұл туралы:

1) лицензиядан айыру себебі бойынша брокерлік қызметтер көрсету туралы шартты бұзу туралы жеке хабарлама жіберу арқылы өз клиенттеріне;

2) Қоғамның номиналды ұстау шоттары ашылған номиналды ұстаушыларға хабарлайды.

Лицензиядан айырылған жағдайда Қоғам активтерді клиенттің бұйрығы негізінде уәкілетті органның хабарламасын алған сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде Орталық депозитарийге немесе жасалған шарт болған кезде жаңа брокерге және/немесе дилерге береді және тиісті хабарландыруды клиенттер үшін оңай қол жетімді жерлерде (қоғамның бас кеңсесі мен филиалдарының үй-жайларында) орналастырады.

1.3. Қаржы құралдарымен мәмілелер жасау

44. Қоғам қаржы құралдарымен өз есебінен де, өз мүддесі үшін де (дилер ретінде), сондай-ақ өз клиентінің мүддесі үшін де (брокер ретінде) мәмілелер жасайды.

44-1. Қаржы құралдарымен өз есебінен де, өз мүддесі үшін де (дилер ретінде), сондай-ақ өз клиентінің мүддесі үшін де (брокер ретінде) мәмілелер жасау кезінде Қоғам Биржаның/AIX-тың, Орталық депозитарийдің қағидаларын, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде, уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде белгіленген, эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасау тәртібі мен талаптарына қойылатын талаптарды басшылыққа алады.

44-2. Қор нарығында ОК-мен мәмілелер жасасу, сондай-ақ ОК-сыз мәмілелер жасасу мүмкіндігі көзделген.

Биржаның ОК-мен сауда-саттық режимдерінде қаржы құралдарымен сауда-саттық өткізіледі, олар бағалы қағаздардың түріне және мәмілелер жасасу кезінде қамтамасыз ету тәсіліне байланысты топтарға бөлінеді. Белгілі бір топқа кіретін барлық қаржы құралдары үшін олар сауда жасай алатын сауда-саттық режимдерінің бірдей жиынтығы анықталған.

44-3. Демеушілік қол жеткізу клиенттерінің тапсырмалары Қоғамға тапсырмаларды өңдеудің ішкі жүйесі арқылы беріледі. Клиентке тапсырыстарды өңдеудің кіші жүйесіне демеушілік қол жеткізу мүмкіндігін беру тәртібін Биржа Биржа қағидаларына және Қоғамның ішкі құжатына сәйкес Қоғамның өтініші негізінде ұсынады.

45. Биржа ОК функцияларын жүзеге асыратын сатып алу-сату мәмілелерін жасасу талаптары мен тәртібі Биржаның «ASTS+сауда-клирингтік жүйесінде қор нарығында мәмілелер жасасу тәртібі» құжатымен белгіленеді.

Биржа ОК функцияларын жүзеге асырмайтын сатып алу-сату мәмілелерін жасасу талаптары мен тәртібі «Т+2 схемасы бойынша мемлекеттік бағалы қағаздармен мәмілелер жасасу тәртібі» және «толық қамтамасыз етумен (гросс-есеп айырысулар) Т+0 схемасы бойынша бағалы қағаздармен мәмілелер бойынша есеп айырысулар жүргізу регламенті» биржасының жекелеген құжаттарында белгіленеді, оның ішінде сауда-саттықты өткізу қағидаларын бұзғаны үшін сауда-саттыққа қатысушылардың жауапкершілігі туралы қағидалар, Биржа өндіріп алатын айыппұлдар/айыпақы төлеу мөлшері мен тәртібі қамтылады. Қоғам онымен үлестес еме банктерде және/немесе бағалы қағаздар орталық депозитарийінде және/немесе клирингтік ұйымдарда және/немесе басқа да есеп айырысу ұйымдарында және/немесе шетелдік есеп айырысу ұйымдарында клиенттерге тиесілі ақшаны есепке алу және сақтау үшін банк шоттарын ашады. Қоғам клирингтік ұйымның (орталық контрагенттің) алдындағы міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында клирингтік ұйымның (орталық контрагенттің) шоттарына ақша аударуға құқылы. Қоғам клиенттердің ақшасын есепке алуға және сақтауға арналған банктік шоттарға аудару үшін клиенттерден қолма-қол ақшаны қабылдамайды.

46. Қоғамға есеп айырысу кезеңімен 5 (бес) жұмыс күніне дейін мәмілелер жасауға рұқсат етіледі, бұл ретте мәміленің бір тарапының қаржы құралын немесе ақшаны жеткізу жөніндегі

міндеттемелерді орындауы мәміленің екінші тарапының ақша немесе қаржы құралын жеткізу жөніндегі қарсы міндеттемелерді орындауымен мәміле жасалған күннен бастап 4 (төрт) жұмыс күні ішінде мүмкін болады. Көрсетілген мәмілелер бойынша есеп айырысулар Орталық депозитарий немесе шетелдік есеп айырысу ұйымдары арқылы «төлемге қарсы жеткізу» қағидаты бойынша жүзеге асырылады, бұл ретте мәміле тарапының қаржы құралдарын жеткізу жөніндегі міндеттемелерін орындауы оның өзге қаржы құралдарын алу жөніндегі қарсы талаптарын орындамай немесе орталық контрагенттің қызметтерін қолдана отырып мүмкін болмайды.

47. Қоғам бағалы қағаздардың ұйымдастырылған нарығында 3 (үш) жұмыс күніне дейінгі есептік кезеңмен бағалы қағаздармен:

- 1) «төлемге қарсы жеткізу» қағидаты бойынша;
- 2) клирингтік ұйымның және/немесе орталық контрагенттің немесе АИХ қызметтерін қолдана отырып, Биржаның ішкі ережелерінде белгіленген қағидаттар мен әдістер бойынша мәмілелер жасайды.

48. Заңды тұлғалар контрагент ретінде іс-қимыл жасайтын күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге (көрсетілген операциялардың бастапқы мерзімін ұзартуды ескере отырып) мәмілелерді қоспағанда, қоғам шарттарында мәміленің мәні болып табылатын қаржы құралдарын кері сатып алу не кері сату міндеттемесі көзделетін ұйымдастырылмаған нарықта қаржы құралдарымен мәмілелер жасаспайды, Standard & Poor's агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «BB-»-тен төмен емес ұзақ мерзімді кредиттік рейтингтік бағасы немесе Moody's Investors Service, Fitch агенттіктерінің ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы және (немесе) мынадай халықаралық қаржы ұйымдары бар:

- Азия Даму Банкі (the Asian Development Bank);
- Америкааралық даму банкі (the Inter-American Development Bank);
- Африка Даму Банкі (the African Development Bank);
- Еуразиялық Даму Банкі (Eurasian Development Bank);
- Еуропа Қайта Құру және даму банкі (the European Bank for Reconstruction and Development);
- Еуропа инвестициялық банкі (the European Investment Bank);
- Еуропалық Кеңестің Даму Банкі (the Council of Europe Development Bank);
- Жеке секторды дамыту жөніндегі Ислам корпорациясы (the Islamic Corporation for the Development of the Private Sector);
- Ислам Даму Банкі (the Islamic Development Bank);
- Инвестициялар кепілдігінің көпжақты агенттігі (the Multilateral Investment Guarantee Agency);
- Скандинавиялық инвестициялық банк (the Nordic Investment Bank);
- Халықаралық валюта қоры (the International Monetary Fund);
- Халықаралық даму қауымдастығы (the International Development Association);
- Халықаралық есеп айырысу банкі (the Bank for International Settlements);
- Инвестициялық дауларды реттеу жөніндегі халықаралық орталық (the International Centre for Settlement of Investment Disputes);
- Халықаралық Қайта Құру және даму банкі (the International Bank for Reconstruction and Development);
- Халықаралық қаржы корпорациясы (the International Finance Corporation).

49. Қор биржасының сауда жүйесіндегі «репо» операциялары, сондай-ақ мәміле нысанасы болып табылатын қаржы құралдарын кері сатып алу немесе сату міндеттемесін көздейтін, Қоғамның бағалы қағаздар нарығында жүзеге асыратын операциялары Қоғамның өз ақшасы есебінен не брокерлік шарт шеңберінде клиенттің бұйрығына сәйкес жасалады, күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен аспайтын мерзімге (көрсетілген операциялардың бастапқы мерзімін ұзартуды ескере отырып) жасалады.

50. Құны Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес қаржы құралдары немесе қаржы активтері болып табылмайтын және ешкімге талап қою құқығы жоқ криптография және/немесе компьютерлік есептеулер құралдарын қолдана отырып, орталықтандырылмаған ақпараттық жүйеде құрылатын және ескерілетін шамалардың құнына (құнының өзгеруіне) байланысты болатын қаржы құралдары Қоғам жүзеге асыратын мәміленің нысанасы болып табылмайды.

51. Клиенттің Қоғам шоттарындағы активтерінің ең төменгі құны жасалған маржалық мәмілелер болған кезде маржаның шектеу деңгейін есепке алмағанда, осы клиенттің тапсырмасы бойынша «тікелей» тәсілмен қор биржасының сауда жүйесінде Қоғам жасаған «репо» ашу операцияларының сомасының кемінде отыз пайызын тұрақты түрде құрайды.

Регламенттің осы тармағында:

- ақша;
- Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктеріндегі, Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктерінің филиалдарындағы салымдар;
- Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздары;
- «Standard & Poor's» агенттігінің халықаралық шкаласы бойынша «B-»-тен төмен емес рейтингтік бағасы немесе Moody's Investors Service немесе Fitch агенттіктерінің осыған ұқсас деңгейдегі рейтингтік бағасы бар бағалы қағаздар клиенттің активтері ретінде танылады.

Осы тармақтың талаптары Қоғамның орталық контрагенттің қызметтерін қолдана отырып, қор биржасының сауда жүйесінде «тікелей» тәсілмен жасаған «репо» операцияларына қолданылмайды.

52. Бағалы қағаздардың немесе тапсырмасы бойынша мәміле жасасу жоспарланып отырған брокердің және/немесе дилердің немесе оның клиентінің тиісті шотындағы ақшаның қажетті саны болмаған кезде, Қоғам есеп айырысуы «төлемге қарсы жеткізу» қағидаты бойынша жүзеге асырылатын бағалы қағаздармен мәміле жасаспайды (мәмілені жасасуға өтінім бермейді) (мәміленің бір тарапының қаржы құралын немесе ақшаны жеткізу жөніндегі міндеттемелерді орындауы мәміленің екінші тарапының ақшаны немесе қаржы құралын жеткізу жөніндегі қарсы міндеттемелерді орындауымен мүмкін болады).

Осы тармақтың бірінші бөлігінің күші осы клиентке тәуекелді сипаттайтын көрсеткіштің мәні уәкілетті органның талаптарына сәйкес келген кезде орталық контрагенттің қызметтерін пайдалана отырып жасалатын және (немесе) тапсырма бойынша клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалатын мәмілелерге, сондай-ақ екінші деңгейдегі банктер, Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктерінің филиалдары жасасқан бағалы қағаздармен мәмілелерге қолданылмайды.

53. Егер мәміле объектісі болып табылатын бағалы қағаздар немесе ақша есеп айырысу сәтіне дейін бұған дейін жасалған мәміле негізінде Қоғамның немесе оның клиентінің шотына аударылатын болса, брокердің және (немесе) дилердің немесе тапсырмасы бойынша мәміле жасасу жоспарланатын оның клиентінің тиісті шотында мәміле жасасу сәтіне бағалы қағаздардың немесе ақшаның қажетті саны болмаған кезде, Қоғам мәміле жасалған күннен кейін есеп айырысу жүзеге асырылатын бағалы қағаздармен мәміле жасасады.

54. Қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша есеп айырысулар «төлемге қарсы жеткізу» қағидаты бойынша шетелдік есеп айырысу ұйымдары арқылы жүзеге асырылған жағдайда, Қоғам бағалы қағаздардың халықаралық (шетелдік) нарықтарында қазақстандық және шетелдік эмитенттердің осы қаржы құралдарын сатып алу-сату бойынша мәмілелер жасасады, бұл ретте қаржы құралдарын жеткізу жөніндегі мәміле тарапы өзге қаржы құралдарын алу бойынша оның қарсы талаптарын орындамай немесе орталық контрагенттің қызметтерін қолдана отырып міндеттемелерді орындай алмайды.

55. Брокер ретінде қаржы құралдарымен мәміле жасау кезінде Қоғам клиенттік тапсырманы неғұрлым жақсы орындау үшін барлық мүмкін күш-жігерді жұмсайды. Осы мақсаттарда Брокер клиенттің қаржы құралдарымен мәмілелер жасау үшін қажетті, клиентке әртүрлі депозитарийлерде ашылған дербес шоттардағы активтерінің барын ескере отырып, клиенттік тапсырысты беру сәтіндегі оны орындаудың ағымдағы талаптары, мәмілелер жасауға байланысты шығыстардың көлемдері туралы, сондай-ақ әртүрлі сауда алаңдарында тиісті қаржы құралдары бойынша өтімділіктің болуына қарай хабардар етеді. Брокерлік шарттарда не осы клиенттің мүдделерін қорғау мақсатында көзделген жағдайларда Қоғам қаржы құралдарымен мәміле жасауды басқа брокерге және/немесе дилерге тапсырады. Қоғамның қаржы құралдарымен мәміле жасауға басқа брокерге және/немесе дилерге тапсырмасы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

Қаржы құралдарымен көрсетілген мәміле туралы мәліметтер осы мәмілені жасау тапсырылған брокердің және/немесе дилердің атауын көрсете отырып, Қоғамның ішкі есепке алу журналында көрсетіледі.

56. Брокерлік және дилерлік қызметті инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметпен біріктірген кезде Қоғамның өз қаражаты есебінен қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу туралы шешімдерді инвестициялық комитет қабылдайды.

57. Қоғам жүргізуді орталық депозитарий жүзеге асыратын ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтарда жасалған туынды қаржы құралдарымен мәмілелер тізіліміне (бұдан әрі - тізілім) енгізу үшін есепті аптадан кейінгі аптаның бірінші жұмыс күнінен бастап Астана қаласы уақыты бойынша сағат 14-00-ден кешіктірмей орталық депозитарийге уәкілетті орган бекіткен Орталық депозитарий қызметін жүзеге асыру қағидаларының және Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес ақпарат ұсынады. Ақпарат ұйымдастырылған және

ұйымдастырылмаған нарықтарда жасалған туынды қаржы құралдарымен жасалған, сондай-ақ есепті кезеңде жасалған және орындалған мәмілелер бойынша ақпарат ұсынылған күні қолданылып жүрген барлық мәмілелер бойынша ұсынылады.

58. Осы Регламенттің 59-тармағында көрсетілген тізілімге өзгерістер және/немесе толықтырулар енгізу қажет болған жағдайда Қоғам тізілімге өзгерістер және/немесе толықтырулар енгізу қажеттігінің себептерін көрсете отырып, Орталық депозитарийге жаңартылған ақпарат пен жазбаша түсініктеме береді.

59. Қоғам Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы Қазақстан Республикасының заңнамасының мақсаттары үшін шетел валютасымен айырбастау операцияларына (қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен айырбастау операциялары бөлігінде) уәкілетті органның лицензиясы болған кезде валюталық бақылау агентінің функцияларын орындайтын уәкілетті банк деп танылады.

Қоғам валюталық бақылау агентінің функцияларын орындайтын уәкілетті банк ретінде танылған жағдайда шетел валютасын (оның ішінде қор биржасының ішкі құжаттарына сәйкес валюталық своп операцияларына жататын мәмілелерді) сатып алу немесе сату бойынша мәмілелерді тек қолма-қол ақшасыз нысанда ғана жасайды:

- 1) меншікті активтер есебінен;
- 2) активтер есебінен және өз клиенттерінің тапсырмасы бойынша;
- 3) басқарудағы активтер есебінен (брокерлік және/немесе дилерлік қызметті инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметпен біріктіру кезінде).

60. Қолма-қол ақшасыз шетел валютасын клиентке сатып алу немесе сату бойынша қызметтер көрсетуді Қоғам Қазақстан Республикасында валюталық операцияларды жүзеге асыру рәсімінде, клиенттік активтерге қатысты брокерлік шартта және басқарудағы меншікті активтерге және/немесе активтерге қатысты Қоғамның ішкі құжаттарында (инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметпен біріктірген кезде) көзделген тәртіппен жүзеге асырады.

Қоғамдағы валюталық операциялардың мониторингі мен бақылауын жүзеге асыратын және жүргізілген валюталық операциялар туралы есепті уәкілетті органға ұсынатын жауапты бөлімше комплаенс-бақылау департаменті (бұдан әрі – ДКК) болып табылады.

61. Қоғамның биржада қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу немесе сату бойынша мәмілелер жасасуы мынадай тәсілдермен:

- 1) сатып алынатын қолма-қол ақшасыз шетел валютасын толық алдын ала төлеу немесе сатылатын қолма-қол ақшасыз шетел валютасын алдын ала жеткізу талаптарында;

- 2) Биржаның (клирингтік ұйымның) ішкі құжаттарына сәйкес сатып алынатын қолма-қол ақшасыз шетел валютасын ішінара алдын ала төлеу немесе сатылатын қолма-қол ақшасыз шетел валютасын ішінара алдын ала жеткізу талаптарында жүзеге асырылады.

Клирингтік ұйымның және/немесе орталық контрагенттің қызметтерін қолдана отырып, биржада қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен мәмілелер жасау талаптары мен тәртібі, сондай-ақ мұндай мәмілелер жөніндегі міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету талаптары мен тәртібі Биржаның, клирингтік ұйымның және/немесе орталық контрагенттің ішкі құжаттарында белгіленеді.

Қоғамның ішкі құжаттарында қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен мәмілелер жасасу (жасасуға өтінім беру) тәртібіне қойылатын қосымша талаптар айқындалады.

1.4. Шетел валютасымен қолма-қол ақшасыз айырбастау операцияларын жүргізу тәртібі

62. Қоғам банк операцияларын уәкілетті органның банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыруға тиісті лицензиясы негізінде ғана жүзеге асыруға құқылы.

63. Қоғам брокерлік шарт шеңберінде қор биржасында қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу немесе сату бойынша мәмілелер жасайды.

64. Клиентке қолма-қол ақшасыз шетел валютасын сатып алу немесе сату бойынша қызметтер көрсетуді Қоғам осы Регламентте, Қоғамның Директорлар кеңесі бекіткен «Фридом Финанс» АҚ-да қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен айырбастау операцияларын жүзеге асыру қағидаларында, «Қазақстан Республикасында валюталық операцияларды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 30 наурыздағы № 40 қаулысында, клиенттік активтерге қатысты брокерлік шартта және Қоғамның меншікті активтеріне және/немесе басқарудағы активтерге қатысты ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен жүзеге асырады.

65. Валюталық бақылау агентінің функцияларын орындайтын уәкілетті банк ретінде танылатын Қоғам «Қазақстан Республикасында валюталық операцияларды мониторингтеу

қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 10 сәуірдегі № 64 Қаулысына сәйкес жүргізілген валюталық операциялар туралы есептерді жібереді.

66. Қоғам брокерлік шарт шеңберінде Қоғамның үлестес тұлғалары болып табылмайтын банктерде және/немесе бағалы қағаздар орталық депозитарийінде және/немесе шетелдік есеп айырысу ұйымдарында клиенттерге тиесілі қолма-қол ақшасыз шетел валютасын есепке алу және сақтау үшін банк шоттарын ашады.

Бұл талап Қоғамға және оның клиенттеріне қор биржасында тиесілі қолма-қол ақшасыз шетел валютасын есепке алған және сақтаған жағдайда қолданылмайды.

67. Қолма-қол ақшасыз шетел валютасын өзінің дербес шотына/Қоғамдағы өзінің дербес шотынан аударуды жүзеге асыруға ниет білдірген клиент, егер көрсетілген мәліметтер Қоғамның есепке алу жүйесінде болмаса, Қоғамға тиісті валютадағы банктік деректемелері туралы мәліметтерді ұсынады, бұл ретте қолма-қол ақшасыз шетел валютасын аудару клиенттің жеке банк шотына ғана жүзеге асырылады, банктердегі шоттарға аударымдар үшінші тұлғаларға тыйым салынады.

1.5. Есепке алуды ұйымдастыру

68. Қаржы құралдары мен Қоғамға тиесілі ақша қаржы құралдары мен оның клиенттерінің ақшасынан бөлек есепке алынады. Осы мақсатта Қоғам Қоғамға және оның клиенттеріне тиесілі қаржы құралдары мен ақшаны банктерде, Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктерінің филиалдарында және/немесе бағалы қағаздар орталық депозитарийінде және/немесе кастодиандарда (тек шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздары бойынша) және/немесе клирингтік ұйымдарда және/немесе есеп айырысу ұйымдарында және/немесе шетелдік есеп айырысу ұйымдарында бөлек есепке алуға және сақтауға арналған жеке дербес шоттар (қосалқы шоттар) және банк шоттарын ашады.

69. Клиенттерден келіп түсетін қаржы құралдары мен ақша Қоғамның клиенттеріне тиесілі қаржы құралдары мен ақшаны банктерде, Қазақстан Республикасының бейрезидент-банктерінің филиалдарында және/немесе бағалы қағаздар орталық депозитарийінде және/немесе кастодиандарда (тек шетелдік эмитенттердің бағалы қағаздары бойынша) және/немесе клирингтік ұйымдарда немесе есеп айырысу ұйымдарында және/немесе шетелдік есеп айырысу ұйымдарында қаржы құралдары мен ақша келіп түскен сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде есепке алуға және сақтауға арналған шоттарға Қоғамның есепке алуына жатады.

69-1. Қоғам, егер уәкілетті органның аударым операцияларын жүзеге асыруға лицензиясы болмаса, егер осы тапсырма клиенттің қаржы құралдарымен жасалған мәмілелер жөніндегі міндеттемелерін Қоғам арқылы орындаумен байланысты болмаса, клиенттің ақшасын үшінші тұлғалардың пайдасына аудару (есептен шығару) жөніндегі тапсырмасын орындамайды.

70. Қоғам Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен «журналдарды жүргізу қағидаларында және ішкі есепке алу құжаттамасында» көрсетілген есепке алу журналдарын жүргізу жолымен дәйекті және өзекті (есепке алу деректерін өзгерту үшін негіздер туындаған күні) есепке алуды жүзеге асырады. Қоғам осы Регламентке сәйкес жасауға құқығы жоқ өзге клиенттердің мүддесі үшін клиенттің ақшасын және/немесе бағалы қағаздарын пайдалануға байланысты операциялар бойынша есепке алуды жүргізбейді және есепке алу журналдарын қалыптастырмайды.

Осы тармақта электрондық құжат нысанында санамаланған журналдарды жүргізуге жол беріледі.

70-1. Қоғамның меншікті активтері есебінен жасалған мәмілелерге қатысты қабылданған инвестициялық шешімдерді есепке алу журналы брокерлік және дилерлік қызметті инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметпен біріктіру кезінде жүргізіледі.

71. Клиент бағалы қағаздармен, оның ішінде баламалы байланыс түрлерімен мәмілелер жасасу, дербес шотты ашу және жүргізу мақсатында, сондай-ақ есепке алу деректерін өзгерту үшін ұсынған құжаттарды Қоғам осы дербес шот жабылған күннен бастап 6 (алты) жыл бойы сақтауға тиіс.

72. Қоғам халықаралық (шетелдік) нарықтарда мәмілелер жасай отырып, жасалған мәміленің орындалуы туралы, сондай-ақ осы қаржы құралы бойынша халықаралық (шетелдік) нарықтарда мәміле жасалған күні қалыптасқан бағалардың ең жоғары және ең төменгі мәндерін және мәміле жасалған күн мен уақытқа осы бағалы қағаздар бойынша нарықтық баға белгілеулердің параметрлерін растайтын құжаттардың сақталуын қамтамасыз етеді.

Қаржы құралдары бойынша нарықтық баға белгілеулерді растайтын құжат ретінде Bloomberg немесе Reuters ақпараттық-талдау жүйелерінен не мұндай баға белгілеулер болмаған жағдайда

пошта, электрондық немесе факсимильді байланыс арқылы алынған қарсы әріптестердің ұсыныстары танылады.

73. Қоғам клиенттердің тапсырмалары негізінде есеп айырысу қайтарымдылық және ақылылық талаптарында Қоғам клиентке берген ақшаны немесе бағалы қағаздарды пайдалана отырып жүргізілетін бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілелерін (бұдан әрі - маржалық мәмілелер) жасамайды.

1.6. Андеррайтинг қызметі

74. Қоғам бағалы қағаздар нарығында андеррайтингтік қызметті жүзеге асыруға құқылы. Бұл ретте көрсетілген мәртебеде дербес те, эмиссиялық консорциум құрамында да әрекет ете алады.

Егер эмиссиялық консорциумның көмегімен жүзеге асырылатын эмиссиялық бағалы қағаздарды орналастыру Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығында да, шет мемлекеттердің бағалы қағаздар нарығында да жүргізілетін болса, эмиссиялық консорциумға қатысушылар сондай-ақ осындай мемлекеттердің бағалы қағаздар нарықтарында брокерлік және/немесе дилерлік қызметті жүзеге асыруға уәкілетті шетелдік ұйымдар болады.

75. Қоғам мен эмиссиялық консорциумға қатысушылар арасында жасалатын бірлескен қызмет туралы шарт (бұдан әрі - андеррайтерлер арасындағы Шарт) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де ықтимал нормалардан басқа мынадай нормаларды қамтиды:

- 1) эмиссиялық консорциумға қатысушылардың функциялары;
- 2) эмиссиялық консорциумға қатысушылар арасында құқықтарды, міндеттерді және жауапкершілікті бөлу;
- 3) бірлескен қызмет туралы шарттың қолданылу мерзімі.

76. Бағалы қағаздар эмитенті мен Қоғам (эмиссиялық консорциум) арасындағы қатынастар жазбаша нысанда жасалған шартта реттеледі, ол эмиссиялық консорциуммен жасалған жағдайда, оған қатысушылардың атынан эмиссиялық консорциумның басқарушысы қол қояды.

Бағалы қағаздар эмитенті мен Қоғам (эмиссиялық консорциум) арасындағы шарт андеррайтерлер арасында шарт жасалғанға дейін де, жасалғаннан кейін де жасалады. Бағалы қағаздар эмитенті мен Қоғам (эмиссиялық консорциум) арасындағы шарт андеррайтердің өзі басқарушы болатын эмиссиялық консорциум құру құқығын көздейді.

77. Бағалы қағаздар эмитенті мен Қоғам (эмиссиялық консорциум) арасындағы шарт эмиссиялық бағалы қағаздар шығарылымын орналастырудың мынадай тәсілдерінің бірін белгілейді:

1) Қоғам (эмиссиялық консорциум) орналастырылатын бағалы қағаздарды кейіннен басқа инвесторларға сату мақсатында эмитенттен сатып алатын «тұрақты міндеттемелер» тәсілі.

Андеррайтер (эмиссиялық консорциум) қызметтерін «тұрақты міндеттемелер» тәсілімен бірінші санаттағы брокер/немесе дилер жүзеге асырады.

Осы функцияларды Қоғамның ішкі құжаттарында – осы Регламентте, Қоғамның инвестициялық банкинг департаменті туралы ережеде және көрсетілген қызмет түрін ұсыну тәртібін регламенттейтін Қоғамның өзге де ішкі құжаттарында міндетті түрде бекіту қосымша шарт болып табылады;

2) Қоғам (эмиссиялық консорциум) инвесторларға ұсыну жолымен эмиссиялық бағалы қағаздарды орналастыру бойынша ол үшін барлық мүмкін болатын күш-жігерді жұмсауға міндеттенетін «неғұрлым үздік күш-жігер» тәсілі;

3) бағалы қағаздар эмитенті мен Қоғам (эмиссиялық консорциум) арасында жасалған шарттың талаптарына сәйкес эмиссиялық бағалы қағаздарды орналастырудың өзге тәсілі.

78. «Тұрақты міндеттемелер» тәсілін пайдаланған кезде Қоғам (эмиссиялық консорциум) эмитенттен оның бағалы қағаздарын есепке алуға арналған және бағалы қағаздарды номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде ашылған Қоғамның (эмиссиялық консорциумның) дербес шотына аударылатын орналастырылатын бағалы қағаздарды сатып алады.

«Неғұрлым үздік күш-жігер» тәсілін пайдаланған кезде Қоғам (эмиссиялық консорциум) бағалы қағаздарды номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде ашылған жарияланған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шотынан бағалы қағаздарды орналастыруды жүзеге асырады.

Қоғам (эмиссиялық консорциум) эмитенттен орналастырылатын бағалы қағаздардың бір бөлігін сатып алатын шарттың талаптарына сәйкес бағалы қағаздарды орналастырудың өзге тәсілін пайдаланған кезде осы бағалы қағаздар оның бағалы қағаздарын есепке алуға арналған және бағалы қағаздарды номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде ашылған Қоғамның (эмиссиялық консорциумның) дербес шотына есепке алынады.

Қоғам (эмиссиялық консорциум) ол үшін эмиссиялық бағалы қағаздарды орналастыру бойынша барлық мүмкін болатын күш-жігерді жұмсауға міндеттенетін шарттың талаптарына сәйкес бағалы қағаздарды орналастырудың өзге әдісін пайдаланған кезде осы бағалы қағаздарды орналастыру бағалы қағаздарды номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде ашылған жарияланған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шотынан жүзеге асырылады.

79. Бағалы қағаздарды орналастыру Регламенттің осы тармағының талаптарын ескере отырып, бағалы қағаздар эмитенті мен Қоғам (эмиссиялық консорциум) арасында жасалған шарттың талаптарында белгіленген тәртіппен өзге тәсілмен жүзеге асырылады.

80. Бағалы қағаздарды орналастыру кезінде бағалы қағаздар эмитентінің «тұрақты міндеттемелер» тәсілін пайдалануды көздейтін шарттарды қоспағанда, бірнеше андеррайтерлермен (эмиссиялық консорциумдармен) шарттар жасасуына жол беріледі.

Егер бұл бағалы қағаздар эмитенті мен Қоғам (эмиссиялық консорциум) арасындағы шарттың және андеррайтерлер арасындағы шарттың талаптарына қайшы келмесе, Қоғам (эмиссиялық консорциумның басқарушысы) эмиссиялық консорциумның мүшелері болып табылмайтын (егер бағалы қағаздар шығарылымын орналастыруды эмиссиялық консорциум жүзеге асырса) басқа брокерлердің және/немесе дилерлердің (осындай мемлекеттердің бағалы қағаздар нарықтарында брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асыруға уәкілетті шетелдік ұйымдар) орналастырылатын шығарылымның бағалы қағаздарын сатуға тартады.

1.7. Маркет-мейкерлік көрсетілетін қызметтер

81. Қоғам бағалы қағаздар эмитенттеріне KASE және/немесе AIX ішкі құжаттарына және маркет - мейкерлік қызметтер көрсету туралы шарттарға сәйкес маркет-мейкерлік қызметтер көрсетуге құқылы.

82. Қоғам маркет-мейкер ретінде іс-қимыл жасай отырып, қаржы құралдары бойынша екіжақты баға белгілеулерді жариялауға және/немесе қолдауға және маркет – мейкер мәртебесіне ие болудан туындайтын Биржаның ішкі құжаттарында белгіленген өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

83. Маркет-мейкерлік қызметтер көрсетуге арналған шарт бойынша өз міндеттемелерін орындау мақсатында клиент Қоғаммен брокерлік қызметтер көрсету туралы шарт (номиналды ұстаумен) жасасады, оның шеңберінде оған Қоғамда дербес шот (шоттар) ашылады.

Клиентке ашық дербес шотқа (шоттарға) қызмет көрсету онымен жасалған шарт, осы Регламент және ҚР қолданыстағы заңнамасы негізінде жүзеге асырылады.

84. Қоғамның маркет-мейкерлік қызметтер көрсетуге арналған шарттың талаптары тараптардың келісімі бойынша айқындалады.

1.8. Облигация ұстаушылардың мүдделері өкілінің қызметтері

85. Қоғам облигацияларды шығару және айналысқа жіберу кезінде облигацияларды ұстаушылардың мүдделерін эмитенттің/бұдан әрі – өкіл/ алдында ұсынуды жүзеге асыруға құқылы. Өкілдің қызмет көрсету тәртібі мен талаптары эмитент пен Қоғам арасында жасалатын облигацияларды ұстаушылардың мүдделерін білдіру туралы заңнамада және шартта белгіленеді.

86. Эмитент өкілді таңдауды бағалы қағаздар нарығында кастодиандық және/немесе брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асыратын бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушылар қатарынан дербес жүзеге асырады.

Өкіл эмитенттің үлестес тұлғасы болмауы тиіс.

87. Өкіл Эмитенттің облигацияларды ұстаушылар алдындағы міндеттемелерін орындауын шартта белгіленген тәртіппен және мерзімдерде эмитенттің мерзімді есептерін алу, сондай-ақ эмитентке тиісті сұратулар жіберу және одан эмитенттің облигацияларды ұстаушылардың алдындағы міндеттемелерін орындауы туралы мәліметтер алу арқылы бақылауды жүзеге асырады.

88. Облигацияларды ұстаушылардың құқықтары мен мүдделерінің бұзылуына әкеп соғуы мүмкін мән-жайлар болған кезде, оның ішінде егер эмитенттің облигацияларды ұстаушылардың алдындағы міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету болып табылатын мүліктің жай-күйі немесе кепілгердің қамтамасыз етілген облигациялар бойынша қаржылық жай-күйі эмитент міндеттемелерінің толық көлемде орындалуын қамтамасыз етпесе, өкіл облигацияларды ұстаушыларға олардың тізбесі облигацияларды ұстаушылардың құқықтары мен мүдделерін толық көлемде шартта көзделген.

89. Эмитент облигациялардың сыйақысын және/немесе номиналды құнын төлеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған, сондай-ақ заңнамада және облигациялар шығару проспектісінде көзделген талаптарды орындамауға байланысты салдарларға әкеп соғатын жағдайлар туындаған жағдайда, өкіл заңнамада белгіленген мерзімдерде бұл туралы уәкілетті органды, облигацияларды ұстаушыларды және сауда-саттықты ұйымдастырушыны (егер облигациялар облигацияларды сауда-саттықты ұйымдастырушының ресми тізіміне енгізілген жағдайда), эмитентпен жасалған шарт бойынша өз функцияларын жүзеге асыру және өз құқықтарын іске асыру шеңберінде өкіл қабылдайтын шараларды сипаттай отырып хабардар етеді.

90. Өкіл эмитенттің облигацияларды орналастыру нәтижесінде алған ақшасының тәртібі мен нысаналы пайдаланылуын бақылау жөнінде шаралар қабылдайды және бақылау нәтижесінде алынған ақпаратты заңнамада көзделген тәртіппен және мерзімдерде облигацияларды ұстаушылардың жібереді.

91. Қоғамның облигацияларды ұстаушылар мүдделері өкілінің қызметтерін көрсетуге арналған шарттың талаптары Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес тараптардың келісімі бойынша айқындалады.

1.9. Қаржылық консультация беру және оқыту

92. Қоғам Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптары шеңберінде бағалы қағаздар нарығындағы қызметке байланысты мәселелер бойынша консультациялық қызметтер көрсету бойынша қызметтер көрсетуге құқылы.

93. Қызметтің осы бағыты шеңберінде Қоғам тиісті шарттар негізінде мынадай қызметтер көрсетеді:

- 1) бағалы қағаздар шығарылымдарын тіркеуге (эмиссияға) байланысты қызметтер;
- 2) эмитенттің бағалы қағаздарын сауда-саттыққа жіберу және/немесе эмитенттің бағалы қағаздарын биржаның баға белгілеу тізімдеріне енгізу мақсатында көрсетілетін қызметтер;
- 3) биржамен өзара іс-қимыл жасау кезінде уәкілетті қаржы консультантының қызметтері;
- 4) эмитенттерге бағалы қағаздар нарығында ақпаратты жария ету бойынша консультация беру;
- 5) эмитенттің және оның бағалы қағаздарының тұсаукесерінің «Road Show»;
- 6) бағалы қағаздарды орналастыру қорытындылары туралы есептерді дайындау кезінде кеңес беру;
- 7) әзірленген бағдарламалар шеңберінде Қоғам бағалы қағаздар нарығындағы қызмет саласында Қоғамға жүгінген клиенттер мен өзге де тұлғаларды, оның ішінде Қоғамның интернет-ресурсында орналастырылған Қоғамның тарифтеріне сәйкес өтеулі негізде бағалы қағаздар рыногы туралы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына оқытуды ұйымдастырады;
- 8) бағалы қағаздар нарығының, оның ішінде шетелдік нарықтың жай-күйі мен даму перспективалары туралы талдамалық және ақпараттық есептерді қалыптастыру;
- 9) Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған өзге де қызметтер.

94. Қоғамның консультациялық қызметтер көрсетуге арналған шарттың талаптары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тараптардың келісімі бойынша айқындалады.

1.10. Ішкі бақылау

95. Ішкі бақылаудың негізгі функцияларына басқару жүйесінің тиімділігін арттыру және Қоғам қызметіндегі кемшіліктерді жедел анықтау және жою кіреді.

Қоғам ішкі құжаттарға сәйкес ішкі бақылауды жүзеге асырады. Ішкі бақылауды жүзеге асыруға ішкі бақылау объектісі болып табылатын іс-әрекеттерді тікелей орындайтын Қоғамның қызметкерлері жіберілмейді.

Қоғамның басшы қызметкерлері мен Қоғамның жауапты бөлімшелері тарапынан бақылаудың тиімділігін арттыру мақсатында қаржы құралдарын сатып алуға байланысты емес үшінші тұлғалардың пайдасына ақша аударуға клиенттердің тапсырмаларын орындауға және орындауға қабылдау фактілеріне жол бермеу үшін дербес жауапкершілік белгіленеді.

95-1. Қоғам Басқармасы:

- жауапты бөлімшенің есептері негізінде клиенттердің операцияларына бақылау мен талдау жүргізеді және тәуекелдердің әсерін азайту, сондай-ақ қаржы құралдарын сатып алуға байланысты емес үшінші тұлғалардың пайдасына ақша аударуға клиенттердің тапсырмаларын орындауға және орындауға қабылдау фактілеріне жол бермеу, бағалы қағаздарға бағаларды айла-шарғы жасау фактілеріне жол бермеу, жүргізілетін репо операциялардың уәкілетті органның нормативтік

талаптарына, KASE-нің ішкі құжаттарына сәйкестігі, сондай-ақ ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтарда жүргізілетін мәмілелердің/операциялардың Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкестігі мақсатында Қоғамның және оның бөлімшелерінің қызметі туралы Қоғамның Директорлар кеңесіне ақпарат береді;

- клиенттердің орындалатын операцияларын қосарлы бақылау жүйесін күшейтуді қамтамасыз етеді;

- №9 Қағидалардың 31-тармағының 2) тармақшасына сәйкес қаржы құралдарымен мәмілелер жасау кезінде ұсынымдар түрінде Қоғамның клиенттеріне ақпарат пен мәліметтер ұсынылуын бақылауды қамтамасыз етеді;

- ҚР заңнамасында және Қоғамның тәуекелдерді басқарудың ішкі саясатында белгіленген шектеулер шеңберінде тәуекелдердің қолайлы деңгейін қолдауды ескере отырып, қаржы құралдарымен мәмілелер жасасу туралы шешімдер қабылдауды қамтамасыз етеді.

95-2. Ішкі аудит департаменті:

- Қоғамның Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауын қамтамасыз ету бөлігінде бақылауды күшейтуді қамтамасыз етеді;

- жүргізілетін репо операциялардың, сондай-ақ ұйымдастырылған және ұйымдастырылмаған нарықтардағы мәмілелердің/операциялардың Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкестігін тұрақты тексеруді қамтамасыз етеді;

1) Тәуекелдерді басқару департаменті және КБД бағалы қағаздар нарығында қызметті жүзеге асыру кезінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауды қамтамасыз ету бөлігінде тәуекелдерді басқару және комплаенс-бақылау жүйесін жетілдіру процесіне қатысады және бағаларды айла-шарғы жасау мәніне бағалы қағаздармен жасалуы жоспарланған мәмілелерге мониторинг жүргізеді.

2) Инвестициялық портфельді басқару департаменті (бұдан әрі – ИПБД) өз портфелі бойынша және инвестициялық басқаруға қабылданған клиенттердің активтерімен мәмілелер жасау кезінде бағаларды айла-шарғы жасауға жол бермеуді бақылауды жүргізеді;

3) СОД және Қазынашылық департаменті мәмілелер жасасу алдында мәмілелер жасасу кезінде бағаны айла-шарғы жасауға жол бермеу мақсатында клиенттік тапсырыстарға бақылау жүргізеді.

4) ЕЕД:

- жауапты қызметкер оларды орындауға қабылдаған кезде клиенттердің бұйрықтары бойынша деректерді салыстырып тексеруді қамтамасыз етеді.

96. Қоғам айына кемінде бір рет дербес және банктік шоттардағы қаржы құралдары мен ақша санын жеке есепке алу деректерін Бағалы қағаздар орталық депозитарийінің, клирингтік ұйымдардың және/немесе есеп айырысу ұйымдарының, кастодиандардың, банктердің және бейрезидент-банктердің филиалдарының қоғамға ашылған шоттардағы қаржы құралдары мен ақша саны туралы деректерімен салыстырып тексеруді жүргізеді.

Қаржы құралдары мен ақша саны бойынша алшақтықтар болмаған жағдайда шетелдік есеп айырысу ұйымы ұсынған үзінді көшірме де салыстыру актісі ретінде танылады. Егер оны алған күннен бастап он жұмыс күні ішінде Қоғамның клиенті (контрагенті) ұсынылған деректерде қате туралы мәлімдемесе, үзінді дұрыс деп есептеледі және салыстыру актісі ретінде танылады.

Қоғам күн сайын бағалы қағаздар орталық депозитарийіне бағалы қағаздар орталық депозитарийінде ашылған және эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасауға арналған шоттағы әрбір клиенттің ақша сомасы туралы мәліметтерді ұсынады.

97. Қоғам клиенттің бірінші талабы бойынша талапты (сұратуды) алған күннен бастап екі жұмыс күні ішінде клиентке танысу үшін осы клиенттің ақшаны, қаржы құралдарын және өзге де активтерін есепке алу жүйесінің деректерін олардың кастодианның және/немесе Орталық депозитарийдің деректеріне сәйкестігіне салыстыру актісінен үзінді ұсынады.

2-ТАРАУ. БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРДЫ НОМИНАЛДЫ ҰСТАУДЫ ЕСЕПКЕ АЛУ ЖҮЙЕСІНДЕ ОПЕРАЦИЯЛАР ЖАСАУ ТӘРТІБІ

2.1. Жалпы ережелер

98. Қоғам клиентпен номиналды ұстау туралы шарт жасасқаннан кейін клиентке номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде дербес шот пен клиенттің қосалқы шотын ашады.

Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде қосалқы шот ашу үшін номиналды ұстаушы осы Регламенттің 104, 105-тармақтарының талаптарына сәйкес оны ашу үшін қажетті барлық деректемелерді көрсете отырып, клиент туралы мәліметтерді Орталық депозитарийге ұсынады.

Анонимді дербес шоттар мен қосалқы шоттарды, сондай-ақ жалған атауларға арналған дербес шоттар мен қосалқы шоттарды ашуға жол берілмейді.

98-1. Клиент (оның өкілі) және бенефициарлық меншік иесі туралы мәліметтерді тіркеу іскерлік қатынастар қашықтан белгіленгенге дейін КЖ/ТҚҚ туралы Заңның 6-бабына сәйкес жүзеге асырылады.

98-2. Клиентпен қашықтан іскерлік қарым қатынас орнату үшін міндетті талаптар:

1) клиенттің қаржылық мониторинг субъектісінің қашықтан қол жеткізу жүйесінде өзінің жеке не бизнес-сәйкестендіру нөмірін енгізуі;

2) Клиентті сәйкестендіру және аутентификаттау;

3) КЖ/ТҚҚ туралы Заңның 5-бабы 3-тармағының 1), 2) 2-1) және 4) тармақшаларында көзделген клиент бойынша мәліметтерді тіркеу.

98-3. Клиентті анықтау және аутентификаттау үшін мынадай әдістер қолданылады:

1) жеке немесе заңды тұлғаның электрондық цифрлық қолтаңбасы;

2) немесе клиентті сәйкестендіру үшін қаржылық мониторинг субъектісі белгілеген және онымен келісілген әріптердің, сандардың немесе таңбалардың тіркесімі болып табылатын бірегей идентификатор немесе өзге де идентификатор.

Бұдан басқа, Қоғам клиенттерді аутентификаттаудың басқа тәсілдерін жүзеге асыра алады.

98-4. Клиент бойынша оның сәйкестендірілгенін растайтын мәліметтерді тіркеу толтыру жолымен жүзеге асырылады:

1) клиент сәйкестендірудің қажетті тәсілдерімен расталған оның сәйкестендіру деректерін;

2) немесе Қоғам клиентті аутентификаттау рәсімін өткізгеннен кейін осы Регламенттің 98-3-тармақшасында көрсетілген тәсілдермен жүзеге асырады.

Бұдан басқа, Қоғам «Іскерлік қатынастар қашықтықтан орнатылған жағдайда қаржы мониторингі субъектілерінің клиенттерді тиісінше тексеруіне қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 29 маусымдағы № 140 қаулысына немесе КЖ/ТҚҚ туралы Заңды орындау мақсатында оны алмастыратын уәкілетті органның нормативтік-құқықтық актісіне сәйкес белгіленген тәртіппен «Іскерлік қатынастарды қашықтан белгілеген жағдайда клиенттерді тиісінше тексеру рәсімдерін» әзірлейді және бекітеді.

99. Клиент-жеке тұлғаға дербес шот (қосалқы шот) ашқан кезде Қоғам осы клиент-жеке тұлға ұсынған мәліметтер негізінде клиент-жеке тұлғаның салықтық резиденттігін белгілейді. Клиенттің дербес шотына Қоғам жеке нөмір береді.

100. Қоғамның операциялық күні күн ішінде кемінде жеті сағат жұмыс уақытын құрайды.

101. Номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі дербес шот және Орталық депозитарийдегі клиенттің қосалқы шоты міндетті түрде мыналар:

1) тіркелген тұлғаға (тегі, аты, бар болса - бағалы қағаздарды ұстаушының әкесінің аты немесе атауы, клиенттің резиденттік белгілері, жеке тұлғаның азаматтығы туралы мәліметтер, экономика секторы, заңды тұлғаның тіркелгенін растайтын құжат туралы мәліметтер немесе жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжат туралы мәліметтер, жеке тұлғаның жеке сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі - ЖСН) немесе бизнес- сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі - БСН), пошта және заңды мекенжайлары, банктік деректемелері (қажет болған жағдайда бағалы қағаздар бойынша сыйақылар мен сомаларды өтеуге аударуға арналған банктік деректемелері және бағалы қағаздармен мәмілелер бойынша есеп айырысуды жүзеге асыруға арналған банктік деректемелері), салықтық жеңілдіктер туралы мәліметтер және Орталық депозитарийге қажетті басқа да ақпарат Орталық депозитарий қағидаларының жинағына және/немесе Қоғамның ішкі құжатына сәйкес тиісінше қосалқы шот және/немесе дербес шот ашу үшін;

2) осы дербес шотта (қосалқы шотта) тіркелген бағалы қағаздардың саны, түрі және сәйкестендіру нөмірі;

3) эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының саны мен сәйкестендіргіші;

4) ауыртпалық салынған бағалы қағаздардың саны (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары);

5) пайдасына бағалы қағаздарға ауыртпалық салу жүзеге асырылған тұлғалар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары);

6) бұғатталған бағалы қағаздар саны (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары);

7) «репо» операциясының нысанасы болып табылатын бағалы қағаздардың саны;

8) осы дербес шот бойынша тіркелген мәмілелер және номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде көрсетілген операциялар:

мәміле (операциялар) түрі;

оны тіркеу күні мен уақыты;

мәміле (операция) жүргізу негізі;

операцияға қатысқан дербес шоттардың нөмірлері;

мәміле тіркелген бағалы қағаздардың саны, түрі, сәйкестендіру нөмірі (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының саны және сәйкестендіргіші) туралы;

9) операциялардың (мәмілелердің) белгілі бір түрлеріне қажетті басқа да мәліметтерді қамтиды.

102. Дербес шоттарда мынадай бөлімдер ашылады:

«негізгі» - мәмілелерді жүргізуге шектеулер белгіленбеген бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алуға арналған;

«бұғаттау» - Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес осындай шешім қабылдауға уәкілетті мемлекеттік органның шешімі негізінде бағалы қағаздармен азаматтық-құқықтық мәмілелерді (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) тіркеуге уақытша тыйым салынған бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары бойынша) есепке алуға арналған бағалы қағаздардың (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) сақталуына кепілдік беру мақсатында жүзеге асырылатын;

«репо» - орталық контрагенттің қызметтерін автоматты түрде және пайдаланбай жасалған «репо» операциясының мәні болып табылатын бағалы қағаздарды есепке алуға арналған;

«ауыртпалық» - азаматтық-құқықтық мәміле негізінде туындаған бағалы қағаздарды ұстаушының (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) басқа тұлғалар алдындағы міндеттемелерін қамтамасыз ету үшін мәмілелерді жүзеге асыруға шектеулер қойылған бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алуға арналған;

«клирингтік ұйымның (орталық контрагенттің) бөлімі» – клирингтік ұйымның (орталық контрагенттің) кепілдік қорларына жарналар, маржалық жарналар, ашық сауда-саттық әдісімен және/немесе орталық контрагенттің қатысуымен қор биржасының сауда жүйесінде жасалған мәмілелер жөніндегі міндеттемелердің орындалуын толық және/немесе ішінара қамтамасыз ету болып табылатын қаржы құралдарын есепке алуға арналған, осы бөлім бойынша операциялар клирингтік ұйымның (орталық контрагенттің) тиісті өкімі болған кезде ғана клирингтік қатысушы жасалған мәмілелер бойынша өзінің барлық міндеттемелерін орындағаннан және/немесе дефолтты реттеу жөніндегі рәсімдерді жүргізгеннен кейін ғана жасалуы мүмкін.

Қоғам дербес шотта бағалы қағаздарды есепке алу үшін қосымша бөлімдер аша алады.

103. Қоғамның дербес шоты Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде немесе кастодианның есепке алу жүйесінде оларға шетелдік бағалы қағаздарға қатысты номиналды ұстау қызметтерін көрсету кезінде немесе номиналды ұстаушының функцияларын жүзеге асыратын шетелдік ұйымдарға Орталық депозитарийдің қағидалар жинағында немесе кастодианның ішкі құжатында айқындалған дербес шотты және құжаттарды ашуға арналған бұйрық негізінде ашылады.

104. Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде жеке тұлғаға дербес шот ашу дербес шотты ашуға арналған бұйрық, жеке басын куәландыратын құжат не цифрлық құжаттар сервисінен (сәйкестендіру үшін) электрондық құжат және брокерлік шарт (номиналды ұстаумен) негізінде жүзеге асырылады.

Жеке тұлғаға электрондық құжат нысанында немесе клиентті серпінді және (немесе) биометриялық сәйкестендіру арқылы куәландырылған өзге де электрондық-цифрлық нысанда дербес шот ашуға бұйрық берген кезде (клиент номиналды ұстаушы электрондық қызметтерді алуға жүгінген жағдайда), ақпараттық жүйелерді пайдалана отырып, жеке тұлғаның электрондық бұйрығына жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі не осы жеке тұлғаның цифрлық құжаттар сервисінен (сәйкестендіру үшін) электрондық құжат немесе жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжаттың деректері және оның жеке сәйкестендіру нөмірі қоса тіркеледі.

105. Заңды тұлғаға Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде дербес шот ашу мынадай:

1) дербес шот ашуға бұйрық;

2) заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтаманың немесе куәліктің көшірмелері;

3) номиналды ұстау туралы шарт;

4) Қазақстан Республикасының резиденті-заңды тұлға үшін:

дербес шоттар бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды тіркеуге құжаттарға қол қоюға құқығы бар заңды тұлға өкілдерінің қолтаңбаларының нотариат куәландырған үлгілері бар, мыналар:

Қоғамның атауы;

құжатқа қол қою құқығын беретін Қоғамның клиенті-заңды тұлғаның атауы;

қоғам клиенті өкілінің лауазымы, тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), жеке басын

куәландыратын құжаттың деректері;

осы құжаттағы қолтаңбалардың үлгілері Қоғамның номиналды ұстау жүйесінде ашылған Клиенттің дербес шоты бойынша барлық операцияларды жүзеге асыру кезінде міндетті болып саналатынын көрсету;

Қазақстан Республикасының бейрезидент заңды тұлға үшін:

дербес шоттар бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды тіркеуге құжаттарға қол қоюға құқығы бар заңды тұлға өкілдерінің қолтаңбаларының үлгілері бар құжат;

заңды тұлға өкілінің дербес шоттар және ақпараттық операциялар бойынша операцияларды тіркеуге құжаттарға қол қою өкілеттігін растайтын заңды тұлғаның уәкілетті органының сенімхаттары немесе шешімдері туралы мәліметтерді қамтитын құжаттың негізінде жүзеге асырылады.

Заңды тұлғаға Қоғамның номиналды ұстау жүйесінде екі және одан да көп дербес шоттар ашылған жағдайда, осы тармақтың 2), 3), 4) тармақшаларында аударылған құжаттар бірінші дербес шот ашылған кезде ұсынылады.

106. Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде инвестициялық пай қорының дербес шотын ашу мынадай құжаттар:

1) инвестициялық портфельді басқарушының дербес шотын ашуға бұйрық;

2) дербес шоттар бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды тіркеуге құжаттарға қол қоюға құқығы бар инвестициялық портфельді басқарушы өкілдерінің қолтаңбаларының нотариат куәландырған үлгілері және:

номиналды ұстаушы ретінде Қоғамның атауы;

инвестициялық пай қорының атауы;

инвестициялық портфельді басқарушының атауы;

инвестициялық портфельді басқарушының өкілдерінің лауазымдары, тегі, аты, бар болса - әкесінің аты, оның жеке басын куәландыратын құжат деректері;

осы құжаттағы қолтаңбалардың үлгілері Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде ашылған инвестициялық пай қорының дербес шоты бойынша барлық операцияларды жүзеге асыру кезінде міндетті болып саналатынын көрсету туралы мәліметтерді қамтитын мөр бедерінен тұратын құжат;

3) Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де құжаттар негізінде жүзеге асырылады.

Инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметпен номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен бағалы қағаздар нарығында брокерлік және дилерлік қызметті жүзеге асыруды қоса атқаратын Қоғам, инвестициялық қордың инвестициялық басқарудағы бағалы қағаздарын ұстаушыны қоспағанда, инвестициялық портфельді басқаруға шарт жасалған клиенттің бағалы қағаздарын номиналды ұстауды жүзеге асырмайды.

107. Қоғам инвестициялық портфельді басқару бойынша қызметті жүзеге асыратын ұйымның (бұдан әрі - инвестициялық портфельді басқарушы) клиенттеріне мынадай:

1) инвестициялық портфельді басқаруға арналған шартқа немесе клиенттің не оның клиентінің сенімхатына сәйкес инвестициялық портфельді басқарушы берген дербес шот ашуға бұйрық;

2) Регламенттің 104 және 105-тармақтарында көрсетілген құжаттар;

3) инвестициялық портфельді басқаруға арналған шарттың немесе клиенттің шоты бойынша бағалы қағаздармен операцияларды жүзеге асыруға клиенттің сенімхатының көшірмелері;

4) дербес шоттар бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды тіркеуге құжаттарға қол қоюға құқығы бар инвестициялық портфельді басқарушы өкілдерінің қолтаңбаларының нотариат куәландырған үлгілері және:

номиналды ұстаушы ретінде Қоғамның атауы;

құжатқа қол қоюға құқық беретін номиналды ұстаушының клиентінің атауы (тегі, аты, бар болса - әкесінің аты);

инвестициялық портфельді басқарушының атауы;

инвестициялық портфельді басқарушының өкілдерінің лауазымдары, тегі, аты, бар болса - әкесінің аты, оның жеке басын куәландыратын құжат деректері;

осы құжаттағы қолтаңбалардың үлгілері Қоғамның номиналды ұстау жүйесінде ашылған клиенттің дербес шоты бойынша барлық операцияларды жүзеге асыру кезінде міндетті болып саналатынын көрсету туралы мәліметтерді қамтитын мөр бедерінен тұратын құжат;

5) Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де құжаттар негізінде дербес шоттар ашады.

Қоғамда инвестициялық басқарудағы инвестициялық қордың бағалы қағаздарын ұстаушыны қоспағанда, инвестициялық портфельді басқаруға шарт жасалған клиенттің бағалы қағаздарын атаулы ұстауды Қоғам жүзеге асырмайды.

108. Кастодиандық қызметті және/немесе брокерлік және/немесе дилерлік қызметті жүзеге асыруға уәкілетті органның лицензиясы бар қаржы ұйымдарын қайта ұйымдастыру кезінде бағалы қағаздарды ұстаушыларға дербес шот ашу бойынша операцияларды Қоғам Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінен алынған тіркелген операциялар туралы есеп негізінде жүзеге асырады.

109. Жарияланған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шоты дербес шотты және андеррайтингтік келісімді ашуға арналған бұйрықтың, сондай-ақ Регламенттің 99-тармағында көрсетілген құжаттардың негізінде бағалы қағаздарды орналастыру кезінде Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде ашылады.

110. Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде сатып алынған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шоты эмитентке оның дербес шотты ашуға арналған бұйрығы, сондай-ақ осы Регламенттің 105-тармағында көрсетілген құжаттар негізінде ашылады.

111. Эмитенттің орналастырылмаған және сатып алынған бағалы қағаздары Орталық депозитарийдің қағидалар жинағына сәйкес қажетті эмитенттің барлық деректемелерін аша отырып, Орталық депозитарийде қоғам ашқан тиісті қосалқы шоттарда есепке алынады.

112. Дербес шотты ашуға арналған бұйрыққа заңды тұлғаның өкілі (жеке тұлға немесе оның өкілі) қол қояды және мынадай:

- 1) заңды тұлғаның атауы (жеке тұлғаның тегі, аты, бар болса - әкесінің аты);
- 2) жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжаттың атауы мен деректемелері;
- 3) жеке тұлғаның туған күні;
- 4) заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы анықтаманың немесе куәліктің күні мен нөмірі;
- 5) заңды тұлғаның орналасқан жері (жеке тұлғаның тұрғылықты жері), пошталық мекенжайы;
- 6) жеке тұлғаның ЖСН немесе заңды тұлғаның БСН (бар болса), бағалы қағаздарға қатысты оған қолданылатын салық жеңілдіктері туралы мәліметтер;
- 7) заңды тұлғаның тіркелген орны (жеке тұлғаның азаматтығы) туралы мәліметтер;
- 8) экономика секторы;
- 9) банктік деректемелері;
- 10) орталық депозитарийге және/немесе Қоғамға тиісінше орталық депозитарийдің қағидалар жинағына және/немесе Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес қажетті басқа да мәліметтерді қамтиды.

113. Қоғам Орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленген тәртіппен күн сайын есепті күннен кейінгі жұмыс күнінің Астана қаласының уақыты бойынша сағат 16:00-ден кешіктірмей орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған және оның клиенттеріне тиесілі қаржы құралдарын жиынтық есепке алуға арналған депоненттің қосалқы шоты бойынша мынадай:

осы қосалқы шотта есепті күннің басына және соңына есептелетін қаржы құралдарының қалдықтары;

есепті күн ішінде осы қосалқы шот бойынша жасалған номиналды ұстаушы клиенттерінің дербес шоттары бойынша тіркелген қаржы құралдарымен жасалатын операциялар туралы электрондық деректерді беруді жүзеге асырады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің талабы Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде оның клиенттеріне тиесілі қаржы құралдарын жиынтық есепке алуға арналған депоненттің қосалқы шотының мәліметтері берілмеген депоненттерге қолданылмайды.

114. Сейфтік операцияларды жүзеге асыратын ұйыммен жасалған шартта уәкілетті органға сақталған резервтік көшірмелердің нақты болуын және күтіп-ұсталуын тексеруге мүмкіндік беретін шарттар көзделуі қажет.

2.2. Бағалы қағаздармен мәмілелерді тіркеу талаптары мен тәртібі

115. Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде бағалы қағаздармен (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарымен) мәмілелерді тіркеу дербес шоттар бойынша тиісті операциялар жүргізу жолымен жасалады.

Айналыс мерзімі өткен және эмитент оларды өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын есепке алуды Қоғам эмиссиялық бағалы қағаздар деректерінің ұлттық сәйкестендіру нөмірін көрсете отырып, Орталық депозитарий белгілеген тәртіппен орталық депозитарий беретін сәйкестендіргіштер бойынша жүзеге асырады.

Тіркелген тұлғалардың дербес шоттарында эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының сандық көрінісі осы талап ету құқықтары туындаған эмиссиялық бағалы қағаздар санына сәйкес айқындалады (Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес осындай құқыққа ие мемлекеттік органдардың актілері негізінде оларды бұғаттау бойынша операциялар жүргізілген эмиссиялық бағалы қағаздарды қоспағанда).

116. Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде операциялардың мынадай операциялардың түрлері:

1) дербес шоттар бойынша операциялар:

- дербес шот ашу;
- бағалы қағаздарды ұстаушы туралы мәліметтерді өзгерту (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары); бағалы қағаздардың күшін жою;
- бағалы қағаздарды өтеу;
- бағалы қағаздарды ұстаушылардың шоттарынан (шотынан) бағалы қағаздарды есептен шығару (есепке жатқызу);

- эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын бағалы қағаздарды ұстаушылардың дербес шоттарынан (шотынан) есептен шығару (есепке жатқызу);

- орналастырылған акциялар санының ұлғаюына байланысты (эмитент сатып алған акцияларды шегергенде) бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотындағы (қосалқы шотындағы) акциялар санының ұлғаюы туралы жазбалар енгізу;

- эмитенттің бағалы қағаздары мен өзге де ақшалай міндеттемелерін эмитенттің жай акцияларына айырбастау туралы жазбалар енгізу;

- бір түрдегі эмитенттің орналастырылған акцияларын осы эмитенттің басқа түрдегі акцияларына айырбастау туралы жазбалар енгізу;

- бағалы қағаздарға ауыртпалық салу (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) және ауыртпалықты алып тастау;

- бағалы қағаздарды бұғаттау (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) және бұғаттауды алып тастау;

- сенімгерлік басқарушы туралы жазбаларды енгізу және сенімгерлік басқарушы туралы жазбаны жою;

- дербес шотты жабу;

2) ақпараттық операциялар жүзеге асырылады:

Дербес шоттан үзінді көшірме беру;

жүргізілген операциялар туралы есеп беру;

бағалы қағаздарды ұстаушылардың, Орталық депозитарийдің, эмитенттердің және уәкілетті органның сұратулары бойынша басқа да есептерді дайындау және беру.

117. Қоғам тіркеу журналдарын жүргізу арқылы ішкі құжатта белгіленген тәртіппен:

1) дербес шоттар бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды тіркеуге және оларды орындауға (орындамауға) клиенттердің қабылданған бұйрықтарын;

2) дербес шоттар бойынша операцияларды;

3) дербес шоттар бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды тіркеуге құжаттарға қол қоюға сенімхаттарды дәйекті және өзекті есепке алуды жүзеге асырады.

118. Қоғамның клиенттері арасында операция жүргізу кезінде бағалы қағаздар бойынша құқықтардың өтуін тіркеуді Қоғам жүзеге асырады және Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде көрсетіледі. Қоғам Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі клиенттің қосалқы шоты бойынша Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі дербес шоттар бойынша операция жүргізілген күні тиісті бұйрық жібереді. Орталық депозитарийді есепке алу жүйесіндегі Қоғам клиенттері арасындағы операциялар Қоғамның номиналды ұстау жүйесінде операция жүргізілген күні көрсетіледі. Қоғам клиентке оның бұйрығының орындалуы туралы есепті орталық депозитарийден жүргізілген операция туралы растауды алғаннан кейін келесі жұмыс күнінен кешіктірмей жібереді.

Жоғарыда көрсетілген талаптар Қоғамның атына ашылған және Қоғамның клиенттеріне тиесілі қаржы құралдарын жиынтық есепке алуға арналған Қоғамның қосалқы шоты бойынша операциялар жүргізілген жағдайларда қолданылмайды.

Қоғамның атына ашылған және Қоғамның клиенттеріне тиесілі қаржы құралдарын жиынтық есепке алуға арналған Қоғамның қосалқы шоты бойынша операциялар жүргізілген жағдайларда, бағалы қағаздар бойынша құқықтардың өтуін тіркеуді операция жүргізілгеннен кейін келесі жұмыс күнінен кешіктірмей клиентке оның бұйрығының орындалуы туралы есеп жіберілетін Қоғам жүзеге асырады.

Бұйрықтың орындалуы туралы есеп клиентке пошта арқылы жіберіледі не клиентке немесе оның заңды өкілінің қолына беріледі не Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен электрондық құжат нысанында немесе өзге де электрондық-цифрлық нысанда жасалады және беріледі.

Қоғамның клиенттері мен басқа да номиналды ұстаушылар арасында операция жүргізу кезінде бағалы қағаздар бойынша құқықтардың өтуін тіркеу олардың дербес шоттары бойынша Орталық депозитарийде жүзеге асырылады, содан кейін Қоғамды есепке алу жүйесінде көрсетіледі. Қоғам клиенттің номиналды ұстау жүйесінде клиенттің тиісті бұйрығы тіркелген күні Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде клиенттің қосалқы шоты бойынша мәмілені тіркеу туралы бұйрық жібереді. Орталық депозитарийден дербес шоттар бойынша операция жүргізілгені туралы растауды алғаннан кейін бір сағат ішінде Қоғам осы операцияны Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде көрсетеді.

Тіркеушінің клиенті мен Қоғамның клиенті арасында ұйымдастырылмаған нарықта операция жүргізу кезінде тіркеуші бағалы қағаздар бойынша құқықтардың өтуін тіркеуді тіркеушінің клиентінің және депоненттің бұйрығы негізінде іс-қимыл жасайтын Орталық депозитарийдің дербес шоттары бойынша мәмілеге қатысушылардың қарсы бұйрықтары негізінде тіркеуші жүзеге асырады.

Сот шешімі бойынша бағалы қағаздар бойынша құқықтардың өзгеруін немесе тоқтатылуын тіркеуді Қоғам заңнамаға сәйкес барлық қажетті деректемелерді қамтитын атқару парағының негізінде жүзеге асырады және Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде көрсетіледі. Изменение или прекращение прав по ценным бумагам по решению суда, зарегистрированное Қоғам тіркеген, сот шешімі бойынша бағалы қағаздар бойынша құқықтарды өзгерту немесе тоқтату Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде дербес шот бойынша операция жүргізілген күні Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде көрсетіледі.

119. Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде мәліметтері жоқ клиенттің өтінімі негізінде Қоғам оған осындай өтінімді алғаннан кейін келесі жұмыс күнінен кешіктірмей осы клиенттің басымдықпен сатып алу құқығын іске асыруға өтінім беру туралы тапсырма жібереді.

120. Жарияланған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шоты (қосалқы шоты) бойынша және Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде (Орталық депозитарийді есепке алу жүйесінде) сатып алынған бағалы қағаздарды есепке алу үшін эмитенттің дербес шоты (қосалқы шоты) бойынша операцияларды жүргізу кезінде Қоғам (Орталық депозитарий) тіркеушіге жүргізілген операциялар туралы хабарлама (есеп) жібереді.

121. Эмитент ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында орналастырылған облигацияларды сатып алуды сауда-саттықты ұйымдастырушының ішкі құжаттарында айқындалған осы операцияны эмитенттің жүргізуін көздейтін әдіспен өткізген кезде Қоғамның номиналды ұстаушысының Орталық депозитарийдегі дербес шоты шеңберінде ашылған эмитенттің қосалқы шоты көрсетіледі.

Орталық депозитарий сауда-саттықты ұйымдастырушының бұйрығы негізінде Регламенттің осы тармағының бірінші бөлігінде көрсетілген орналастырылған облигацияларды сатып алу шеңберінде жасалған мәмілелерді тіркеу бойынша операцияларды жүргізеді.

122. Дербес шоттар бойынша операцияны жүргізер алдында Қоғам бұйрықтардағы қолтаңбалардың заңды тұлға өкілдерінің қолтаңбаларының нотариат куәландырған үлгілерін қамтитын құжатта көрсетілген қолтаңбаларға немесе мәміленің тарабы болып табылатын жеке тұлғаның не оның өкілінің жеке басын куәландыратын құжатқа сәйкестігіне салыстырып тексеруді жүзеге асырады.

Бұйрықтағы қолтаңба үлгісінің заңды тұлға өкілдерінің қолтаңбаларының нотариат куәландырған үлгілерін қамтитын құжатта көрсетілген қолтаңбаларға немесе мәміленің тарабы болып табылатын жеке тұлғаның не оның өкілінің жеке басын куәландыратын құжатқа көзбен шолып сәйкес келмеуі кезінде, егер бұйрыққа Қоғамның жауапты қызметкерінің қатысуымен клиент қол қоймаса, Қоғам клиентке оның бұйрықта көрсетілген әрекеттерді жасауға ниетін растау туралы сұратуды жібереді.

122-1. Қоғам Орталық депозитарийдің қағидалар жинағында айқындалған тәртіппен жылына кемінде бір рет номиналды ұстаушының есепке алу жүйесіндегі клиенттер туралы деректерді Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі осындай клиенттер туралы деректермен салыстыруды жүзеге асырады.

Осы салыстырып тексеру қорытындылары бойынша Қоғамның номиналды ұстаушының есепке алу жүйесіндегі клиент туралы деректердің Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі осындай клиент туралы деректермен сәйкессіздігін анықтаған кезде, Қоғам өзінің ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен клиент туралы деректерді жаңарту және өзінің есепке алу жүйесіне тиісті өзгерістер енгізу қажеттілігін айқындайды, содан кейін осындай клиенттің деректері орталық депозитарийден алынған ақпарат негізінде жаңартылған жағдайда, оған Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен, мерзімде және тәсілмен хабарлама жібереді.

123. Қоғам бас тартуды жазбаша түрде немесе электрондық құжат нысанында немесе ЭЦҚ туралы Заңға және Қоғамның ішкі құжатына сәйкес өзге де электрондық-цифрлық нысанда мынадай:

1) бұйрықтардағы қолтаңбалардың нотариат куәландырған үлгілерге сәйкес келмеуі;
2) операция жасауға бұйрық алған күннен кейін күнтізбелік 2 (екі) күн ішінде қарсы бұйрық ұсынылмаған;

3) бұйрықтардың деректемелері Қоғамның ішкі құжатымен бекітілген үлгілік нысандарда белгіленген деректемелерге немесе дербес шоттың (қосалқы шоттың) деректемелеріне сәйкес келмеуі;

4) клиенттердің шоттарында (қосалқы шоттарында) бағалы қағаздардың (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) және/немесе ақшаның қажетті санының болмауы;

5) мәміле мазмұнының Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес келмеуі;

6) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда клиент мәмілені тіркеу үшін белгіленген мерзімде уәкілетті органның ірі қатысушы мәртебесін алуға келісімін растайтын құжатты ұсынбаған;

7) тиісті мемлекеттік органдардың не соттың бағалы қағаздар айналысын тоқтата тұру немесе тоқтату туралы шешімінің болуы;

8) «Атқарушылық іс жүргізу және сот орындаушыларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі - Атқарушылық іс жүргізу туралы Заң) 65-бабының 6-1-тармағында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, бұйрықта көрсетілген бағалы қағаздар және/немесе дербес шот немесе қосалқы шот бұғатталған;

9) «Қазақстан Республикасындағы банктер және банк қызметі туралы» ҚР Заңына (бұдан әрі - Банктер туралы Заң) сәйкес қайта құрылымдау жүргізілген банктер қосылу нысанында қайта ұйымдастырылған кезде тіркелген тұлғалардың дербес шоттарынан (қосалқы шоттарынан) бағалы қағаздарды есептен шығару (есепке жатқызу) бойынша операцияларды жүргізуді қоспағанда, бұйрықта көрсетілген бағалы қағаздардың (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) біреуіне қатысты ауыртпалығы;

10) клиенттің жеке басын куәландыратын құжаттың қолданылу мерзімі бұйрық қабылданған сәтте және/немесе осы бұйрықтың қолданылу кезеңінде өткен;

11) Қоғамның ішкі құжатында көзделген жағдайларда бұйрықтың орындалмау себептерін көрсете отырып ресімдейді.

124. Орталық депозитарийден эмитенттің айналыс мерзімі өткен және эмитент оларды өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша жол берген дефолты туралы, эмитенттің осындай эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша сәйкестендіргіш берілген талап ету құқықтары туралы және айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздарды депоненттер мен олардың клиенттерінің қосалқы шоттарынан есептен шығару және эмитенттің осындай эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын есепке жатқызу бойынша Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде жүргізілген операциялар туралы хабарлама алғаннан кейін, Қоғам бір жұмыс күні ішінде өз клиенттерінің айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздарды есептен шығару (номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес осындай құқыққа ие мемлекеттік органдардың актілері негізінде бұғаттау операциясы жүргізілген эмиссиялық бағалы қағаздарды қоспағанда) және осы бағалы қағаздар бойынша туындаған міндеттемелерді сақтай отырып (ауыртпалық, сенімгерлік басқару), эмитенттің осындай эмиссиялық бағалы қағаздардың міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын есепке алу жөніндегі қосалқы шоттары бойынша осындай операцияларды жүргізеді.

Регламенттің осы тармағының бірінші бөлігінде көрсетілген барлық операция жүргізілген күннен кейін күнтізбелік 3 (үш) күн ішінде Қоғам эмитентке, сенімгерлік басқарушыларға, сондай-ақ олардың пайдасына айналыс мерзімі өткен және эмитент оларды өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған бағалы қағаздарға ауыртпалық салу жүзеге асырылған адамдарға хабарламалар (есептер) жібереді.

Егер айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша Қоғам бұған дейін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес осындай құқыққа ие мемлекеттік органдардың актілері негізінде бұғаттау бойынша операцияларды жүзеге асырған болса, Қоғам Орталық депозитарийден осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген хабарламаны алған күннен бастап күнтізбелік 3 (үш) күн ішінде бағалы қағаздарды бұғаттау бойынша операциялар жүргізілген актінің негізінде тиісті мемлекеттік органға осы бағалы қағаздар бойынша айналыс мерзімі аяқталғанын және эмитент оларды өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамағанын және осы бағалы қағаздар эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздардың міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарына ауыстырылуға жататыны туралы хабарлама жібереді.

КЖ/ТҚҚ туралы заңда көзделген негіздер бойынша бұғаттауды жүзеге асыру кезінде хабарлама қаржылық мониторингті жүзеге асыратын және КЖ/ТҚҚ туралы Заңға сәйкес Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөнінде өзге де шаралар қабылдайтын мемлекеттік органға жіберіледі.

Бұл ретте мұндай эмиссиялық бағалы қағаздарды оларды ұстаушылардың дербес шоттарынан есептен шығару және айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздарды есепке алу үшін бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде ашылған эмитенттің дербес шотына есепке алу, сондай-ақ эмитенттің осындай эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын оларды ұстаушылардың дербес шоттарына есепке алу бойынша операцияларды Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес осындай құқыққа ие мемлекеттік органдардың актілері негізінде эмиссиялық бағалы қағаздарды бұғаттауды алып тастау жөніндегі операцияны жүргізгеннен кейін өткізеді.

Эмитент айналыс мерзімі өткен эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша талап ету құқықтарын ұстаушы алдындағы міндеттемелерді орындаған кезде Қоғам осындай бағалы қағаздар бойынша талап ету құқықтарын оларды ұстаушының дербес шотынан есептен шығару және бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізілімдер жүйесінде ашылған эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша сатып алынған талап ету құқықтарын есепке алу жөніндегі эмитенттің дербес шотына есепке алу жөніндегі операцияны осы Регламенттің 127-тармағында белгіленген тәртіппен жүргізеді.

125. Дербес шотта қамтылған ұстаушы туралы мәліметтерді өзгерту жөніндегі операцияны Қоғам аталған тұлғаның ол туралы мәліметтерді өзгертуге бұйрығы және осы өзгерістерді растайтын құжаттар негізінде жүргізеді.

Дербес шотта қамтылған инвестициялық пай қоры туралы мәліметтерді өзгерту жөніндегі операцияны Қоғам осы қордың басқарушы компаниясының қор туралы мәліметтерді және осы өзгерістерді растайтын құжаттарды өзгертуге бұйрығы негізінде жүргізеді.

126. Айналыс мерзімі өткен және эмитент оларды өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын басқаға беруді тіркеу осы бағалы қағаздар бойынша эмитенттің міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын талап ету құқығынан төмен тұлғаның дербес шотынан есептен шығару және пайдасына эмитенттің осы бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын басқаға беру жүргізілетін тұлғаның дербес шотына есепке жатқызу бойынша операцияларды жүргізу жөнімен жүзеге асырылады.

Айналыс мерзімі өткен және эмитент оларды өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын басқаға беруді тіркеу операциясын жүргізу осы Регламенттің 115-тармағында белгіленген бағалы қағаздар бойынша құқықтардың өтуін тіркеу тәртібі ескеріле отырып жүзеге асырылады.

127. Бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) бағалы қағаздарды ұстаушылардың шоттарынан (шоттарына) есептен шығару (есепке жатқызу) бойынша операцияларды Қоғам мынадай жағдайларды:

1) Орталық депозитарийдің және сауда-саттықты ұйымдастырушының ішкі құжаттарына сәйкес тіркелетін ұйымдастырылған нарықта жасалған операцияларды;

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес барлық қажетті деректемелерді қамтитын атқару парағының негізінде тіркелетін соттың шешімі бойынша бағалы қағаздар бойынша құқықтарды өзгерту немесе тоқтату бойынша операцияларды;

3) Банктер туралы Заңның 16-бабының 6-тармағына сәйкес мәжбүрлеп сатып алуға жататын екінші деңгейдегі банктердің өздеріне тиесілі акцияларын клиенттердің дербес шоттарынан есептен шығару және уәкілетті органның қаулысымен бекітілген «Банк акцияларын мәжбүрлеп сатып алудың және оларды кейіннен инвесторларға міндетті түрде сатудың қағидаларының» 6-тармағында айқындалған тәртіппен уәкілетті органның қабылданған шешімі негізінде тіркелетін осы акцияларды Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің шотына есепке жатқызу бойынша операцияларды;

4) мұрагердің номиналды ұстау жүйесінде дербес шоты болмаған жағдайда, тіркелген тұлғалардың дербес шоттарынан (шоттарына) бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есептен шығару (есепке жатқызу) бойынша операциялар мұрагер немесе оның өкілі берген тиісті бұйрығының, мұраға құқық туралы куәліктің түпнұсқасының немесе нотариат куәландырған көшірмесінің, мұрагер өкілінің өкілеттігін растайтын құжаттардың және осы Регламенттің 104 және/немесе 105-тармақтарында көрсетілген құжаттардың негізінде тіркелетін бағалы қағаздар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) мұралану;

5) бағалы қағаздарды және эмитенттің өзге де ақшалай міндеттемелерін эмитенттің жай акцияларына айырбастау, тиісті жазбаларды енгізу бойынша операциялар эмитенттің бұйрығы негізінде жүзеге асырылатын немесе Орталық депозитарийдің хабарламасы негізінде көрсетілетін эмитенттің бір түрдегі орналастырылған акцияларын осы эмитенттің басқа түрдегі акцияларына айырбастауды;

6) Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінен алынған тіркелген операциялар туралы есеп негізінде жүзеге асырылатын қаржы ұйымдарын қайта ұйымдастыру кезінде бағалы қағаздарды ұстаушылардың дербес шоттарынан (шоттарына) есептен шығару (есепке жатқызу) бойынша операцияларды;

7) бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушыны лицензиядан айырған немесе бағалы қағаздар нарығына кәсіби қатысушы клиенттердің шоттарын номиналды ұстаушы ретінде жүргізу құқығымен брокерлік және/немесе дилерлік қызметті жүзеге асыруға лицензияны ерікті түрде қайтару туралы шешім қабылдаған жағдайда, бұл ретте клиенттен өзіне хабарлама, активтерді есептен шығаруға бұйрық жіберілген не клиенттің орналасқан жері (тұрғылықты жері) бойынша жоқ екені туралы хабарлама алған күннен бастап күнтізбелік 90 (тоқсан) күн ішінде номиналды ұстаушының клиенттің дербес шотынан бағалы қағаздарды (айналыс мерзімі өткен бағалы қағаздар бойынша талап ету құқықтарын) есептен шығару бойынша операциялар, сондай-ақ тіркеуші Қоғамның клиентіне бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесінде ашқан дербес шотқа осы бағалы қағаздарды (талап ету құқықтарын) есепке алу бойынша операцияларды қоспағанда, бағалы қағаздарды ұстаушылардың бұйрықтары негізінде жүргізеді.

Егер мәміле тараптарының бірі оны жасасу үшін уәкілетті органның рұқсатын (келісімін) талап етсе, Қоғам осындай келісімнің болуын растайтын құжатты сұратады. Уәкілетті органның талап етілетін рұқсаты (келісімі) болмаған кезде Қоғам мәмілені тіркеуден бас тартады.

Осы тармақтың екінші бөлігінің талабы бағалы қағаздарды сенімгерлік басқаруға беру кезінде Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде жүргізілетін операцияларға қатысты да қолданылады.

Қоғам бағалы қағаздарды ұстаушылардың шоттары бойынша эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарымен «репо» операцияларын жүргізбейді.

128. Егер бағалы қағаздармен мәміле жасау туралы шарттың тараптары (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) шарттың талаптарын өзгертсе немесе мұндай шарт Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 401-бабының 1-тармағына сәйкес тараптардың келісімі бойынша бұзылса, бағалы қағаздарды есептен шығару (есепке жатқызу) бойынша операциялар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) тіркелген тұлғалардың шоттарынан (шоттарына) Қоғам шарт тараптарының қарсы бұйрықтары негізінде жүргізеді.

129. Егер бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есептен шығару (есепке жатқызу) жөніндегі операцияны жүргізгеннен кейін мәміле тараптары тіркелген тұлғалардың шоттарынан (шоттарына) өздері ұсынған осындай операцияларды жүргізуге арналған бұйрықтарда көрсетілген мәліметтердің олар жіберген қателік салдарынан мәміле жасау туралы шарттың талаптарына сәйкес келмеуі анықталса, қатені түзету мақсатында тіркелген тұлғалардың шоттарынан (шоттарына) бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есептен шығару (есепке жатқызу) бойынша операцияларды Қоғам шарт тараптарының қарсы бұйрықтары және мәміле талаптарын растайтын шарттың көшірмесі негізінде жүргізеді.

130. Қоғам бөліну немесе бірігу нысанында қайта ұйымдастырылған жағдайда, осындай қайта ұйымдастыру нәтижесінде пайда болған және «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен қайта ұйымдастырылған Қоғамның лицензиясын қайта ресімдеген заңды тұлға Орталық депозитарийге уәкілетті органнан қайта ресімделген лицензияны алған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде Ұлттық Банк Басқармасының 2018 жылғы 29 қарашадағы № 307 (бұдан әрі - № 307 Қағидалар) қаулысымен бекітілген «Орталық

депозитарийдің қызметін жүзеге асыру қағидаларының» 37-тармағында көрсетілген операцияларды жасауға бұйрық беруді жүзеге асырады.

Номиналды ұстаушылар қосылу нысанында қайта ұйымдастырылған жағдайда, қосылу жүргізілетін номиналды ұстаушы Қазақстан Республикасының Акционерлік қоғамдар туралы заңнамасына сәйкес беру актісіне тараптар қол қойған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде № 307 Қағидалардың 37-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген операцияларды жасауға Орталық депозитарийге бұйрық беруді жүзеге асырады.

131. Қоғамның лицензиясы тоқтатылған не одан айырылған жағдайда, сондай-ақ Қоғамның номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен брокерлік және/немесе дилерлік қызметті жүзеге асыруға лицензияны ерікті түрде қайтару туралы шешімі қабылданған жағдайда, Қоғамның не бағалы қағаздарын (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алу Орталық депозитарийдің (кастодианның) есепке алу жүйесіндегі осы Регламенттің 95-тармағында көрсетілген мәліметтерді қамтитын қосалқы шотта жүзеге асырылатын оның клиентінің бұйрығы негізінде Орталық депозитарий (кастодиан) Қоғамның шотынан бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есептен шығаруды жүзеге асырады.

Қоғамның лицензиясы тоқтатылғаннан кейін «репо» ақпараттық операциялары мен жабу операцияларын, сондай-ақ осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген операцияларды қоспағанда, дербес шоттар бойынша операцияларды жүргізу жүзеге асырылмайды.

Егер осы номиналды ұстаушының клиенті өзінің қаржы құралдарын Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде онымен жасалған шарт негізінде жаңа номиналды ұстаушыда ашылған өзінің қосалқы шотына аударуға бұйрық бермеген жағдайда, сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйесінде «тікелей» тәсілмен жүзеге асырылатын «репо» операциялары Қоғамның лицензиясы тоқтатылған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жабылады.

Қоғамның номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен брокерлік және/немесе дилерлік қызметті жүзеге асыруға лицензиясы тоқтатылған жағдайда, ұйымдастырылған нарықта автоматты түрде жүзеге асырылатын «репо» операциялары сауда-саттықты ұйымдастырушының қағидаларына сәйкес жабылады.

Кепіл нысанасы болып табылатын қаржы құралдары Қоғамның лицензиясы тоқтатылған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде онымен жасалған шарт негізінде Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде жаңа номиналды ұстаушыда ашылған клиенттің қосалқы шотына аударылады. Тараптардың келісімі бойынша кепіл нысанасы болып табылатын қаржы құралдарымен мәмілені мерзімінен бұрын бұзуға болады.

132. Қоғам лицензиясынан айырылған жағдайда, сондай-ақ Қоғам лицензияны ерікті түрде қайтару туралы шешім қабылдаған жағдайда, Қоғам номиналды ұстауға берілген клиенттердің активтерін қайтаруды қамтамасыз ету мақсатында оларды клиентпен номиналды ұстау туралы жасалған шарт шеңберінде ашылған Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі клиенттердің шоттарындағы активтерді есептен шығаруға бұйрықтарды Қоғамға беру қажеттілігі туралы хабардар етеді.

Клиенттен активтерді есептен шығаруға бұйрықтар алған жағдайда Қоғам осы Регламенттің 125-тармағының бірінші бөлігінде көзделген әрекеттерді орындайды.

Клиенттен осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген хабарлама, клиенттен активтерді есептен шығаруға бұйрық жіберілген не клиенттің орналасқан жері (тұрғылықты жері) бойынша жоқ екені туралы хабарлама алған күннен бастап күнтізбелік 90 (тоқсан) күн ішінде алмаған жағдайда, Қоғам:

- Орталық депозитарийге Қоғамның клиентіне бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдері жүйесінде дербес шот ашуға бұйрықты және Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде дербес шот ашу үшін оның клиенті Қоғамға ұсынған құжаттарды жібереді;

- Орталық депозитарийден Қоғамның клиентіне бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдері жүйесінде дербес шот ашқаны туралы хабарлама алғаннан кейін Орталық депозитарийге тіркеуші кейіннен Қоғам клиентіне бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімі жүйесінде ашқан дербес шотқа есепке жатқызу мақсатында Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған Қоғамның шотынан бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есептен шығаруға бұйрық жібереді;

- Клиенттің ақшасын кейіннен Қоғамның осы клиентіне беру үшін нотариусқа депозитке береді және осы нотариус туралы мәліметтерді Орталық депозитарийге ұсынады.

Егер осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген хабарлама Қоғам клиентіне жіберілген күннен бастап күнтізбелік 90 (тоқсан) күн ішінде активтерді есептен шығаруға бұйрық оның

алынбаған активтері ҚР бейрезидент эмитенттерінің бағалы қағаздарын (бұдан әрі-шетелдік бағалы қағаздар) құраса, Қоғам:

- шетелдік бағалы қағаздарға қатысты номиналды ұстау қызметтерін көрсететін кастодианға кастодианды есепке алу жүйесінде ашылған қоғамның шотынан шетелдік бағалы қағаздарды есептен шығаруға бұйрық және Орталық депозитарийге Орталық депозитарийді есепке алу жүйесінде Қоғамның клиентіне ашылған қосалқы шотқа шетелдік бағалы қағаздарды есепке алуға бұйрық жібереді;

- Орталық депозитарийге мұндай қосалқы шот болмаған жағдайда «жоғалған клиент» мәртебесі бар Қоғамның клиентіне қосалқы шот ашуға бұйрық не қоғамның клиентінің бұрын ашылған қосалқы шотына «жоғалған клиент» мәртебесін беруге бұйрық жібереді;

- Орталық депозитарийден «жоғалған клиент» мәртебесі бар Қоғамның клиентіне қосалқы шот ашу туралы не Қоғам клиентінің бұрын ашылған қосалқы шотына «жоғалған клиент» мәртебесін беру туралы хабарлама алғаннан кейін Орталық депозитарийге Орталық депозитарийді есепке алу жүйесінде Қоғамның клиентіне ашылған қосалқы шотқа шетелдік бағалы қағаздарды есепке алуға бұйрық жібереді.

Орталық депозитарийдегі дербес шоттан Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шығарылған барлық бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есептен шығарғаннан кейін және басқа мемлекеттердің заңнамасына сәйкес шығарылған бағалы қағаздар саналатын барлық қосалқы шоттарға «жоғалған клиент» мәртебесін бергеннен кейін Қоғам Орталық депозитарийге оның атына ашылған дербес шотқа «жоғалған клиент» мәртебесін беру туралы бұйрықты жібереді.

Егер Қоғамның клиентінің дербес шотында мәмілелерді жүргізуге шектеулер белгіленген бағалы қағаздар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) саналса, онда Регламенттің осы тармағында көрсетілген іс-әрекеттер ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен осы шектеулер жойылғаннан (алынғаннан) кейін ғана жүзеге асырылады.

133. Орталық депозитарий Қоғамның клиентке бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдері жүйесінде дербес шот ашуға бұйрығын алған күннен бастап күнтізбелік 3 (үш) күн ішінде тіркеушіге қоғамның номиналды ұстауын есепке алу жүйесінде дербес шот ашу үшін оның клиенті Қоғамға ұсынған құжаттарды және Қоғамның клиенті болып табылатын бағалы қағаздардың меншік иесіне бағалы қағаздарды ұстаушылардың тізілімдері жүйесінде дербес шот ашуға бұйрықты жібереді.

Орталық депозитарий бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) Қоғамның орталық депозитарийді есепке алу жүйесінде ашылған шотынан есептен шығаруға Қоғамның бұйрығын алған күннен бастап 3 (үш) күнтізбелік күн ішінде оларды тіркеуші кейіннен қоғамның клиентіне бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдері жүйесінде ашылған дербес шотқа есепке жатқызу мақсатында, Қоғамның клиенті болып табылатын меншік иесіне бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдері жүйесінде ашылған дербес шотқа өзіне тиесілі бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарына) есепке жатқызуға және бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдері жүйесінде ашылған Орталық депозитарийдің дербес шотынан онда есептелген бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) есептен шығаруға бұйрықтар жібереді.

Орталық депозитарий Қоғамның «жоғалған клиент» мәртебесі бар клиентке қосалқы шот ашуға не Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде ашылған клиенттің қосалқы шотына «жоғалған клиент» мәртебесін беруге бұйрығын алған күннен бастап күнтізбелік 3 (үш) күн ішінде және клиенттің осындай қосалқы шотына шетелдік бағалы қағаздарды есепке алуды жүзеге асырады:

- Қоғамның дербес шоты шеңберінде Қоғамның клиентіне қосалқы шот ашу және осы қосалқы шотқа «жоғалған клиент» мәртебесін беру не Орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленген тәртіппен Қоғамның клиентінің қазірдің өзінде ашылған қосалқы шотына осындай мәртебе беру;

- шетелдік бағалы қағаздарға қатысты номиналды ұстау қызметтерін Орталық депозитарийге көрсететін есепке алу ұйымына шетелдік бағалы қағаздарды есепке алуға бұйрықты (бұйрықтарды) жіберу.

Орталық депозитарий шеңберінде «жоғалған клиент» мәртебесі бар клиенттің (клиенттердің) қосалқы шоты (қосалқы шоттары) ашылған Қоғамның дербес шотына, егер Қоғамның осы дербес шоты бойынша басқа ашық қосалқы шоттар болмаған жағдайда, Орталық депозитарий қағидаларының жиынтығында белгіленген тәртіппен Қоғамның бұйрығы негізінде «жоғалған клиент» мәртебесін беруді жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шығарылған бағалы қағаздардың меншік иесі (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) Орталық депозитарийге жүгінген жағдайда, Орталық депозитарий осы бағалы қағаздардың меншік иесіне бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдері жүйесінде ашылған оның дербес шотының деректемелерін және Қоғам осы клиенттің ақшасын нотариусқа депозитке берген жағдайда нотариус туралы мәліметтерді береді.

Орталық депозитарий Орталық депозитарийдің ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен «жоғалған клиент» мәртебесін берген Қоғам клиентінің қосалқы шоты бойынша депонент клиентінің шетелдік бағалы қағаздарды номиналды ұстаудан шығару немесе осындай бағалы қағаздарды басқа номиналды ұстаушыға номиналды ұстауға ауыстыру жөніндегі бұйрықтары негізінде операциялар жүргізеді.

134. Пайларды ұйымдастырылған нарықта орналастыру бойынша Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде операциялар жасау тәртібі Орталық депозитарийдің қағидалар жинағымен белгіленеді.

Орталық депозитарий инвестициялық пай қорының пайларын орналастыру және мәмілелерді Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде тіркеу бойынша сауда-саттық өткізілетін күні орналастырылған пайлардың санын көрсете отырып, Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі операциялардың орындалғаны туралы растауды Қоғамға жібереді.

Инвестициялық пай қорының басқарушы компаниясы Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі операцияның орындалғаны туралы растауды алғаннан кейін бір сағат ішінде осы инвестициялық пай қорының пайларын ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізуді жүзеге асыратын тіркеушіге кастодиан растаған басқарушы компанияның бұйрығында көрсетілген мөлшерде пайларды есепке алу туралы бұйрық жібереді.

135. Дербес шоттар бойынша операцияларды жүргізуге арналған бағалы қағаздарды ұстаушылардың бұйрықтары мынадай мәліметтерді:

- 1) бұйрықты тіркеу нөмірі, күні және уақыты;
- 2) эмитенттің немесе пайлық инвестициялық қордың атауы;
- 3) мәмілеге қатысатын тұлғалар туралы мәліметтер;
- 4) мәмілеге қатысушы тұлғалардың дербес шоттарының нөмірлері;
- 5) бағалы қағаздардың түрі, ұлттық сәйкестендіру нөмірі (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының сәйкестендіргіші);
- 6) операцияны жүргізуге арналған бағалы қағаздардың (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) саны;
- 7) бағалы қағаздарға қатысты мәміленің (операцияның) түрін көрсету;
- 8) кепіл мәмілесін тіркеу кезінде кепіл ұстаушыға берілетін бағалы қағаздар бойынша құқықтарға (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарына) қатысты мәліметтер;
- 9) мәміленің мәні немесе мәміленің сомасы болып табылатын бір бағалы қағаздың бағасы (эмитенттің бір эмиссиялық бағалы қағаз жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқығы) туралы мәліметтерді қамтиды.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің 9) тармақшасында көзделген мәліметтер осы бағалы қағаздарға меншік құқығының (эмитенттің бір эмиссиялық бағалы қағаз жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) ауысуын көздемейтін, сондай-ақ бағалы қағаздарды сыйға тартуға және мұрагерлікке байланысты (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) бағалы қағаздарды есептен шығару және есепке жатқызу операцияларын жүргізуге арналған бағалы қағаздарды ұстаушылардың бұйрықтарында көрсетілмейді.

136. Дербес шоттар бойынша операцияны жүргізуге бұйрыққа мәмілеге қатысушы тұлға немесе оның өкілі немесе осы Регламенттің 130-тармағында көрсетілген жағдайда Қоғам қол қояды және егер мәміленің тарабы заңды тұлға болып табылса, мөрмен куәландырылады.

Инвестициялық пай қорының басқарушы компаниясының ақпараттық пайлармен операциялар жүргізуге арналған бұйрығына оның өкілі қол қояды, мөрмен куәландырылады, сондай-ақ инвестициялық пай қорының активтерін есепке алуды қамтамасыз ететін кастодиан бөлімшесінің басшысы қол қояды не кастодиан Қоғамға инвестициялық пай қорының басқарушы компаниясының пайлармен операциялар жүргізуге арналған бұйрығын жазбаша түрде немесе электрондық құжат нысанында немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен өзге де электрондық-цифрлық нысанда өзінің растауын жолдау арқылы растайды.

Басқарушы компанияның бұйрығының кастодианды растау нысаны мен мазмұны кастодианның ішкі құжаттарына сәйкес айқындалады.

Қоғамның клиенті электрондық қызметтерді алуға жүгінген жағдайда Клиентті серпінді және (немесе) биометриялық сәйкестендіру арқылы, сондай-ақ SWIFT, Bloomberg, Reuters жүйелерін пайдалана отырып куәландырылған электрондық құжат нысанында немесе өзге де электрондық-цифрлық нысанда бұйрықтар беруге жол беріледі. Бұйрықтарды беру тәртібі мен талаптары, сондай-ақ олардың форматтары қоғамның ішкі құжаттарымен айқындалады.

137. Бағалы қағаздарға (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарына) ауыртпалық салу жөніндегі операцияларды Қоғам Регламенттің 137-1-тармағында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, бағалы қағаздары (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) ауыртпалық салынатын ұстаушының және олардың пайдасына ауыртпалық салынатын тіркелген тұлғаның қарсы бұйрықтары негізінде жүргізеді. Бағалы қағаздарға (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарына) ауыртпалық салынған кезде бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотында пайдасына ауыртпалық жүзеге асырылатын тұлға туралы жазба жасалады, ал бағалы қағаздар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) «негізгі» бөлімінен осы дербес шоттың «ауыртпалық» бөліміне есептеледі. Пайдасына ауыртпалық жүргізілген тіркелген тұлғаның дербес шотына ауыртпалық салынған бағалы қағаздардың түрі, саны, олардың ұлттық сәйкестендіру нөмірі (ISIN коды) (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының сәйкестендіргіші), сондай-ақ бағалы қағаздарына (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) ауыртпалық салынған ұстаушы туралы жазба енгізіледі.

Бағалы қағаздардың ауыртпалығын (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) алу бойынша операцияларды Қоғам мәмілеге қатысқан адамдардың ауыртпалығын алу туралы қарсы бұйрықтардың негізінде жүргізеді. Ауыртпалықты алу кезінде бағалы қағаздар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) «ауыртпалық» бөлімінен бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотының «негізгі» бөліміне аударылады. Тіркелген тұлғаның дербес шотында бағалы қағаздардың (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) ауыртпалығы туралы жазба жойылады.

Біреуіне қатысты Банктер туралы Заңға, ауыртпалық салу және ауыртпалықты алу операцияларына сәйкес қайта құрылымдау жүргізілген қосылу нысанында банктер қайта ұйымдастырылған кезде тіркелген тұлғалардың дербес (дербес) шоттарынан (шоттарынан) бағалы қағаздарды есептен шығару (есепке жатқызу) бойынша операцияларды жүргізу кезінде ауыртпалық салу және ауыртпалықты алу операциялары Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесіндегі дербес шоттан (қосалқы шоттан) үзінді көшірменің негізінде РББ туралы Заңның 37-1-бабында белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде бағалы қағаздарға ауыртпалық салу немесе ауыртпалықты алу бойынша операцияларды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) тіркеу тәртібінің ерекшеліктері Орталық депозитарийдің қағидалар жинағында белгіленеді.

137-1. Кепіл беруші эмиссиялық бағалы қағаздар бойынша құқықтарды кепілмен қамтамасыз етілген міндеттемелерді (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) орындамаған немесе тиісінше орындамаған кезде, кепілге салынған бағалы қағаздарға құқықтардың (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) оларды соттан тыс сату нәтижесінде өтуін тіркеу жөніндегі операцияны Қоғам мынадай құжаттар:

кепіл ұстаушының (кепіл ұстаушының сенім білдірілген тұлғасының) ауыртпалықты алып тастауға бұйрығы; және

сауда-саттық өткізілді деп танылған жағдайда кепіл ұстаушының (кепіл ұстаушының сенім білдірілген тұлғасының) бағалы қағаздарды кепіл берушінің (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) және сатып алушының оның дербес шотына (қосалқы шотына) бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) есептен шығаруға қарсы бұйрықтары; немесе

сауда-саттық өтпеді деп танылған жағдайда кепіл ұстаушының (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) меншігіне бағалы қағаздар ұстаушысының (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарының) меншігіне жүгінген кезде кепіл ұстаушының (кепіл ұстаушының сенім

бiлдiрiлген тұлғасының) бағалы қағаздар кепiл ұстаушысының дербес шотына (қосалқы шотына) есепке жатқызуға бұйрығы негiзiнде жүзеге асырады.

Бұйрықтарға қоса берiледi:

Қазақстан Республикасының аумағында таратылатын мерзiмдi баспасөз басылымдарында сауда-саттық туралы хабарландырудың жарияланғанын растайтын құжаттың көшiрмесi;

кепiл берушiге Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасында көзделген хабарламалардың табыс етiлгенiн немесе оларды кепiл шартында көрсетiлген мекенжай бойынша тапсырысты хаттармен жiберiлгенiн растайтын құжаттардың көшiрмелерi;

Сауда-саттықты өткiзу қорытындылары туралы құжаттың көшiрмесi (сауда-саттықты өткiзiлмедi деп тану туралы).

Операцияларды (операцияларды) жүргiзуге арналған бұйрықтарда (бұйрықтарда) көрсетiлген бағалы қағаздардың (эмитенттiң эмиссиялық бағалы қағаздар жөнiндегi мiндеттемелерi бойынша талап ету құқықтарының) саны осындай бұйрықтарды (осындай бұйрықты) беру күнiне кепiлге салынған бағалы қағаздардың (эмитенттiң эмиссиялық бағалы қағаздар жөнiндегi мiндеттемелерi бойынша талап ету құқықтарының) санынан аспайды.

138. Бiреуiне қатысты Банктер туралы Заңға сәйкес қайта құрылымдау жүргiзiлген қосылу нысанында банктер қайта ұйымдастырылған кезде қосылатын банктiң бағалы қағаздары барлық дербес шоттардың (қосалқы шоттардың) барлық бөлiмдерiнен есептен шығарылады және қосатын банктiң дербес шотына (қосалқы шотына) есептеледi.

Бiреуiне қатысты Банктер туралы Заңға сәйкес қайта құрылымдау жүргiзiлген қосылу нысанында банктер қайта ұйымдастырылған кезде орналастырылатын бағалы қағаздар:

1) қосылатын банктiң бағалы қағаздары есептен шығарылған бағалы қағаздарды ұстаушылардың немесе номиналды бағалы қағаздарды ұстаушылардың дербес шоттарына (қосалқы шоттарына) есептеледi және сатып алынған бағалы қағаздарды есепке алу үшiн немесе жарияланған бағалы қағаздарды есепке алу үшiн эмитенттiң дербес шоттарына (қосалқы шоттарына) есептелмейдi;

2) қосылатын банктiң бағалы қағаздары есептен шығарылған дербес шоттардың (қосалқы шоттардың) бөлiмдерiне есептеледi.

139. КЖ/ТҚҚ туралы заңда көзделген терроризм мен экстремизмдi қаржыландыруға байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тiзбесi негiзiнде бұғаттау және бұғаттауды алып тастау жөнiндегi операцияларды қоспағанда, бағалы қағаздарды бұғаттау (эмитенттiң эмиссиялық бағалы қағаздар жөнiндегi мiндеттемелерi бойынша талап ету құқықтары) және бұғаттауды алып тастау жөнiндегi операцияларды Қоғам Атқарушылық iс жүргiзу туралы Заңның 65-бабы 6-1-тармағының немесе клиенттiң бұйрығының талаптарын ескере отырып, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгiленген тәрiппен осындай құқыққа ие мемлекеттiк органдардың тиiстi құжаттарының негiзiнде қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесiнде жүргiзедi. Бұғаттау жөнiндегi операцияны жүргiзу кезiнде бағалы қағаздар (эмитенттiң эмиссиялық бағалы қағаздар жөнiндегi мiндеттемелерi бойынша талап ету құқықтары) «негiзгi» бөлiмiнен бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотының «бұғаттау» бөлiмiне ауыстырылады. Бұғаттауды алып тастау жөнiндегi операцияны жүргiзу кезiнде бағалы қағаздар (эмитенттiң эмиссиялық бағалы қағаздар жөнiндегi мiндеттемелерi бойынша талап ету құқықтары) «бұғаттау» бөлiмiнен «негiзгi» бөлiмге ауыстырылады.

140. Банктер туралы Заңның 47-1-бабының 3-тармағында, «Сақтандыру қызметi туралы» 2000 жылғы 18 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрi - Сақтандыру қызметi туралы заң) 53-1-бабының 3-тармағында, БҚР туралы ҚР Заңының 72-3-бабының 3-тармағында көзделген жағдайларда қаржы ұйымының акцияларын сенiмгерлiк басқаруды құру кезiнде, Қоғам Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесiнде уәкiлеттi органның шешiмi негiзiнде қаржы ұйымы акцияларының меншiк иесi болып табылатын бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотына сенiмгерлiк басқарушы туралы, қаржы ұйымының акцияларын сенiмгерлiк басқаруды құру туралы жазба және сенiмгерлiк басқарушының осы бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотына сенiмгерлiк басқарушы туралы жазба енгiзу туралы бұйрығын енгiзу жөнiндегi операцияны жүргiзедi.

Қаржы ұйымының сенiмгерлiк басқаруға берiлген акциялары өткiзiлген жағдайда, Банктер туралы Заңның 17-1-бабында, сақтандыру қызметi туралы Заңның 26-бабында және РББ туралы заңның 72-1-бабында көзделген жағдайларда Қоғам осы акцияларды олардың меншiк иесi болып табылатын бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотынан есептен шығару және сенiмгерлiк басқарушының бұйрығы және уәкiлеттi органның қаржы ұйымының (банк не сақтандыру холдiнгiнiң) iрi қатысушысы мәртебесiн алуға келiсiмiн растайтын құжат негiзiнде осы акцияларды сатып алушының дербес шотына (дербес шоттарына) есепке жатқызу жөнiндегi операцияларды жүргiзедi.

Қаржы ұйымының сенімгерлік басқаруға берілген акцияларының меншік иесі болып табылатын бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотынан сенімгерлік басқарушы туралы жазбаны жою жөніндегі операцияны Қоғам сенімгерлік басқарушының осы бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотынан сенімгерлік басқарушы туралы жазбаны жою туралы бұйрығының негізінде жүргізеді.

Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде жүргізілген бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотына (дербес шотына) сенімгерлік басқарушы туралы жазбаны енгізу (жою) бойынша операциялар осы операция жүргізілген күннен бастап бір жұмыс күні ішінде Қоғамның бұйрығы негізінде Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде көрсетіледі.

141. Ұйымдастырылмаған нарықтағы «репо» операциясын Қоғам мәмілені тіркеуге қарсы бұйрықтар негізінде тіркейді.

141-1. «Репо» операциясы:

- «репо» ашу – «репо» операциясына қатысушылардың бірінен екіншісіне осы мәміле сомасында ақша аударуды және «репо» операциясына екінші қатысушының бағалы қағаздардың белгілі бір санын біріншісіне беруді көздейтін бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілесі;

- «репо» жабу – «репо» операциясының екінші қатысушысынан «репо» операциясының бірінші қатысушысына осы мәміле сомасында ақша беруді және «репо» операциясының бірінші қатысушысының сол шығарылымдағы бағалы қағаздар санын екіншісіне қайтаруды көздейтін «репо» ашу мәмілесі жағдайындағы сияқты бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілесі.

141-2. Қоғамның клиенттері арасында «репо» ашуды жүргізу кезінде бағалы қағаздар сатушының дербес шотының «негізгі» бөлімінен сатып алушының дербес шотының «негізгі» бөліміне ауыстырылады. Қоғамның клиенттері арасында «репо» жабылған кезде бағалы қағаздар сатып алушының дербес шотының «негізгі» бөлімінен сатушының дербес шотының «негізгі» бөліміне ауыстырылады.

141-3. Репо операциясының негізі клиенттің тапсырысы/клиенттің бұйрығы немесе биржалық куәлік болып табылады.

141-4. Қорытынды әдісі бойынша «репо» операциялары төмендегідей жіктеледі:

- 1) ұйымдастырылмаған нарықта жасалатын «репо» операциялары;
- 2) ұйымдастырылған нарықта тікелей тәсілмен жасалатын «репо» операциялары;
- 3) орталық контрагенттің қызметтерін пайдаланбай, ұйымдастырылған нарықта автоматты түрде жасалатын «репо» операциялары;
- 4) Орталық контрагенттің қызметтерін пайдалана отырып, ұйымдастырылған нарықта автоматты түрде жасалатын «репо» операциялары.

141-5. «Репо» операциялары Орталық депозитарийдің қағидалар жинағында айқындалған тәртіппен тіркеледі.

142. Акциялардың күшін жою операциясын Қоғам уәкілетті органның акциялардың күшін жою туралы хабарламасын алған күні дербес шоттардың барлық бөлімдерінен акцияларды есептен шығару жолымен жүргізеді.

Бағалы қағаздарды өтеу жөніндегі операцияны қоғам Орталық депозитарийдің хабарламасы негізінде дербес шоттың барлық бөлімдерінен бағалы қағаздарды есептен шығару жолымен жүргізеді.

143. Орталық депозитарий тіркеушіден орналастырылған акциялар санын ұлғайту есебінен жарияланған акциялар санын ұлғайтуға нұсқауды қамтитын уәкілетті орган эмитентке берген жарияланған акциялар шығарылымын мемлекеттік тіркеу туралы куәліктің және Орталық депозитарийдің шотынан үзінді көшірмені алғаннан кейін бір сағат ішінде көрсетілген құжаттардың көшірмелерін эмитенттің дербес шоттарында акцияларын есепке алу жүзеге асырылатын номиналды ұстаушыларға жібереді және осы номиналды ұстаушылардың дербес шоттары бойынша тиісті операцияларды жүргізеді.

Орталық депозитарийден жоғарыда аталған құжаттарды алған Қоғам күннің соңына дейін Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесіне тиісті өзгерістер енгізеді.

144. Бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шотын жабу жөніндегі операцияны Қоғам жүргізеді:

1) клиенттің дербес шотты жабу туралы бұйрығы негізінде;

2) номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыратын Қоғам лицензиясынан айырылған жағдайда активтерді клиентке қайтару кезінде.

Егер номиналды ұстаушының атқарушы органының шешімі бағалы қағаздарды ұстаушымен жасалған номиналды ұстау туралы шарттың талаптарына қайшы келмесе, осы шешім негізінде осы дербес шотта бағалы қағаздар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері

бойынша талап ету құқықтары) болмаған кезде аталған ұстаушының дербес шотын соңғы он екі ай ішінде жабуға жол беріледі.

Банкроттық және тарату рәсімі аяқталған және мұндай дербес шоттарда бағалы қағаздар болмаған кезде заңды тұлғалардың дербес шоттарын жабу жөніндегі операция заңды тұлға қызметінің тоқтатылғанын растайтын бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізілімінің мәліметтері негізінде жүзеге асырылады.

Қайтыс болды деп танылған не қайтыс болды деп жарияланған жеке тұлғаның дербес шотын номиналды ұстаушы қайтыс болу туралы куәліктің және (немесе) соттың тиісті шешімінің негізінде осындай дербес шотта бағалы қағаздар болмаған кезде жабады.

Бағалы қағаздарды ұстаушының дербес шоты жабылған кезде клиентке осы тармақтың үшінші және төртінші бөліктерінде белгіленген жағдайларды қоспағанда, номиналды ұстаушының ішкі құжатында белгіленген нысан бойынша тиісті хабарлама жіберіледі.

145. Ақпараттық операцияны жүргізуді Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда Қоғам бағалы қағаздарды ұстаушының жазбаша өкімдері (бұйрықтары) немесе мемлекеттік органдардың сұратулары негізінде жүзеге асырады.

Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген жағдайларда бағалы қағаздарды ұстаушының өкімі (бұйрығы) электрондық құжат нысанында немесе ақпараттық жүйелерді пайдалана отырып, клиентті серпінді және (немесе) биометриялық сәйкестендіру арқылы куәландырылған өзге де электрондық-цифрлық нысанда жасалады және беріледі.

146. Дербес шоттан үзінді көшірме Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес нысан бойынша жасалады және мынадай мәліметтерді:

дербес шот нөмірі;

бағалы қағаздарды ұстаушының заңды тұлғасының атауы (жеке тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (бар болса));

заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) нөмірі мен күні (жеке тұлғаның жеке басын куәландыратын құжаттың атауы және деректемелері)

эмитенттің атауы және оның орналасқан жері не инвестициялық пай қорының, сондай-ақ осы қордың басқарушы компаниясының атауы және оның орналасқан жері;

бағалы қағаздардың түрлері мен сәйкестендіру нөмірлері немесе қаржы құралдарының өзге де сәйкестендіргіштері;

облигацияларды (исламдық бағалы қағаздарды) өтеу күні;

көшірме жасау күні мен уақыты бойынша дербес шотта тіркелген, ауыртпалықты және/немесе бұғатталған және/немесе «репо» бөлімінде ескерілетін белгілі бір түрдегі бағалы қағаздардың жалпы саны (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары туралы мәліметтер);

қоғамның атауы, бағалы қағаздар нарығында кәсіби қызметті жүзеге асыруға арналған лицензияның нөмірі, оның заңды мекенжайы, телефон нөмірі, факс нөмірі;

жағдай бойынша дербес шоттан үзінді көшірме қалыптастырылған уақыт пен күн;

номиналды ұстаушының ішкі құжатында көзделген өзге де мәліметтерді қамтиды.

Орталық депозитарий ұсынатын дербес шоттан үзінді көшірме Орталық депозитарийдің ішкі құжатында белгіленген нысан бойынша жасалады.

Дербес шоттан үзінді көшірмеге номиналды ұстаушының ішкі құжатына сәйкес ақпараттық операцияларды жүзеге асыратын Қоғамның құрылымдық бөлімшесінің басшысы не оны алмастыратын тұлға қол қояды.

Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес электрондық құжат нысанында немесе SWIFT форматында дербес шоттан үзінді көшірме жасауға және ұсынуға жол беріледі.

Клиентпен келісім бойынша Қоғам клиент портфелінде қаржы құралдары болмаған кезде есепті кезеңнің соңына үзінді көшірме ұсынбайды.

147. Орталық депозитарий Қоғамның номиналды ұстауды есепке алу жүйесіндегі дербес шоттар бойынша операциялар жүргізілген күннен кейінгі күні тіркеушіге туралы (туралы) мәліметтерді жібереді:

- эмитенттердің дербес шоттары бойынша өзгерістер;

- эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын басқаға беруді тіркеу бойынша жүргізілген операциялар пайдасына талап ету құқықтарын басқаға беру жүргізілген тұлға туралы мәліметтерді көрсете отырып жүргізіледі.

148. Қоғам ақпараттық операцияны осы Регламенттің 144-тармағының екінші бөлігінде белгіленген жағдайды қоспағанда, бағалы қағаздарды ұстаушының жазбаша өкімдері (бұйрықтары) немесе мемлекеттік органдардың сұратулары тіркелген кезден бастап күнтізбелік үш күн ішінде жүргізеді.

2.3. Номиналды ұстаушының орталық депозитарийдің және Эмитенттің талабы бойынша бағалы қағаздары номиналды ұстауында болатын клиенттер туралы ақпарат беру тәртібі

149. Орталық депозитарий уәкілетті органнан, тіркеушіден немесе эмитенттен сұратуды алған күннен кейінгі күннен кешіктірмей бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алу үшін бағалы қағаздардың меншік иелеріне және/немесе Қазақстан Республикасының бейрезидент болып табылатын номиналды ұстаушыларға дербес шоттары ашылған депоненттерге сұратулар жібереді.

Қоғамның номиналды ұстауындағы және меншік иелеріне тиесілі бағалы қағаздардың саны (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары туралы) туралы ақпарат Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде бар мәліметтер негізінде сұратылған тұлғаға ұсынылады.

150. Дербес шоттарында меншік иелеріне тиесілі бағалы қағаздар (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтары) есепке алынатын Қоғам уәкілетті органнан, Орталық депозитарийден, тіркеушіден немесе эмитенттен сұратуды алған сәттен бастап жиырма төрт сағат ішінде сұратылған тұлғаға тиісті мәліметтерді ұсынады.

Бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алу үшін Қазақстан Республикасының бейрезиденттері болып табылатын номиналды ұстаушыларға дербес шоттары ашылған депоненттер Орталық депозитарийдің сұратуын алған күннен бастап күнтізбелік 23 (жиырма үш) күн ішінде акционерлердің жалпы жиналысын өткізуге қатысатын акционерлердің тізімін жасау үшін қажетті ақпаратты ұсынады.

Орталық депозитарий акционерлердің тізімін жасау үшін қажетті ақпаратты алған сәттен бастап жиырма төрт сағат ішінде бағалы қағаздарды (эмитенттің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын) есепке алу үшін ҚР бейрезиденттері болып табылатын номиналды ұстаушылардың дербес шоттары ашылған өз депоненттерінен оны тіркеушіге жібереді.

151. Егер көрсетілген талапта өзге күн белгіленбесе, Қоғам тіркеушінің, Орталық депозитарийдің және эмитенттің талабын алған күнге ақпарат жасайды.

152. Тіркеушімен, Орталық депозитариймен және эмитентпен келісім бойынша Қоғам клиенттер туралы ақпаратты қағаз немесе электрондық тасымалдағыштарда ұсынады.

153. Акционерлердің тізімі Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген нысандарға сәйкес жасалады және акциялары оларға тиесілі акциялардың санын көрсете отырып, номиналды ұстауда болатын меншік иелері туралы ақпаратты, Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес акционерге берілген салық салу бойынша жеңілдіктердің болуы туралы мәліметтерді, сондай-ақ меншік иелеріне тиесілі акциялардың саны туралы ақпаратты қосымша қамтиды, олар туралы мәліметтер Орталық депозитарийдің есепке алу жүйесінде жоқ.

Акционерлердің тізіміне Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес номиналды ұстауға берілген бағалы қағаздарды есепке алуды жүзеге асыратын Қоғамның құрылымдық бөлімшесінің басшысы қол қояды және мөрмен куәландырылады.

Акционерлердің тізімін жасауға Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес электрондық құжат нысанында немесе өзге де электрондық-цифрлық нысанда жол беріледі.

154. Трансфер-агент қызметтерін пайдаланған жағдайда Қоғамның клиенттері ақпаратты уәкілетті орган белгілеген нысандар бойынша Қоғамға береді.

155. Лицензияның қолданылуы тоқтатыла тұрған жағдайда, Қоғам уәкілетті органның бұл туралы хабарламасын алған күннен бастап күнтізбелік үш күн ішінде өз клиенттеріне жазбаша хабарлама жібереді, олармен лицензияның қолданылуы тоқтатыла тұрған күні онымен шарттар жасалған.

Лицензиядан айырылған жағдайда Қоғам күнтізбелік үш күн ішінде лицензиядан айыру күніне шарттар жасалған клиенттерге лицензиядан айыру туралы және олармен жасалған шарттарды бұзу туралы жазбаша хабарлама жібереді.

Шарт бұзылған жағдайда Қоғам клиентпен шарт бұзылған күннен бастап күнтізбелік жеті күн ішінде Клиенттің жазбаша хабарламасында көрсетілген жаңа номиналды ұстаушыға осы клиенттің номиналды ұстауын есепке алу жүйесін құрайтын құжаттарды береді.

3-ТАРАУ. ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҚЫЗМЕТТЕРДІ ҰСЫНУ ТӘРТІБІ

156. Қоғамның электрондық қызметтер көрсету тәртібі уәкілетті органның нормативтік құқықтық актілерінде және қоғамның электрондық қызметтер көрсету жөніндегі қағидаларында айқындалады.

Электрондық қызметтерді Қоғам клиентке Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар нарығында мәмілелер жасасу үшін Биржаның сауда жүйесімен интеграцияланған «TRADERNET» сауда платформасында (бұдан әрі – Сауда платформасы) клиенттің жеке кабинеті арқылы ұсынады.

157. Жеке кабинетке кіру үшін клиент электрондық цифрлық қолтаңбаны не Қоғамның электрондық қызметтерді көрсету жөніндегі қағидаларында және брокерлік шартта көзделген өзге де аутентификаттау құралдарын пайдаланады.

158. Электрондық көрсетілетін қызметтерді Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін арнайы қолданбаларды (бағдарламаларды) пайдалана отырып, дербес және планшеттік компьютерлер, ұялы телефондар арқылы байланыс арналары арқылы Қоғам қашықтан ұсынады.

159. Қоғам клиентке электрондық қызметтер көрсеткен кезде сауда операцияларын, дербес шот бойынша операцияларды және ақпараттық операцияларды жүзеге асыру клиенттің тапсырмасы негізінде клиенттің электрондық цифрлық қолтаңбасын пайдалана отырып және/немесе клиентті серпінді және (немесе) биометриялық сәйкестендіру арқылы жүргізеді.

160. Қашықтан сәйкестендіру құралдарын пайдалана отырып, жеке тұлға болып табылатын клиентті сәйкестендіру кезінде СДАО және (немесе) мемлекеттің қатысуымен кредиттік бюро қызметтерін пайдалануға жол беріледі.

Клиенттің биометриялық сәйкестендіру құралдары ретінде клиенттің физиологиялық және биологиялық ерекшеліктерін оқуға мүмкіндік беретін мобильді құрылғылардың (смартфондардың) немесе қолданбалардың функцияларын пайдалану физиологиялық және биологиялық ерекшеліктердің деректерін СДАО-пен және (немесе) мемлекеттің қатысуымен кредиттік бюромен салыстырып тексерусіз клиенттің жеке басын растау болып табылмайды.

161. Электрондық қызметтерді ұсыну және клиентке жеке кабинетке кіруді ұсыну тәртібі мен талаптары Қоғамның «TRADERNET» сауда платформасы және «Tradernet.kz» мобильді қолданбасы арқылы электрондық қызметтерді көрсету жөніндегі қағидаларда (бұдан әрі – электрондық қызметтер көрсету жөніндегі қағидалар) және брокерлік шартта регламенттеледі.

162. Қоғамның сауда платформасы:

1) сауда операцияларын, дербес шот бойынша операцияларды және/немесе ақпараттық операцияларды жүзеге асыру;

2) сауда операциясын жүзеге асыру кезінде № 9 Қағидаларда және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген деректемелерді қамтитын клиенттік тапсырыстарды қалыптастыру;

3) клиенттік тапсырыстардың орындалуы туралы есептерді қалыптастыру;

4) мазмұны уәкілетті орган айқындаған ақпаратты, Орталық депозитарийді есепке алу жүйесінде эмитенттердің эмиссиялық бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелері бойынша талап ету құқықтарын басқаға беруді, Орталық депозитарийді есепке алу жүйесінде және (немесе) номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде тіркелген тұлғаның дербес шотынан үзінді көшірме беруді және номиналды ұстаушының клиенттер туралы ақпаратты беруін, Орталық депозитарий мен эмитенттің талабы бойынша бағалы қағаздары оның номиналды ұстауын қамтитын клиенттің бұйрықтарын қалыптастыру;

5) уәкілетті орган айқындаған мәліметтерді қамтитын клиенттің дербес шотынан үзінді көшірмені қалыптастыру;

6) жүргізілген операциялар туралы есептерді және клиенттің сұратуы бойынша басқа да есептерді қалыптастыру;

7) Қазақстан Республикасының Бағалы қағаздар рыногы туралы заңнамасында көзделген жағдайларда клиенттің тапсырмасын орындаудан бас тартуды қалыптастыру;

8) өзгертілетін деректердің сақталуы және клиентті іздеу, оның ішінде бұрынғы деректер бойынша, брокердің клиентінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) немесе толық атауы өзгерген кезде барлық сауда операциялары, дербес шот және/немесе ақпараттық операциялар бойынша ақпараттың бүкіл кезең ішінде сақталуы;

9) сұратуды сақтай отырып, жеке сұрату бойынша және кез келген критерий бойынша ақпаратты іздеу, сондай-ақ кез келген параметрлер бойынша ақпаратты сұрыптау және алдыңғы күндердегі ақпаратты көру мүмкіндігі;

10) барлық операциялар бойынша ақпаратты қысқартусыз өңдеу және сақтау;

11) Қоғамның электрондық қызметтер көрсету жөніндегі қағидаларында көзделген өзге де функциялар.

Биржаның сауда жүйесімен біріктірілген сауда платформасы қаржы құралдары мен олардың бағалары, Биржадағы және/немесе халықаралық бағалы қағаздар нарығындағы сауда-саттықтың барысы мен нәтижелері туралы ақпаратты таратады.

Қоғамның сауда платформасы сонымен қатар Nasdaq (NASDAQ GLOBAL DATA) жаһандық деректеріне қол жеткізу мүмкіндігін қамтамасыз ете алады және клиент оларға Nasdaq жаһандық деректеріне жазылу арқылы Nasdaq қағидаларына және/немесе Nasdaq жаһандық деректерін беру рәсімін реттейтін басқа құжаттарға сәйкес қол жеткізе алады.

163. Клиенттерге нақты уақыт режимінде таратылатын ақпаратқа қол жеткізу мүмкіндігін ұсыну тәртібі мен талаптары брокерлік шартта және Қоғамның электрондық қызметтер көрсету қағидаларында айқындалады.

164. Қоғамның электрондық қызметтерді көрсетуі Қоғамның электрондық қызметтерді көрсету жөніндегі қағидаларында және брокерлік шартта белгіленген қауіпсіздік рәсімдеріне сәйкес жүргізіледі.

165. Қауіпсіздік рәсімдеріне мыналар жатады:

1) клиентті дәйекті аутентификаттау;
2) енгізілген деректердің толықтығын бақылау (барлық өрістерді толық толтырмай функциялар немесе операциялар орындалған жағдайда бағдарлама тиісті хабарлама береді);

3) бағалы қағаздар нарығындағы коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратқа және клиенттің дербес деректеріне рұқсатсыз қол жеткізуден қорғау;

4) электрондық архивтер мен дерекқорлардағы ақпараттың тұтастығын және толық сақталуын қамтамасыз ету:

- кез келген уақытта бағдарламалық жасақтаманың кез келген учаскесінде электр қуатын толық немесе ішінара ажырату;

- желілердің, телекоммуникациялардың апаттары, орнатылған физикалық және виртуалды қосылыстардың үзілуі.

Ақпараттың сақталуы оның ішінде дерекқордың резервтік көшірмесін және транзакциялардың жүйелік журналын қосымша серверде мерзімді сақтау жолымен қамтамасыз етіледі;

5) сауда платформасына және клиенттің жеке кабинетіне рұқсатсыз кірудің алдын алу.

166. Электрондық қызметтерді ұсынудың түпнұсқалығы клиенттің Қоғамның электрондық қызметтерін көрсету жөніндегі қағидаларда және брокерлік шартта белгіленген қауіпсіздік рәсімдерін орындауы нәтижесінде белгіленеді.

167. Клиент Қоғамның электрондық қызметтерді көрсету жөніндегі қағидаларында және брокерлік шартта белгіленген қауіпсіздік рәсімдерін орындамаған жағдайда, Қоғам электрондық қызметтерді ұсынбайды.

168. Бағалы қағаздар нарығында коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратқа және клиенттің дербес деректеріне рұқсатсыз қол жеткізу, оларды рұқсатсыз өзгерту, санкцияланбаған сауда операцияларын, дербес шот бойынша операцияларды және электрондық қызметтерді көрсету кезінде туындайтын ақпараттық операцияларды жүзеге асыру анықталған кезде Қоғам бұл туралы клиентті олар анықталған күннен кейінгі келесі жұмыс күнінен кешіктірмей хабардар етеді.

169. Осы Регламенттің 168-тармағында көрсетілген санкцияланбаған әрекеттер туындаған жағдайда, Қоғам олардың себептерін жою үшін барлық қажетті шараларды дереу қабылдайды.

170. Сауда платформасында:

1) белгілі бір функциялар мен операцияларды оларды орындаудың белгіленген тәртібін бұза отырып орындауға мүмкіндік беретін құралдардың мазмұны;

2) қалыптасқан шығыс есептеріне тікелей өзгерістер енгізуге мүмкіндік беретін функциялардың болуы;

3) жүргізілген операциялар мен дербес шоттардың жай-күйі туралы деректерді өзгерту (жою), бұған арнайы арналған операцияларды (функцияларды) қоспағанда;

4) шығыс нысандарын, оның ішінде клиенттік тапсырысты, клиенттің бұйрығын, клиенттің жүргізілген операциялары туралы есепті, клиенттің дербес шотынан үзінді көшірмені пішімдеу (өзгерту) көзделмейді.

171. Қоғамның электрондық қызметтер көрсету тәртібі Қоғамның және клиенттің құқықтары мен міндеттерін, сондай-ақ олардың жауапкершілігін көздейді, олар Қазақстан Республикасының заңнамасында және олардың арасында жасалған брокерлік шартта айқындалады. Қоғам мен клиенттер брокерлік шарттың талаптарын сақтауға, оларға шарттардың талаптарымен жүктелген міндеттерді орындауға міндетті.

172. Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда және негіздер бойынша мәліметтерді ұсына отырып, өз клиенттерінің операциялары/мәмілелері бойынша құпияға кепілдік беруге міндетті.

173. Клиент Қазақстан Республикасының заңнамасы және/немесе халықаралық құқық/халықаралық шарттар, үкіметаралық келісімдер, өзге де мемлекетаралық уағдаластықтар немесе халықаралық ұйымдар бұрыштамалары талаптары шеңберінде Қоғамның өз міндеттерін орындауы үшін қажетті ақпаратты ұсынуға міндетті.

174. Клиент логин және бірреттік парольдер туралы ақпаратты клиентке жария ету салдарынан клиенттің білімімен немесе білімінсіз өзге тұлғалар жасаған «TRADERNET» сауда платформасындағы өзінің барлық операциялары/мәмілелері үшін жауапкершілік көтереді.

Қоғам:

- «Tradernet» қоғамының сауда платформасы арқылы операцияларды/мәмілелерді жүзеге асыру кезінде клиенттің өзі енгізген деректер;

- Клиент Қоғамға жазбаша хабарламаған клиенттің байланыс деректерінің/деректемелерінің өзгеруінен туындаған клиенттің хабарламаларды алмауы немесе уақтылы алмағаны үшін жауапкершілік атқармайды.

175. Қоғам клиенттік тапсырыстарды/бұйрықтарды, хабарламаларды және/немесе жабдықтың, бағдарламалық жасақтаманың бұзылуына байланысты орын алған клиенттік тапсырыстар/бұйрықтар/хабарламалар (клиенттен – Қоғамға немесе Қоғамнан – клиентке) берілуі және/немесе алынуы тиіс кез келген жабдықтың ақаулары үшін жауапты болмайды, интернет желілері немесе басқа байланыс арналары.

176. Көрсетілетін қызмет бойынша даулы жағдайлар туындаған кезде клиент Қоғамға жазбаша сұратумен жүгінеді:

- Қоғам Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерзімдерде клиенттің өтінішін қарайды және даудың мәніне қарай өтінішті түпкілікті қарау мерзімі туралы клиентке хабарлай отырып, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өтінішті қараудың қосымша мерзімін айқындай алады;

- клиенттің талабы негізделген деп танылған жағдайда, Қоғам туындаған жағдайды реттеу үшін қажетті іс-әрекеттерді жүргізеді;

- клиенттің талабы негізсіз деп танылған жағдайда, клиент Қоғамға қойылған талапты қарауға байланысты барлық шығындарды өтейді.

177. Клиенттердің шағымдарын қарау нәтижелері бойынша (клиенттермен кері байланыс қорытындылары бойынша) қажет болған жағдайда кемшіліктерді жою және клиенттерге қызмет көрсету рәсімдерін жақсарту бойынша Қоғамның іс-шаралар жоспары әзірленуі мүмкін.

178. Қоғам клиенттерді соттарға немесе құзыретіне қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу, бақылау және қадағалау жөніндегі функцияларды жүзеге асыру кіретін уәкілетті мемлекеттік органға жүгіну құқығы туралы хабардар етеді.

179. Сондай-ақ, Қоғам клиенттің/клиенттердің шарттық міндеттемелерді мәжбүрлеп орындауын қамтамасыз ету мақсатында соттарға жүгінуге құқылы.

4-ТАРАУ. БРОКЕРЛІК ЖӘНЕ ДИЛЕРЛІК ҚЫЗМЕТТІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ КЕЗІНДЕ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ БӨЛІМШЕЛЕРДІҢ ЖЕКЕЛЕГЕН ФУНКЦИЯЛАРДЫ ОРЫНДАУ ШАРТТАРЫ

180. Қоғаммен брокерлік шарт жасасу үшін қажетті құжаттарды жинау процесін КТД және филиалдардың қызметкерлері жүзеге асырады.

181. Жасалған брокерлік шарт туралы ақпаратты, сондай-ақ Қоғамның есепке алу жүйесіне сауалнамалық деректерді енгізуді, клиенттермен жасалған шарттарды тіркеу журналында брокерлік шарттарды тіркеуді ЕЕД қызметкерлері жүзеге асырады.

183. Қоғамның номиналды ұстау жүйесінде дербес шоттарды және Орталық депозитарийді/кастодианды есепке алу жүйесінде Қоғам клиенттерінің қосалқы шоттарын ашу рәсімін, Қоғамның номиналды ұстау жүйесінде операциялар жасауға клиенттердің бұйрықтарын орындауды ЕЕД жүзеге асырады.

184. Қоғам номиналды ұстауды есепке алу жүйесінде клиенттің дербес шоты бойынша Қоғамның ішкі құжаттарында айқындалатын және клиент (немесе оның уәкілетті тұлғасы) қол қойған немесе ЭЦҚ арқылы берілген немесе сауда платформасы (мобильді қолданба) арқылы бұйрық беру кезінде бірреттік (біржолғы) код арқылы расталған нысанға сәйкес тиісінше ресімделген бұйрық негізінде операциялар жасайды.

Қоғам мынадай клиенттік тапсырыстарды/бұйрықтарды қабылдауды және орындауды қамтамасыз етеді:

- 1) Қаржы құралдарын сатып алуға/сатуға клиенттік тапсырыс;
- 2) Репо/авторепо операциясын қорытындылауға клиенттік тапсырыс;
- 3) Репо операциясының параметрлерін өзгертуге клиенттік тапсырыс;
- 4) Жеке тұлғалар/заңды тұлғалар үшін дербес шоттар ашуға бұйрық;
- 5) Жеке/заңды тұлға туралы мәліметтерді өзгертуге жеке/заңды тұлға туралы мәліметтерді өзгертуге бұйрық;
- 6) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шығарылған қаржы құралдарын номиналды ұстауға/шығаруға арналған бұйрық (орындау мерзімі күнтізбелік 2 күнге дейін);
- 7) Ақша қаражатын айырбастауға бұйрық;
- 8) Ақшалай қаражатты есептен шығаруға бұйрық (орындау мерзімі 3 жұмыс күніне дейін);
- 9) Дербес шоттан (есептік құжаттардан) үзінді көшірме беру туралы бұйрық;
- 10) Қаржы құралдарын есепке жатқызуға/есептен шығаруға бұйрық (орындау мерзімі 2 күнтізбелік күнге дейін);
- 11) Қаржы құралдарын сақтау орнын ауыстыруға бұйрық (орындау мерзімі 3 жұмыс күніне дейін);

12) Бағалы қағаздарға ауыртпалық салуға/ауыртпалықты тоқтатуға бұйрық (құқық кепілін тіркеуге/қаржы құралдарына ауыртпалық салуға);

13) Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген тапсырмалардың өзге де түрлері
Клиенттің шоттарынан (шоттарына) бағалы қағаздарды есептен шығару (есепке жатқызу), сондай-ақ бағалы қағаздарға ауыртпалық салу және ауыртпалықты алу бойынша операциялар клиенттің ЭЦҚ-сын пайдалана отырып, клиенттің бұйрығы негізінде немесе клиент (клиенттің уәкілетті өкілі) қол қойған қағаз тасымалдағышта ғана жүргізіледі.

Клиенттердің қағаз тасымалдағышта орындауға бұйрықтарын ЕЕД қабылдайды.

184-1. Клиенттік тапсырыстың үлгілік нысандары қаржы құралдарымен мәмілелер жасау барысында мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі және/немесе фактілері туралы хабарлама, осы мәмілені айла-шарғы жасау мақсатында жасалған деп тану мүмкіндігі туралы хабарламалар туралы мәліметтерді көздейді, бұл клиенттердің Қоғамның ресми интернет-ресурсында және/немесе сауда платформасында (бағдарламалық жасақтама) осы хабарламалар туралы хабардар болуын қосымша растауы болып табылады.

184-2. Қоғам клиенттерге бағалы қағаздар нарығында мәмілелер/операциялар жүргізуге байланысты тәуекелдер туралы, сондай-ақ Қоғамның репо операцияларын жүзеге асыру кезіндегі тәуекелдер туралы, клиенттің есебінен және оның мүддесі үшін жасалуы болжанатын қаржы құралдарымен мәмілеге қатысты белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар туралы, брокердің клиенттерге ұсынымдары туралы мәліметтерді (хабарламалар) Қоғамның ресми интернет-ресурсында және/немесе Қоғамның сауда платформасында хабарлайды (бағдарламалық жасақтамада) және/немесе осындай хабарламаны жіберу негізі туындаған күні электрондық поштамен немесе байланыстың өзге де ықтимал түрлерімен жіберіледі.

184-3. Клиенттердің дербес шоттары бойынша қандай да бір операция жасауға бұйрықтың және/немесе өкімнің (арыздың) үлгілік нысаны болмаған жағдайда, операция жасауға бұйрықты / өкімді (арызды) клиент осындай операцияны жүргізу үшін қажетті барлық деректемелерді көрсете отырып, еркін нысанда жазбаша түрде береді және Клиент жазбаша түрде екі данада ұсынады.

184-4. Сауда операцияларын жасауға клиенттік тапсырыстарды орындауды Сауда операциялары департаменті және Қазынашылық департаменті жүргізеді.

185. Бұйрықтың/клиенттік тапсырыстың/хабарламалардың үлгілік нысандары, қаржы құралдарымен мәмілелер жасау барысында мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі және/немесе фактілері туралы клиенттерге арналған жадынама нысаны, дербес шоттан үзінді көшірме, Қоғамның ішкі есепке алу жүйесінде тіркеу журналдары Қоғамның ішкі құжатымен айқындалады.

Осы Регламент шеңберінде қызметті жүзеге асыратын Қоғамның құрылымдық бөлімшелері Қазақстан Республикасының, уәкілетті органның заңнамасында, осы Регламентте және Қоғамның өзге де ішкі құжаттарында көзделген талаптарға сәйкес Қоғамның есепке алу жүйесіндегі операциялар мен мәмілелерді тіркеу бойынша есепке алу журналдары мен құжаттамаларын жүргізуді қамтамасыз етеді.

186. Қоғамның құрылымдық бөлімшелері мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес осы Регламенттің талаптарын орындамағаны және/немесе тиісінше орындамағаны үшін жауапкершілік көтереді.

187. Қоғамның маржалық саудасы бойынша қызметтер көрсетілмейді.

II. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

188. Осы Регламентпен реттелмеген мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес шешілуге тиіс.

189. Егер осы Регламенттің жекелеген бөлімдері/тармақтары Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келген жағдайда, олар күшін жояды және осы Регламентке тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізілгенге дейін Қазақстан Республикасы заңнамасының тиісті нормалары қолданылады. Осы Регламенттің жекелеген нормаларының жарамсыздығы басқа нормалардың және тұтастай алғанда Регламенттің жарамсыздығына әкеп соқпайды.

Клиенттерге хабарламалар

1. «Фридом Финанс» АҚ клиенттеріне Қазақстан Республикасының қаржы құралдарымен жасалатын мәмілелерге қатысты заңнамасында белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар туралы хабарлау, ол жасалғаннан кейін қолданысқа енгізілген брокерлік шартқа сәйкес жасалуы (жасалған) көзделеді:

Осы «Фридом Финанс» АҚ (бұдан әрі - Компания) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2014 жылғы 3 ақпандағы № 9 қаулысымен бекітілген «Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және (немесе) дилерлік қызметті жүзеге асыру қағидалары, брокердің және (немесе) дилердің банк операцияларын жүргізу тәртібінің» 19-тармағын орындау үшін Сізге жасалғаннан кейін қолданысқа енгізілген брокерлік шартқа сәйкес жасалуы (жасалған) болжанатын қаржы құралдарымен жасалған мәмілелерге қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар туралы хабарлайды:

«6.19. Брокер және (немесе) дилер клиентті осы клиенттің есебінен және оның мүддесіне орай жасау болжанатын қаржы құралдарымен мәмілелерге қатысты белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар туралы хабардар етеді.

Осы клиенттің есебінен және оның мүддесіне орай жасау болжанатын қаржы құралдарымен мәмілелерге қатысты белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар туралы клиентке хабардар ету брокердің және (немесе) дилердің ішкі құжаттарында белгіленген нысанда ресімделеді және брокердің және (немесе) дилердің интернет-ресурсында және (немесе) сауда платформасында (бағдарламалық қамтамасыз етуінде) орналастырылады және (немесе) электрондық поштамен немесе немесе өзге мүмкіндігі бар байланыс түрлерімен осындай хабарламаны жіберу негіздемесі туындаған күні жіберіледі.

Егер клиенттің есебінен және оның мүддесіне орай жасау болжанатын мәміленің талаптары Бағалы қағаздар рыногы туралы заңның 56-бабында белгіленген талаптарға сәйкес келетін болса, клиентке осы тармақтың бірінші бөлігінде көрсетілген хабарламаны жібере отырып, брокер және (немесе) дилер бір мезгілде уәкілетті органға осы хабарламаның көшірмесін жібереді.

«Бағалы қағаздар рыногы туралы» 2003 жылғы 2 шілдедегі № 461-II ҚР Заңының (бұдан әрі - Заң) 56-бабының 1-тармағына сәйкес бағалы қағаздар нарығының субъектілеріне қатысты мынадай тыйым салулар белгіленген:

1) бағалы қағаздар нарығы субъектілерінің бағалы қағаздар нарығындағы іс-қимылын өзгерту мақсатында оларға кез келген нысанда ықпал етуге;

2) бағалы қағаздар нарығында қалыптасатын ахуалға ықпал ету мақсатында анық емес мәліметтер таратуға;

3) бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасауға;

4) инсайдерлік ақпаратты таратуға және (немесе) оны пайдалана отырып мәмілелер жасауға тыйым салынады.

Осы тармақтың бірінші бөлігінің талаптарын бұзған тұлғалар осы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында белгіленген жауаптылықта болады.

Бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасау мақсатында жасалған мәмілені сот мүдделі тұлғалардың талап қоюы бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін.

Заңның 56-бабының 5-тармағына сәйкес бағалы қағаздар нарығы субъектілерінің бағалы қағаздарға бағаларды сұраныстың және (немесе) ұсыныстың объективті арақатынасы нәтижесінде белгіленген бағалардан жоғары немесе төмен белгілеуге және (немесе) ұстап тұруға және (немесе) бағалы қағаздар сұранысына және (немесе) ұсынысына және (немесе) бағасына қатысты анық емес және (немесе) жаңылыстыратын ұсыныс қалыптастыруға және (немесе) бағалы қағазбен сауда көрінісін жасауға бағытталған, мыналар:

1) ұйымдастырылған бағалы қағаздар нарығында бағалы қағаздарды сатып алуға және (немесе) сатуға мәміле жасау және (немесе) өтінімді жариялау;

2) бағалы қағаздар, олармен жасалған мәмілелер туралы, сондай-ақ бағалы қағаздар эмитенті, ол жүзеге асыратын қызмет туралы анық емес және (немесе) жаңылыстыратын ақпаратты

кез келген тәсілмен тарату арқылы жасалған әрекеттері бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасау фактілерін анықтау тұрғысынан мониторингтеуге және талдауға жатады.

Бағалы қағаздар нарығы субъектілерінің және өзге де тұлғалардың өзге қаржы құралдарына қатысты әрекеттері айла-шарғы жасау мақсатында жасалған деп анықтау тұрғысынан мониторингтеуге және талдауға жататын шарттар уәкілетті органның нормативтік-құқықтық актісінде айқындалады.

Заңның 56-бабының 6-тармағына сәйкес бағалы қағаздар нарығы субъектісінің және өзге тұлғалардың әрекеттерін бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасау мақсатында жасалған деп тану тәртібі мен шарттары уәкілетті органның нормативтік құқықтық актісінде және қор биржасының ішкі құжаттарында айқындалады.

Заңның 56-1-бабының 4-тармағына сәйкес мыналарға:

1) бағалы қағаздармен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасаған кезде инсайдерлік ақпаратты пайдалануға;

2) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, инсайдерлік ақпаратты үшінші бір адамдарға беруге немесе үшінші бір адамдар үшін қолжетімді етуге;

3) инсайдерлік ақпаратқа негізделген, бағалы қағаздармен мәмілелер жасау туралы ұсынымдарды немесе ұсыныстарды үшінші тұлғаларға беруге тыйым салынады.

Заңға сәйкес инсайдерлік ақпарат – бағалы қағаздар, (туынды қаржы құралдары), олармен жасалатын мәмілелер туралы, сондай-ақ бағалы қағаздарды (туынды қаржы құралдарын) шығарған (берген) эмитент, ол жүзеге асыратын қызмет туралы коммерциялық құпияны құрайтын дәйекті ақпарат, сондай-ақ үшінші тұлғаларға беймәлім, жария етілуі бағалы қағаздар (туынды қаржы құралдары) құнының өзгеруіне және олардың эмитентінің қызметіне ықпал етуі мүмкін өзге де ақпарат деп танылады.

Заңның 56-1-бабының 3-тармағына сәйкес мына адамдар инсайдерлер болып танылады:

1) өзінің қызметтік жағдайына және еңбек міндеттеріне қарай инсайдерлік ақпаратқа қолжетімділігі бар эмитент қызметкерлері;

2) эмитенттің дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) он немесе одан көп пайызын тікелей немесе жанама иеленуіне, пайдалануына және (немесе) оларға билік етуіне қарай инсайдерлік ақпаратқа қолжетімділігі бар адамдар;

3) аудиторлық ұйым, бағалаушы, бағалы қағаздар рыногына кәсіби қатысушылар және талаптарында инсайдерлік ақпаратты ашып көрсету көзделіп жасалған (оның ішінде ауызша) шартқа сәйкес эмитентке қызметтер көрсететін басқа да адамдар;

4) эмитент шығарған (берген) бағалы қағаздар (туынды қаржы құралдары) оның тізіміне енгізілген сауда-саттықты ұйымдастырушы;

5) сауда жүйесінде эмитенттің бағалы қағаздарымен және өзге де қаржы құралдарымен мәмілелер жасалатын қор биржасы директорлар кеңесінің және листинг комиссиясының мүшелері;

6) өздеріне берілген функциялар мен өкілеттіктерге қарай инсайдерлік ақпаратқа қолжетімділігі бар уәкілетті органның, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің және оның ведомстволарының қызметкерлері, мемлекеттік қызметшілер;

7) мүшелері эмитенттер болып табылатын қоғамдық бірлестіктер мен кәсіптік ұйымдар және осы тармақтың 2), 3) және 4) тармақшаларында көрсетілген, өздеріне берілген өкілеттіктерге қарай инсайдерлік ақпаратқа қолжетімділігі бар ұйымдар;

8) осы тармақтың 2), 3), 4) және 7) тармақшаларында көрсетілген ұйымдардың өзінің қызметтік жағдайына және еңбек міндеттеріне қарай инсайдерлік ақпаратқа қолжетімділігі бар қызметкерлері;

9) осы тармақтың 1) - 8) тармақшаларында аталған адамдардан инсайдерлік ақпаратты алған адамдар.

РЕПО операцияларын жасау кезінде туындайтын тәуекелдер туралы хабарлама

1) РЕПО (позицияларды ауыстыруды пайдалана отырып репо) мәмілелерін Қоғамның клиенті Т+2 схемасы бойынша, клиенттік тапсырыс негізінде қор нарығында мәмілелер жасаған кезде жасай алады, бұл ретте репо ашылған сәтте оның дербес шотындағы (қаржы құралдары мен ақша қаражаты) қоғам клиенті активтерінің ең төменгі құны (бұдан әрі – репоны қамтамасыз ету) осы клиенттің тапсырмасы бойынша Биржаның сауда жүйесінде қоғам жасаған «репо» ашу операцияларының сомасынан «қаржы құралдарының тәуекел-параметрлерін айқындау әдістемесі» биржасының ішкі құжатына сәйкес есептелген ең төменгі маржалық талаптардан кем болмауға тиіс.

2) РЕПО операцияларын жасау кезінде туындайтын тәуекелдер туралы хабарламаның (бұдан әрі – тәуекелдер туралы хабарлама) мақсаты – клиентке осындай мәмілелерді жасасуға байланысты ықтимал шығындар туралы ескерту және Клиентке мәміленің осы түрінің тәуекелдерін түсінуге көмектесу танылады.

3) Қор нарығында операцияларды жүргізуге байланысты негізгі тәуекелдерден басқа, репо операцияларын жасау кезінде операциялардың осы түріне тән ерекше тәуекелдер пайда болады:

- РЕПО операцияларын жасау кезінде Клиент баға тәуекелін көтереді. Баға тәуекелі-бұл клиенттің портфолиосы құнының төмендеуіне және нәтижесінде кірістің төмендеуіне немесе тіпті тікелей шығындарға әкелуі мүмкін бағалы қағаздар бағасының күтпеген өзгеру қаупі.

- Клиент РЕПО операциялары бойынша туындаған барлық міндеттемелерді өтеуге міндеттенеді, бұл ретте бағалы қағаздардың нарықтық құны күн ішінде айтарлықтай өзгеруі мүмкін. РЕПО мәмілелерін жасай отырып, Клиент бағалы қағаздардың нарықтық бағасының өзгеруіне байланысты барлық тәуекелдерді түсінеді және нарықтық конъюнктураның өзгеруіне қарамастан туындаған міндеттемелерді өтеуге міндеттенеді.

- өтімділікті жоғалту тәуекелі - міндеттемелердің орындалмау не уақтылы орындамау ықтималдығына байланысты тәуекел. Бағалы қағаздардың активтер ретінде өтімділігін жоғалту тәуекелі олардың төмен шығындарымен және қолайлы бағалары бойынша тез сатылу мүмкіндігімен айқындалады.

- пайыздық тәуекел - сыйақы мөлшерлемелерінің қолайсыз өзгеруі салдарынан шығыстардың (зияндардың) туындау тәуекелі, оған.

- Клиент РЕПО операцияларын жүзеге асырған кезде клиенттің төлемі таза пайданы азайтатын немесе оның шығындарын арттыратын комиссиялар алынатынын ескеру қажет.

4) Тәуекел дәрежесінің ұлғаюына әсер ететін қосымша фактор клиенттің брокерлік шотында қаражаттың (активтердің) жеткіліктілігінің қажетті деңгейін ұстап тұру жөніндегі талап болып табылады. Егер қаражаттың (активтердің) жеткіліктілігінің ағымдағы деңгейінің мәні азаятын болса, қоғам клиенттен оны қажетті мөлшерге жеткізу мақсатында белгілі бір іс-әрекеттер жасауды талап етеді. Бұл нарықтық бағалардың жай-күйіне және осындай сатудан кейінгі шығындарға қарамастан Клиент активтерінің бір бөлігін сату қажеттілігіне әкеп соғуы мүмкін немесе Биржаның клиринг қағидаларына сәйкес клирингтік сессиялар өткізу кезеңінде репо және/немесе спот операцияларын жасасу арқылы жүзеге асырылатын позицияларды ауыстыру рәсімін қолдануы мүмкін.

РЕПО ашу және жабу мәмілелеріне биржа ережелерінде белгіленген тәртіппен неттинг (позицияларды ауыстыру) әдісін пайдалануды көздейтін клиринг рәсімдері қолданылады. РЕПО ашу мәмілесінен туындайтын талаптар мен міндеттемелер тиісінше осы ашу мәмілесі жасалған күні нетто-талаптар мен нетто-міндеттемелер есебіне, ал жасалған репо жабу мәмілесінен туындайтын талаптар мен міндеттемелер жабылу мәмілесі орындалған күні нетто – талаптар мен нетто-міндеттемелер есебіне енгізіледі.

5) РЕПО мәмілесін жүзеге асыруға тапсырма берген Клиент РЕПО мәмілесі бойынша барлық міндеттемелерді өзіне алады және Қоғамның талабы бойынша РЕПО мәмілесін жасау нәтижесінде туындаған қоғам алдындағы берешек мөлшерінде ақшалай қаражатты немесе оның дербес шотындағы бағалы қағаздарды клиенттің өзі жасаған репо мәмілесі жөніндегі міндеттемелерін өтеу үшін қажетті көлемде өтеуге міндетті.

Егер клиенттің брокерлік шотындағы қамтамасыз ету мөлшері рұқсат етілген деңгейдің белгіленген мәнінен төмен болса, Қоғам қамтамасыз етудің рұқсат етілген деңгейін қалпына келтіру операцияларынан басқа клиенттің позициясын мәжбүрлеп жабуға/барлық операцияларын тоқтата

тұруға құқылы. Бұл ретте клиент тапшылығы клиенттің позициясы жабылған кезде туындауы мүмкін қосымша қамтамасыз етуді енгізу бойынша жауапкершілік көтереді.

6) Клиент репо мәмілелерін жасау және репоны қамтамасыз ету деңгейін осы тәуекелдер туралы хабарламаның 1-тармағында белгіленген оның ең төменгі мәніне дейін төмендету нәтижесінде туындайтын, клиент қоғам алдындағы өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда, репо нысанасы болып табылатын клиенттің бағалы қағаздарын сату құқығын Қоғамға береді.

7) Клиент репо операцияларын жасау нәтижесінде туындаған өз міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында клиенттің бағалы қағаздарын сатуға және/немесе өзіне тиесілі және оның дербес шотында сақталатын ақшалай қаражатты есептен шығаруға құқық береді, бұл ретте репо операцияларын жасау нәтижесінде туындаған клиенттің берешегі мөлшеріндегі ақшалай қаражат Қоғамның Клиенттің дербес шотынан акцептісіз ұстап қалуына (акцептісіз есептен шығаруына) жатады.

8) Репоны қамтамасыз ету деңгейі оның ең төменгі мәндеріне дейін төмендеген жағдайда, «TRADERNET» сауда платформасында клиентке репоны одан әрі жасау мүмкін еместігі туралы хабарлама көзделген, бұл Қоғамның репо нысанасын құрайтын қаржы құралдарын немесе оның дербес шотындағы өзге де бағалы қағаздарды дефолттың туындау мүмкіндігін болдырмау және/немесе реттеу үшін қажетті көлемде сатуын білдіреді.

9) Егер клиент репо жабу операциясын жабу үшін ақшалай қаражаттың жеткізілуін қамтамасыз етпеген жағдайда, Қоғамның өзіне тиесілі және оның дербес шотында сақталатын активтерін РЕПО жабу операциясын жабу үшін қажетті мөлшерде, клиенттің репо операцияларын жасау нәтижесінде туындаған міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында сатуға құқығы бар, бұл ретте ақшалай қаражат репо операцияларын жасау нәтижесінде туындаған клиенттің берешегі мөлшерінде қоғамның Клиенттің дербес шотынан акцептісіз ұстап қалуына (акцептісіз есептен шығаруына) жатады.

10) Клиенттің брокерлік қызмет көрсету шартына қосылу туралы өтінішке (номиналды ұстаумен) қол қоюы, сондай-ақ Клиентті «Фридом Финанс» акционерлік қоғамының брокерлік және дилерлік қызметінің регламентімен және клиент жасауы (жасауы) болжанатын бағалы қағаздармен мәмілелерге қатысты Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген шектеулер мен айрықша талаптар туралы хабарламалармен және клиент Қоғамның ресми www.almaty-ffin.kz ресурсында орналастырылған репо операцияларын жасау кезінде туындайтын осы хабарламамен танысуы клиенттің репо мәмілелерін жасауы кезінде туындайтын барлық ықтимал тәуекелдерді түсінетінін білдіреді, олармен келіседі және оларды толық көлемде қабылдайды.

Қаржы нарықтарында операцияларды жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер туралы Декларация

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы Декларацияның мақсаты клиенттерге қаржы нарықтарындағы операцияларды жүзеге асыруға байланысты тәуекелдер туралы ақпарат беру болып табылады.

1.2. Клиент осы Декларацияда, Регламенттің өзге де ережелерінде көрсетілген тәуекелдер туралы ескертулерді таниды және қабылдайды. Клиент өзінің осы тәуекелдерді бағалау үшін жеткілікті тәжірибесі бар екенін мәлімдейді, ал мұндай тәжірибе болмаған жағдайда заңнамада және Регламентте тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, ҚР заңнамасын және өзге де материалдарды зерделеуді, тиісті мамандардың консультацияларын пайдаланады, осындай тәуекелдермен байланысты шығындарды өтеу үшін қаржылық мүмкіндіктерге ие болады және оның құнды тәуекелдерге инвестицияларына байланысты туындайтын барлық осындай тәуекелдерді көтеруге келіседі, кез келген жағдайда Қоғамға қандай да бір жауапкершілік жүктемей, қаржы құралдарымен кез келген мәмілелер жасасу арқылы жүзеге асырылады.

1.3. Осы Декларацияның мақсаты клиентке қаржы нарықтарындағы операцияларды жүзеге асыруға байланысты тәуекелдерді түсінуге, олардың қолайлылығын анықтауға, өзінің қаржылық мақсаттары мен мүмкіндіктерін нақты бағалауға және инвестициялық стратегияны таңдау мәселесін шешуге жауапкершілікпен қарауға көмектесу болып табылады.

1.4. Осы Декларацияда ұсынылған тәуекелдер тізімі толық болып табылмайды, клиент Декларация бағалы қағаздар нарығында туындайтын жағдайлардың алуан түрлілігіне байланысты барлық ықтимал тәуекелдерді ашпайтынын түсінуі тиіс.

2. Қаржы нарықтарындағы операцияларды жүзеге асыруға байланысты жалпы тәуекелдер туралы декларация.

Жалпы алғанда, тәуекел - бұл әр түрлі факторлардың ықтимал қолайсыз әсеріне байланысты қаржылық операцияларды жүзеге асыру кезінде шығындардың пайда болу мүмкіндігі. Төменде бағалы қағаздар нарығындағы операциялармен байланысты негізгі тәуекелдер келтірілген:

2.1. Жүйелі тәуекел. Бұл тәуекел бірнеше қаржы институттарына әсер етеді және олардың функцияларын орындау қабілетінің төмендеуінен көрінеді. Қаржы институттарының өзара әрекеттесуі мен өзара тәуелділігінің үлкен дәрежесіне байланысты жүйелі тәуекелді бағалау күрделі, бірақ оны жүзеге асыру қаржы нарығының барлық қатысушыларына әсер етуі мүмкін.

2.2. Нарықтық тәуекел. Бұл тәуекел клиентке тиесілі қаржы құралдарының бағасының (құнының) қолайсыз өзгеруінен, оның ішінде саяси ахуалдың қолайсыз өзгеруінен, ұлттық валютаның күрт девальвациясынан, мемлекеттік борыш міндеттемелері нарығының дағдарысынан, банктік және валюталық дағдарыстан, еңсерілмейтін күш мән-жайларынан, негізінен табиғи және әскери сипаттағы және соның салдарынан төмендеуіне алып келеді және бұл кірістіліктің төмендеуіне немесе тіпті шығындарға әкеледі. Таңдалған стратегияға байланысты нарықтық (баға) тәуекел қаржы құралдарының бағасының өсуі (төмендеуі) болады. Клиент өзіне тиесілі қаржы құралдарының құны өсуі де, төмендеуі де мүмкін екенін түсінуге тиіс және оның өткендегі өсуі оның болашақтағы өсуін білдірмейді.

Мынадай нарықтық тәуекелдерге ерекше назар аудару керек:

2.2.1. Валюталық тәуекел. Валюталық тәуекел валюта бағамының қолайсыз өзгеруінен көрінеді, онда клиенттің қаржы құралдарын иеленуден түскен кірісі инфляциялық әсерге ұшырауы мүмкін (нақты сатып алу қабілетінің төмендеуі), нәтижесінде клиент кірістің бір бөлігін жоғалтуы, сондай-ақ шығынға ұшырауы мүмкін. Валюталық тәуекел сонымен қатар шетел валютасымен байланысты қаржы құралдары жөніндегі міндеттемелер мөлшерінің өзгеруіне әкелуі мүмкін, бұл шығындарға әкелуі немесе оларды есептеу мүмкіндігін қиындатуы мүмкін.

2.2.2. Пайыздық тәуекел. Тұрақты кірісті облигациялардың бағамдық құнына әсер ететін пайыздық мөлшерлеменің қолайсыз өзгеруінен көрінеді. Пайыздық тәуекел талаптар мен міндеттемелерді талап ету (өтеу) мерзімдерінің сәйкес келмеуінен, сондай-ақ талаптар мен міндеттемелер бойынша пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру дәрежесінің тең болмауынан туындауы мүмкін.

2.2.3. Акциялар эмитентінің банкроттық тәуекелі. Бұл дәрменсіз деп танылған акционерлік қоғам акциялары бағасының күрт төмендеуінен немесе осындай дәрменсіздікті болжаудан көрінеді.

Нарықтық тәуекелді азайту үшін клиент қаржы құралдарын таңдау мен әртараптандыруға мұқият болуы тиіс. Сонымен қатар, қаржы құралдарына иелік ету және операциялар байланысты болатын шығындарды бағалаңыз және олардың клиент үшін қолайлы екендігіне көз жеткізіңіз және оларды күткен кірістерінен айырмаңыз.

2.2.4. Өтімділік тәуекелі. Бұл тәуекел қаржы құралдарына сұраныстың төмендеуіне байланысты қажетті бағамен жүзеге асыру мүмкіндігінің төмендеуінен көрінеді. Бұл тәуекел, атап айтқанда, қаржы құралдарын тез сату қажет болған жағдайда, олардың құнының айтарлықтай төмендеуіне байланысты шығындардан көрінуі мүмкін.

2.3. Кредиттік тәуекел. Бұл тәуекел сіздің операцияларыңызға байланысты басқа адамдар қабылдаған келісімшарттық және басқа міндеттемелерді орындамау мүмкіндігінде жатыр.

Кредиттік тәуекелдерге мынадай тәуекелдер жатады:

2.3.1. Облигациялар және өзге де борыш бағалы қағаздар бойынша дефолт тәуекелі. Бұл борыш бағалы қағаздар эмитентінің төлем қабілетсіздігінен тұрады, бұл оны мерзімінде және толық көлемде өтеу мүмкін илестігіне немесе ықтималдығының төмендеуіне әкеледі.

2.3.2. Контрагенттің тәуекелі. Контрагенттің — үшінші тұлғаның тәуекелі контрагенттер тарапынан клиент немесе қоғам алдындағы міндеттемелерді орындамау тәуекелінде көрінеді. Қоғам контрагенттің тәуекелін азайту үшін шаралар қабылдауы тиіс, бірақ оны толығымен жоққа шығара алмайды. Міндеттемелерді орындамау тәуекелдерін өзіне қабылдайтын клирингтік ұйымдардың қатысуынсыз ұйымдастырылмаған нарықта жасалатын операцияларды жасау кезінде контрагенттің тәуекелі ерекше жоғары. Клиент өзіне Қоғам өз атынан клиенттің мүддесі үшін әрекет еткенімен, ол осындай әрекеттердің нәтижесінде қабылдайтын тәуекелдерді, соның ішінде үшінші тұлғалардың қоғам алдындағы міндеттемелерін орындамау немесе тиісінше орындамау тәуекелін клиент көтеретіні туралы есеп беруі тиіс.

2.4. Құқықтық тәуекел. Клиент үшін жағымсыз салдарға әкеп соғуы мүмкін заңнаманы немесе нормативтік актілерді, бағалы қағаздар нарығын реттейтін ұйымдардың стандарттарын немесе экономиканың өзге де салаларын бекітудің ықтимал теріс салдарларымен байланысты. Құқықтық тәуекелге сонымен қатар салықты есептеу қағидаларын, салық мөлшерлемелерін өзгерту, салықтық шегерімдерді алып тастау және клиент үшін жағымсыз салдарға әкелуі мүмкін салық заңнамасындағы басқа да өзгерістер жатады.

Қолданыстағы заңнама мен заңнамалық өзгерістердің тәуекелі сонымен қатар жекелеген мемлекеттер белгілеуі мүмкін белгілі бір субъектілер, аумақтар, тауарлар мен қызметтер бөлінісінде белгілі бір операцияларды жасауға қатысты экономикалық санкциялар және олармен байланысты шектеулер мен тыйымдар (мысалы, «қайталама санкциялар») саласындағы жаңа заңнамалық және нормативтік актілердің пайда болуымен және/немесе өзгеруімен байланысты қаржы құралдарына салынатын салымдардан болатын шығындар тәуекелімен байланысты.

Құқықтық тәуекел қаржы нарықтарындағы немесе қаржы нарығының қандай да бір секторындағы қызметті реттейтін нормативтік-құқықтық актілердің болмауынан болатын шығындар мүмкіндігін де қамтиды.

Қоғам АҚШ-та тіркелген Freedom Holding Corp жария компаниясының еншілес кәсіпорны болып табылады, ол АҚШ-тың экономикалық санкциялар туралы заңнамасына («бастапқы санкциялар») сәйкес салынған тыйымдар мен санкцияларды сақтауға міндетті. Сонымен бірге, Қоғам АҚШ-тың юрисдикциясында емес және жалпы жағдайда АҚШ, БҰҰ, Еуропалық Одақ немесе басқа елдердің және/немесе елдердің бірлестіктерінің экономикалық санкциялар туралы заңнамасына сәйкес салынған «бастапқы» санкцияларды және/немесе кез келген басқа санкцияларды, тыйымдарды және/немесе шектеулерді сақтауға міндетті емес. Осыған қарамастан, Қоғам «қайталама санкцияларды» болдырмау үшін белгілі бір операциялар мен қызмет түрлерін жүзеге асырудан бас тартады, сондай-ақ тиісті комплаенс-рәсімдерді қамтамасыз етуге бағытталған шараларды қабылдайды, нәтижесінде клиенттің барлық немесе кейбір операциялары шектелуі немесе бұғатталуы мүмкін.

Клиент тиісті қосарланған салық салуды болдырмау туралы қол қойылған халықаралық келісімдерді бұзуға немесе өзгертуге байланысты тәуекелді ескеруі тиіс, бұл қызметі осындай

келісімнің реттелуіне жататын және аталған келісім негізінде қандай да бір салықтық жеңілдіктер мен артықшылықтарға ие болған клиенттің жағдайына теріс әсер етуі мүмкін.

Регламентте және қолданыстағы заңнамада тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, осы құжатта көрсетілген өзге де тәуекелдерге қатысты сияқты, клиент жоғарыда көрсетілген құқықтық тәуекелдер туралы ескертуді таниды және қабылдайды және ол өзіне келтірілген кез келген залал, оның ішінде Регламент шеңберінде инвестицияларды жүзеге асыру барысында көрсетілген құқықтық тәуекелдерге байланысты туындайтын нақты залал мен жоғалған пайда үшін дербес жауапты екенін түсінеді, ешқандай жағдайда қоғамға қандай да бір жауапкершілік жүктемейді.

2.5. Операциялық тәуекел. Бұл Қоғамның ішкі рәсімдерін бұзу, оның қызметкерлерінің қателіктері мен жосықсыз әрекеттері, Қоғамның техникалық құралдарының, оның серіктестерінің, инфрақұрылымдық ұйымдардың, оның ішінде сауда-саттықты ұйымдастырушылардың, клирингтік ұйымдардың, сондай-ақ басқа да ұйымдардың жұмысындағы іркілістер нәтижесінде клиентке залал келтіру мүмкіндігінен тұрады. Операциялық тәуекел операцияларды болдырмауы немесе қиындатуы мүмкін және нәтижесінде шығынға әкелуі мүмкін.

2.6. Саяси тәуекел - бұл елдегі саяси жағдайдың өзгеруіне байланысты клиенттің қаржылық шығындарының қаупі (саяси жүйенің өзгеруі, биліктің өзгеруі, саяси және/немесе экономикалық бағыттың өзгеруі). Ең түбегейлі өзгерістер эмитенттердің бағалы қағаздар бойынша өз міндеттемелерін орындаудан бас тартуына немесе кейінге қалдыруына, белгілі бір (мысалы, шетелдік) инвестицияларды шектеуге, мүмкін инвесторлардың белгілі бір санаттарының мүлкін тәркілеуге немесе мемлекет меншігіне алуға әкелуі мүмкін.

2.7. Экономикалық тәуекел - бұл елдегі экономикалық жағдайдың өзгеруіне байланысты клиенттің қаржылық шығындар тәуекелі. Клиенттің қаржы құралдарына қаражатты инвестициялау процесінің кез келген қатысушысы экономикалық себептерге байланысты бағалы қағаздар шығарылымдарының айналысына және оларға қызмет көрсетуге байланысты өз міндеттемелерін немесе клиенттің құқықтарына әсер етуі мүмкін өзге де міндеттемелерді тиісінше орындай алмайтын жағдайға тап болуы мүмкін.

2.8. Қаржы нарықтары инфрақұрылымының тәуекелі - қаржы нарықтары инфрақұрылымының дамуының жеткіліксіз жоғары деңгейімен байланысты клиент тарапынан қаржылық шығындар тәуекелі.

2.9. Банк жүйесінің тәуекелі - клиенттің операциялары бойынша төлемдердің уақтылы орындалмауымен және/немесе орындалмауымен байланысты клиенттің тарапынан қаржылық шығындар тәуекелі.

2.10. Қаржы нарықтарында ақпаратты пайдалану тәуекелі - қаржы нарықтарында корпоративтік ақпаратты пайдаланумен байланысты клиент тарапынан қаржылық шығындар тәуекелі. Клиент Қоғамның юрисдикциясында, клиенттің юрисдикциясында, сондай-ақ қаржы құралдарымен операциялар жасау кезінде қолданылатын басқа юрисдикцияларда қолданылатын ақпаратты дайындау мен ұсынуға стандарттар мен тәсілдердің айырмашылығын ескеруі тиіс.

Тараптар өздеріне қажетті ақпарат белгілі бір кідірістермен келіп түсуі мүмкін екенін түсінуі тиіс, бұл осындай ақпаратқа негізделген мән-жайларды дұрыс бағаламауға не осындай кідіріске байланысты оларды бағалау мүмкін еместігіне әкеп соғуы мүмкін. Бұған дейін берілген ақпараттың өзгеруі, оны қайта қарау және нақтылау мүмкін, бұл Тараптардың осындай ақпаратқа негізделген жағдайларды мәжбүрлі түрде қайта бағалауына әкелуі мүмкін.

Клиенттерге қызмет көрсету кезінде Қоғам пайдаланатын ақпарат сенімді көздерден алынады, алайда қоғам алынған ақпараттың дәлдігі мен дәйектілігіне жауап бере алмайды. Демек, дұрыс емес ақпарат алу қаупі бар, оны пайдалану Тараптардың мүдделерінің бұзылуына әкелуі мүмкін.

2.11. Инвестициялық шектеулер тәуекелі - бағалы қағаздар айналысындағы шектеулермен байланысты клиенттің қаржылық шығындар тәуекелі.

2.12. Миноритарлық клиенттің тәуекелі - эмитенттің бағалы қағаздарының елеусіз топтамасы бар клиенттің жеткілікті әлсіз қорғалуымен байланысты клиенттің қаржылық шығындарының тәуекелі.

2.13. Жоғалған қаржылық пайда тәуекелі - мәмілені жүзеге асырмау немесе шаруашылық қызметті тоқтату (мәміле бойынша контрагент, эмитент, басқалар) нәтижесінде жанама (жанама) қаржылық залалдың (алынбаған пайда) туындау тәуекелі.

2.14. Электрондық операцияларды жүргізу тәуекелі - нақты электрондық сауда жүйесін пайдалануға байланысты туындайтын шығындар тәуекелі.

Белгілі бір электрондық сауда жүйесі арқылы жасалатын операциялар (мәмілелер) дәстүрлі әдістермен жүзеге асырылатын операциялардан ғана емес (яғни сатушы мен сатып алушы, клиент

және Қоғам арасында тікелей байланыс болған кезде), сонымен қатар басқа электрондық сауда жүйелері арқылы жасалатын операциялардан да ерекшеленуі мүмкін. Клиент қандай да бір электрондық сауда жүйесі арқылы қандай да бір мәмілелерді жүзеге асырған жағдайда, клиент оның бағдарламалық және аппараттық құралдарын қоса алғанда, осындай жүйенің жұмысына байланысты тәуекелдерге ұшырайтын болады. Электрондық жүйенің кез келген сәтсіздігінің нәтижесі клиенттің кез келген тапсырмаларын дұрыс орындамау немесе оларды мүлдем орындамау болуы мүмкін.

2.15. Комиссиялар мен басқа да алымдарды алу тәуекелі - клиенттің қор нарығының құралдарымен операцияларды жүзеге асыруға байланысты шығындар туралы клиенттің толық немесе ішінара хабардар болмауына байланысты клиенттің қаржылық шығындар тәуекелі.

Белгілі бір операцияларды бастамас бұрын, клиент клиенттен алынатын барлық комиссиялар мен басқа төлемдер туралы нақты түсінік алу үшін барлық қажетті шараларды қабылдауы тиіс. Мұндай төлемдердің мөлшері клиенттің таза пайдасынан шегерілуі мүмкін (егер бар болса) немесе клиенттің шығындарын көбейтуі мүмкін.

2.16. Инвестициялық мақсаттарға қол жеткізбеу тәуекелі - клиенттің өзінің инвестициялық мақсаттарына қол жеткізбеуіне байланысты туындайтын шығындар тәуекелі.

Клиент қол жеткізгісі келетін капиталды сақтау мен ұлғайтуға кепілдік жоқ. Клиент белгілі бір қаржылық активтерге салынған капиталдың бір бөлігін немесе барлығын жоғалтуы мүмкін. Клиент өзіне осы тармақтың мәні бойынша тәуекелдер туралы толық есеп береді, қаржы активтерімен мәмілелер жасауға арналған тапсырмалардың түрін және оның инвестициялау мақсаттары мен міндеттеріне барынша жауап беретін параметрлерін дербес таңдайды және өз таңдауы үшін дербес жауапкершілік көтереді.

2.17. Үшінші тұлғалардың әрекеттерімен/әрекетсіздігімен байланысты тәуекелдер - қаржы нарықтарының жұмыс істеуі бағалы қағаздар нарығына бірқатар кәсіби қатысушылардың және қоғамға қатысты үшінші тұлғалар болып табылатын өзге де заңды тұлғалардың қызметін болжайды, мәмілелер жөніндегі міндеттемелерді орындау кейбір жағдайларда мұндай үшінші тұлғалардың белгілі бір заңды және нақты әрекеттерді (мысалы, реттеушілердің, тіркеушілердің, депозитарийлердің, биржалардың және өзге де тұлғалардың іс-әрекетін/әрекетсіздігін) жүзеге асырмай мүмкін болмауы мүмкін. Көрсетілген жағдайларда мәмілелер жөніндегі міндеттемелерді уақтылы орындай алмау қаупі бар.

Қоғам «Қазақстан қор биржасы» АҚ-ның мүшесі болып табылады және мезгіл-мезгіл өзге биржалардың мүшесі бола алады. Өз мүддесі үшін де, клиенттердің мүддесі үшін де қаржы құралдарымен мәмілелер жасайтын сауда-саттыққа қатысушы ретінде Қоғам, сондай-ақ клиент аталған биржалар белгілеген, оның ішінде дефолттарды реттеу мақсатында клиенттердің активтерін пайдалануға байланысты барлық шарттар мен міндеттемелерді қабылдайды.

2.18. Жабылмаған позицияға әкелетін мәмілелерді жасау тәуекелі - жабылмаған позицияға әкелетін мәмілелерді жасау нәтижесінде тартылған қаражаттың (ақшалай қаражаттың және/немесе бағалы қағаздардың) мөлшері клиенттің өз қаражатынан асып кетуі есебінен және клиент үшін нарықтық бағаның қолайсыз өзгеруімен шығындар маржа деңгейін есептеу үшін қабылданған қаражаттың мөлшерімен теңестірілуі немесе тіпті асып кетуі мүмкін болғандықтан, бұл клиенттің бір бөлігін немесе барлық қаражатын (активтерін) жоғалтуға әкеледі. Сондай-ақ, клиент жабық позицияға әкелетін мәмілелер жасаған кезде, клиентте келесі қосымша тәуекелдер пайда болады.

Қоғамның қалауы бойынша жабылмаған позицияға әкеп соғатын мәмілелер жасауға арналған тапсырманы орындамау немесе ішінара орындау тәуекелі. Жабылмаған позицияға әкелетін мәміле жасай отырып, клиент клиентке берілген бағалы қағаздар бағасының өсу қаупін көтереді. Клиент бағалы қағаздарды құнының өзгеруіне қарамастан қайтаруға міндетті. Бұл ретте бағалы қағаздардың ағымдағы нарықтық құны бастапқы сату кезінде олардың құнынан айтарлықтай асып кетуі мүмкін.

Клиент Қоғам алдындағы өз міндеттемелерін қамтамасыз етудің жеткілікті деңгейін қолдауға міндеттенеді, бұл белгілі бір жағдайларда нарықтық бағалардың ағымдағы жай-күйіне қарамастан сатып алу/сату мәмілелерін жасасу қажеттілігіне және сол арқылы кірісті жоғалту тәуекелдерін, инвестицияланатын қаражатты жоғалту тәуекелін немесе инвестицияланатын сомадан асатын шығындар тәуекелін іске асыруға әкеп соғуы мүмкін.

Осы Регламентте көзделген жағдайларда маржа деңгейін ұстап тұру үшін клиент үшін қолайсыз баға қозғалысы кезінде клиенттің позициясы мәжбүрлеп жабылуы мүмкін, бұл кірісті жоғалту тәуекелін, инвестицияланатын қаражатты жоғалту тәуекелін немесе инвестицияланатын сомадан асатын шығындар тәуекелін іске асыруға әкелуі мүмкін.

2.19. Осымен Қоғам клиентке белгілі бір жағдайларда биржалық саудаға қатысушылар мен олардың клиенттерінің міндеттемелерді орындамау тәуекелін азайту мақсатында ескертеді:

- сауда жүйесі қатысушылар мен олардың клиенттерінің позицияларын мәжбүрлеп жабуға, сауда-саттықты тоқтата тұруға немесе шектеуге құқылы;

- Қоғам клиенттің позициясын мәжбүрлеп жабуға құқылы;

2.20. Қоғам клиентке осындай мәмілелер жасалғанға дейін мәмілелерді жүзеге асыру барысында немесе оларға байланысты туындайтын тәуекелдерге байланысты тиісті біліктілігі бар мамандардан өз есебінен қаржы, салық және құқық мәселелері бойынша тұрақты консультациялар алуды ұсынады.

2.21. Клиент өзінің бағалы қағаздарға салған инвестицияларымен байланысты тәуекелдерді бағалау үшін жеткілікті тәжірибесі бар екенін және/немесе мамандардан тиісті консультация алғанын, осындай тәуекелдермен байланысты шығындарды өтеу үшін қаржылық мүмкіндіктері бар екенін және Интернет желісі арқылы электрондық байланыс құралдарының көмегімен инвестицияларды жүзеге асыруға байланысты тәуекелдерді қоса алғанда, оның бағалы қағаздарға инвестицияларына байланысты туындайтын барлық осындай тәуекелдерді көтеруге келісетінін мәлімдейді.

2.22. Клиент кез келген уақытта осы декларацияда көрсетілген тәуекелдерге тәуелсіз талдау және бағалау жүргізу үшін айрықша дербес жауапты екенін мойындайды. Қоғам мұндай талдауды немесе бағалауды қамтамасыз ету үшін ешқандай жауапкершілікке ие емес және олар үшін жауап бермейді.

«Фридом Финанс» акционерлік қоғамының
Брокерлік және дилерлік қызметінің регламентіне
3-қосымша

Бірінші талап бойынша клиентке танысу үшін ұсынылатын «Фридом Финанс» АҚ құжаттарының тізімі	Құжаттың атауы	Жауапты бөлімше	Ескерту
1	- номиналды ұстаушы ретінде клиенттердің шоттарын жүргізу құқығымен бағалы қағаздар нарығында брокерлік және дилерлік қызметпен айналысуға лицензия; инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметпен айналысуға; - Банк операцияларын жүргізуге лицензия (қолма-қол шетел валютасымен айырбастау операцияларын қоспағанда, шетел валютасымен айырбастау операциялары)	Клиенттерді тарту департаменті, филиалдар	Нотариалды куәландырылған көшірмесі
2	Қаржылық есептілік (соңғы есепті кезең үшін)	Бухгалтерлік есепке алу департаменті	Көшірме, Қоғамның ресми сайты
3	Мемлекеттік тіркеу туралы куәлік	Заң департаменті	Көшірме, Қоғамның ресми сайты
4	Жарғы	Заң департаменті	Көшірме, Қоғамның ресми сайты
5	БСН	Бухгалтерлік есепке алу департаменті	Қоғамды мемлекеттік тіркеу туралы құжаттың көшірмесі
6	Пруденциалық нормативтерді сақтау деңгейі туралы мәліметтер	Қаржы департаменті	Есептердің көшірмелері
7	Брокерлік қызметтер көрсету туралы үлгілік шарт (номиналды ұстаумен)	Заң департаменті	Қоғамның ресми сайты;
8	Клиенттердің активтерін инвестициялау саясаты, Активтерді сенімгерлік басқаруға арналған шарт	Инвестициялық портфельді басқару департаменті	Көшірме, Қоғамның ресми сайты
9	Брокерлік және дилерлік қызмет регламенті	Есепке алу және есептілік департаменті	Көшірме, Қоғамның ресми сайты
10	Инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызмет регламенті	Инвестициялық портфельді басқару департаменті	Көшірме

11	Тарифтер	Клиенттерді тарту департаменті, филиалдар	Қоғамның ресми сайты, клиенттер үшін
12	Уәкілетті орган қолданған әкімшілік жазаларды қоспағанда, Ықпал етудің шектеулі шаралары мен санкциялар туралы мәліметтер	Заң департаменті	Болған жағдайда (Қоғамның ресми сайты)
13	Кәсіби ұйымның және/немесе сауда-саттықты ұйымдастырушының Қоғамға немесе қызметкерлерге қатысты соңғы он екі қатарынан күнтізбелік ай ішінде қабылданған шешімдері	Заң департаменті	Болған жағдайда (Қоғамның ресми сайты)
14	«Бағалы қағаздар нарығында брокерлік және дилерлік қызметті, инвестициялық портфельді басқару жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар үшін тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылау жүйесін қалыптастыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2013 жылғы 27 тамыздағы № 214 қаулысына сәйкес, бірінші басшы (ол болмаған кезеңде - оны алмастыратын адам) қол қойған және брокердің және/немесе бірінші санаттағы дилердің тәуекелдерін өтеуді сипаттайтын көрсеткіштердің мәндерінің бағалы қағаздармен мәмілелер жасасу кезінде уәкілетті орган белгілеген талаптарға сәйкестігі туралы Қоғамның мөр бедерімен куәландырылған Қоғамның жазбаша растамасы.	Заң департаменті	Клиенттен жазбаша сұрату болған кезде
15	Қоғамның клиенттер алдындағы ақпаратты жария ету жөніндегі міндеттері	Заң департаменті	Клиенттер үшін брокерлік және дилерлік қызмет регламенті, Қоғамның ресми сайты

**Қол қою үлгілері және мөр бедері бар
Құжат
Документ
с образцами подписей и оттиска печати**

Брокер/дилердің клиенті Клиент брокер/дилера	Белгілері Отметки
Клиентінің орналасқан жері Местонахождение Клиента Заңды мекенжайы Юридический адрес: Нақты мекенжайы Фактический адрес:	
Для предоставления в Акционерное общество «Фридом Финанс» «Фридом Финанс» акционерлік қоғамына ұсыну үшін	
Брокер-дилердің мекенжайы Алматы қ., Әл-Фараби даңғ., 77/7, 3а үй-жай Местонахождение брокера-дилера г. Алматы, пр. Аль-Фараби, 77/7, н.п.3а	

Лауазымы Должность	Аты-жөні ФИО	Жеке басын куәландыратын құжат (құжаттың аты, нөмірі, берілген күні, құжатты берген орган) Документ, удостоверяющий личность (наименование документа, номер, дата выдачи, наименование органа, выдавшего документ)	Қойылған қолдың үлгісі Образец подписи	Мөр бедерінің үлгісі Образец оттиска печати
Бірінші қолы Первая подпись				
Екінші қолы Вторая подпись				

Үлгілерді куәландыратын ұйымның атауы Наименование организации, удостоверяющей образцы	Үлгілерді куәландыруға уәкілетті адамдардың аты-жөні Фамилия и инициалы лиц, уполномоченных удостоверить образцы	Куәландыру күні Дата удостоверения	Үлгілерді куәландыратын адамдардың қойған қолдары мен мөрлері Подписи и печати лиц, удостоверяющих образцы

Осы құжатта көрсетілген үлгілер «Фридом Финанс» АҚ номиналды ұстау жүйесінде ашылған клиенттің дербес шоты бойынша барлық операцияны жүзеге асыру кезінде міндетті болып саналады
Образцы, указанные в настоящем документе, считать обязательными при осуществлении всех операций по лицевому счету клиента, открытому в системе номинального держания АО «Фридом Финанс»

«Фридом Финанс» акционерлік қоғамының
Брокерлік және дилерлік қызметінің регламентіне
5-қосымша

**ІШІНАРА ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУМЕН МӘМІЛЕЛЕР ЖАСАУ ЖӨНІНДЕГІ НҰСҚАУЛЫҚ
ЖӘНЕ КЛИЕНТТЕРДІҢ ЖАБЫҚ ЕМЕС ПОЗИЦИЯЛАРЫН АУЫСТЫРУ**

1. Жалпы ережелер

1. «Фридом Финанс» акционерлік қоғамы клиенттерінің ішінара қамтамасыз етілуімен мәмілелер жасау және жабылмаған позицияларын ауыстыру жөніндегі нұсқаулық (бұдан әрі – Нұсқаулық) Қазақстан Республикасының заңнамасына (бұдан әрі – Заңнама), Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (және/немесе Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі) (бұдан әрі - уәкілетті орган) бағалы қағаздар нарығында «Фридом Финанс» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – Қоғам) қызметін реттейтін нормативтік құқықтық актілеріне, сондай-ақ сауда-саттықты ұйымдастырушының («Қазақстан қор биржасы» АҚ (бұдан әрі - Биржа немесе KASE) және «Бағалы қағаздар орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі - Орталық депозитарий) қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

2. Осы Нұсқаулықтың талаптарын Қоғамның барлық қызметкерлері мен клиенттері орындауға міндетті.

3. Клиенттің брокерлік қызмет көрсету шартына қосылу туралы өтінішке қол қоюы (номиналды ұстаумен) клиенттің ішінара қамтамасыз етумен және жабылмаған позицияларды ауыстыру бойынша мәмілелер жасау кезінде туындайтын барлық ықтимал тәуекелдер мен салдарларды түсінетінін, олармен келісетінін және оларды толық көлемде қабылдайтынын білдіреді.

4. «Тікелей» тәсілмен репо операцияларына қатысушылар «тікелей» тәсілмен жасалған репо операциялары бойынша, оның ішінде осыған байланысты қоғамға келтірілген залалдарды/залалдарды өтеу жөніндегі міндеттемелерді тиісінше орындамаған жағдайда жауапкершілік көтереді.

5. Ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер жасасқан сауда-саттыққа қатысушылар есеп айырысу күні, оның ішінде биржа тарапынан айыппұл санкцияларын төлеу нәтижесінде алынған Қоғамның залалдарын өтеу бойынша осындай мәмілелер жөніндегі міндеттемелердің орындалуына жауапкершілік көтереді.

6. Қоғам клиентке KASE-нің және Қоғамның сайтында жарияланатын ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер жасауға жіберілген қаржы құралдары бойынша ғана ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер жасауға құқық береді.

7. Клиент клиенттің қосалқы шотында есепке алынатын бағалы қағаздарды клиенттің ішінара қамтамасыз етумен жасалған мәмілелер жөніндегі міндеттемелерін орындау үшін қажетті мөлшерде сатуды тапсырады, ал Қоғам жүзеге асырады.

8. Клиент клиенттің ақшалай қаражаты есебінен ішінара қамтамасыз етумен жасалған мәмілелер бойынша бағалы қағаздарды жеткізу бойынша клиенттің міндеттемелерін орындау үшін қажетті мөлшерде бағалы қағаздарды сатып алуды тапсырады, ал Қоғам жүзеге асырады.

9. Қоғам клиентке «Tradernet» сауда платформасын пайдалана отырып, клиенттің меншікті қаражатының құны, бастапқы маржа мөлшері, ең төменгі маржа мөлшері, ағымдағы шамадан тыс лимит (НПР1) және «тәуекелдер» бөліміндегі маңызды шамадан тыс лимит (НПР2) туралы ақпаратқа қорғалған қолжетімділікті ұсынады.

10. Бастапқы және ең төменгі маржа мөлшерін есептеу үшін Қоғам пайдаланатын тәуекел мөлшерлемелерін Биржа белгілеген және оның сайтында жарияланатын шоғырлану мөлшерлемелері негізінде Қоғам дербес айқындайды. Клиент Биржа мен Қоғам тиісінше шоғырлану мөлшерлемелерін және тәуекел мөлшерлемелерін өзгертуге құқылы екенін қабылдайды және келіседі, осыған байланысты аталған оқиғаларға байланысты барлық тәуекелдерді қабылдайды.

11. KASE-нің сайтында жарияланатын шоғырлану мөлшерлемелерінің мәндері өзгерген жағдайда, тәуекел мөлшерлемелерінің жаңа мәндерін қоғам «Tradernet» сауда платформасында көрсетілген сәттен бастап бастапқы және ең төменгі маржа мөлшерін есептеу үшін қолданады.

12. Тәуекел мөлшерлемелерін Қоғам «Tradernet» сауда платформасын пайдалана отырып, клиентке жібереді.

2. Негізгі терминдер мен анықтамалар

13. Маржин қоңырауы - бұл:

а) Орталық контрагентпен мәмілелер үшін пайдаланылатын оның сауда-клирингтік шоты бойынша бірыңғай лимиттің теріс мәнін келтіру туралы ішінара қамтамасыз етілуі бар қор нарығына клирингтік қатысушыға қойылатын, KASE-нің «Қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызметті жүзеге асыру қағидалары» қор нарығының ерекшеліктерінде белгіленген тәртіппен теріс мәнге қойылатын Биржаның талабы;

b) Қоғамның өз қаражатының мөлшерін бастапқы маржа деңгейіне дейін келтіру туралы ішінара қамтамасыз етумен мәміле жасасқан клиентке қойылатын талабы;

14. Есеп айырысу күні – Биржа белгілі бір қаржы құралы жөніндегі міндеттемелерді орындау бойынша есеп айырысуды жүзеге асыратын күн;

15. Дефолт - клирингтік қатысушының және/немесе клиенттің өз міндеттемелерін орындамауы (уақтылы немесе тиісінше орындамауы);

16. Бірыңғай лимит – клирингтік қатысушының сауда-клирингтік шотында (меншікті немесе клиенттік) қамтамасыз етудің жеткіліктілігін өлшейтін теңгемен көрсетілген шама өтінімдер беру және «ішінара қамтамасыз етумен» мәмілелер жасасу үшін қажет;

17. Клиринг (қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызмет) - қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша таза және/немесе гросс негізде клирингтік қатысушылардың талаптары және/немесе міндеттемелері туралы ақпаратты айқындау, тексеру және беру процесі;

18. Нетто негізіндегі клиринг - жасалған және/немесе олардың мәмілелерін неттингті жүзеге асыру нәтижесінде туындаған клирингтік қатысушылардың орындалуға жататын талаптарын және/немесе міндеттемелерін айқындау процесі, сондай-ақ жасалған мәмілелер бойынша талаптарды және/немесе міндеттемелерді тоқтату және осы мәмілелер бойынша талаптардың және/немесе міндеттемелердің туындауы үшін негіз болып табылатын құжаттарды (ақпаратты) дайындау және беру осы мәмілелердің неттинг нәтижелері;

19. Неттинг - өзара есеп айырысу арқылы қаржы құралдарымен жасалған мәмілелер нәтижесінде туындаған белгілі бір клирингтік шот бойынша ескерілетін талаптар мен міндеттемелердің толық немесе ішінара тоқтатылуы;

20. Орталық контрагент (бұдан әрі – ОК) - клирингтік қатысушылар немесе олардың Биржаның сауда жүйесінде сауда-саттыққа уәкілетті қатысушылары жасасатын қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша тарап болып табылатын заңды тұлға;

21. ОК бар режимдер - мұндай режимдер ретінде «ASTS+ сауда-клирингтік жүйесінің сауда-саттық және операциялар режимдерінің тізімдері» ішкі нормативтік құжатымен айқындалған, оларды пайдалана отырып, Биржа орталық контрагенттің функцияларын жүзеге асыратын мәмілелер жасалады;

22. ОК – мен мәмілелер - биржа орталық контрагенттің функцияларын жүзеге асыратын биржалық қызметтің бекітілген қағидаларында айқындалған мәмілелер;

23. Қамтамасыз ету – клирингтік қатысушы жасасатын мәмілелерді қамтамасыз ету ретінде, сондай-ақ оның нетто-міндеттемелерін орындау ретінде ескерілетін есеп айырысу ұйымындағы ақша және/немесе бағалы қағаздар. Репо мәмілесін қамтамасыз ету - репо мәмілелері бойынша есеп айырысуларды жүргізу және клиенттердің міндеттемелерін орындау үшін қабылданатын клиенттің активтері;

24. Ішінара қамтамасыз ету (толық емес қамту) – биржа қағидаларына сәйкес олар жөніндегі міндеттемелерді орындау сәтіне дейін қамтамасыз етудің жеткіліктілігін бақылау жүзеге асырылатын ОК-мен мәмілелер жасасу шарты;

25. Ақша қаражаттары бойынша жабылмаған позиция - клиенттің өз қаражатының құндық көрінісінде айқындалатын ақша қаражаттары бойынша жоспарлы позицияның теріс шамасы. Ақшалай қаражат бойынша жабылмаған позицияны айқындау кезінде оның ішінде Клиенттің қоғамның комиссиялық сыйақысын төлеу жөніндегі берешегі, айыпақың, залалдың, шығыстардың сомасы ескеріледі;

26. БҚ бойынша жабылмаған позиция - сандық көріністе, сондай-ақ құндық көріністе айқындалатын, толық жабылмаған сату мәмілелерін жасасу нәтижесінде туындаған бағалы қағаздар бойынша жоспарлы позицияның теріс шамасы.

27. Меншікті қаражат - клирингтік қатысушының клирингтік шотында (меншікті немесе клиенттік) ескерілетін және бірыңғай лимит есебінде пайдаланылатын қаржы құралдарының (ақша және/немесе бағалы қағаздар, туынды қаржы құралдары) жиынтығы;

28. Меншікті қаражаттың құны - барлық есеп айырысу күндері бар міндеттемелер мен талаптар сомасы және теңгемен қамтамасыз ету сомасы;

29. Репо операциясы-тараптары бірдей екі тұлға (репо операциясына қатысушылар) болып табылатын, репо операциясының нысанасы болып табылатын, бір атаудағы бағалы қағаздармен бір мезгілде жасалатын, орындау мерзімдері бойынша ерекшеленетін және бір-біріне бағыты бойынша қарама-қарсы екі мәміленің жиынтығы.

Репо операциялары сауда-клирингтік жүйеде екі тәсілмен жүзеге асырылуы мүмкін:

«тікелей» тәсілмен - тікелей мәмілелер жасасу әдісімен өткізілетін сауда-саттықта;

«автоматты» тәсілмен – үздіксіз қарсы аукцион әдісімен өткізілетін сауда-саттықта.

Сауда-клирингтік жүйеде сауда-саттық режиміне байланысты биржа орталық контрагенттің функцияларын (бұдан әрі - ОК-мен репо операциялары) жүзеге асыратын және орталық контрагенттің функцияларын (бұдан әрі - ОК-сыз репо операциялары) жүзеге асырмайтын репо операцияларын жүзеге асыруға болады.

30. Сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйесі (сауда жүйесі) – осы сауда - саттықты ұйымдастырушының мүшелері арасында эмиссиялық бағалы қағаздармен және өзге де бағалы қағаздармен мәмілелер жасалатын материалдық-техникалық құралдар, сауда-саттықты ұйымдастырушының ішкі құжаттары және өзге де қажетті активтер мен рәсімдер кешені;

31. Қазақстан қор биржасы (KASE) - акционерлік қоғамның ұйымдық-құқықтық нысанында құрылған, осы сауда-саттықты ұйымдастырушының сауда жүйелерін пайдалана отырып, оларды тікелей өткізу жолымен сауда-саттықты ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз етуді жүзеге асыратын заңды тұлға;

32. Орталық депозитарий – «Бағалы қағаздар орталық депозитарийі» акционерлік қоғамы - негізгі функциясы депозитарлық қызметті жүзеге асыру болып табылатын мамандандырылған коммерциялық емес ұйым;

33. Шоғырлану мөлшерлемесі - тәуекел параметрі болып табылады және осы қаржы құралы үшін белгіленген шоғырлану лимитінің мөлшерінен асатын мөлшерде оның ашық позициясын жою кезінде қаржы құралының бағасының өзгеруінің нарықтық тәуекелін бағалауға арналған. Қаржы құралы бойынша шоғырлану мөлшерлемесі пайызбен көрсетіледі және қамтамасыз етудің жеткіліктілігін есептеу және бірыңғай лимитті есептеу кезінде пайдаланылады. Шоғырлану мөлшерлемесін есептеуді Биржа KASE қаржы құралдарының тәуекел-параметрлерін есептеу әдістемесіне сәйкес жүзеге асырады;

34. Тәуекел мөлшерлемесі - бұл бастапқы және ең төмен маржа мөлшерін есептеу үшін Қоғам есептейтін ішкі тәуекел параметрі. Тәуекел мөлшерлемесі формула бойынша есептеледі:

Тәуекел мөлшерлемесі = $1 - (1 - \text{шоғырландыру мөлшерлемесі})^2$.

35. Шектеу уақыты - KASE-де бірінші клирингтік сессияның басталу уақыты;

36. Сауда-клирингтік шот - Биржаның сауда/сауда-клирингтік жүйесіндегі сауда шотының жиынтығы болып табылатын және осындай сауда шотын пайдалана отырып жүзеге асырылған мәмілелерді және/немесе операцияларды орындауды, есепке алуды және бақылауды қамтамасыз ететін клирингтік шоттың нөмірі бойынша оған сәйкес келетін шот;

37. Репо операциясының мөлшерлемесі - жабылу мәмілесінің сомасын есептеу үшін пайдаланылады, өтінімде сауда-саттыққа қатысушы көрсететін репо операциясының жылдық сандық сипаттамасы пайызбен есептеледі;

38. Репо сатып алушы - репо операциясына қатысушы, ашу мәмілесін жасау кезінде репо операциясының нысанасын сатып алады және жабу мәмілесін жасау кезінде оны сатады;

39. Репо сатушы - репо операциясына қатысушы, ашу мәмілесін жасау кезінде репо операциясының нысанасын сатады және жабу мәмілесін жасау кезінде оны сатып алады;

40. «Tradernet» сауда платформасы немесе сауда платформасы - қор биржасының сауда жүйесіндегі қаржы құралдарымен операциялар туралы, қор биржасының сауда жүйесіндегі шетел валютасымен операциялар (қолма-қол ақшасыз шетел валютасымен айырбастау операцияларын ұйымдастыру бөлігінде), бағалы қағаздардың құрамы және клиенттің өзге де қаржы құралдары, өзге де ақпарат туралы ақпарат алуды қамтамасыз ететін Брокердің ақпараттық жүйелерін қоса алғанда, оның бағдарламалық және техникалық құралдарының жиынтығы, сондай-ақ клиентке электрондық қызметтерді ұсыну;

41. Бастапқы маржа - KASE сайтында жарияланатын қаржы құралдары параметрлерінің тәуекелі негізінде «Tradernet» сауда платформасымен есептелетін шама. Бастапқы маржа ішінара қамтамасыз етумен саудаланатын барлық қаржы құралдары бойынша позиция туындыларының сомасына және оларға сәйкес тәуекел мөлшерлемелеріне тең.

42. Ағымдағы шамадан тыс лимит (НПР1) – клиенттің тапсырмаларын орындау кезіндегі тәуекелді жабу нормативі, клиенттің меншікті қаражатының құны мен бастапқы маржаның мөлшері арасындағы айырмашылықты білдіреді.

Ағымдағы лимит формула бойынша есептеледі:

$NPR1 = S - M0$,

қайда:

S-клиент портфелінің құны,

M0-бастапқы маржа мөлшері.

43. Ең төмен маржа – «Tradernet» сауда платформасымен есептелетін, бастапқы маржаның жартысына тең шама.

44. Маңызды шамадан тыс лимит (НПР2) – клиенттің меншікті қаражатының құны өзгерген кезде тәуекелді жабу нормативі, клиенттің меншікті қаражатының құны мен ең төменгі маржа мөлшері арасындағы айырмашылықты білдіреді.

Маңызды шамадан тыс лимит формула бойынша есептеледі:

$$\text{NPR2} = s - Mm,$$

қайда:

S-клиенттің меншікті қаражатының құны,

Mm-ең төменгі маржа өлшемі.

3. Клиенттерді ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер жасасуға клиенттік тапсырыстарды қабылдау және орындау тәртібі

45. Ішінара қамтамасыз ету мәмілелерін Қоғам «Tradernet» сауда платформасы арқылы бағалы қағаздарды сатып алуға және сатуға клиенттік тапсырыстар негізінде жасайды. Ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер жасасуға клиенттік тапсырысты беру кезінде клиент клиенттің сауда-клирингтік шоты жөніндегі міндеттемелер туындаған жағдайда «тікелей» тәсілмен репо операциялары арқылы жабылмаған позицияларды ауыстыруға тапсырма береді.

46. Ішінара қамтамасыз етумен мәміле жасау «Tradernet» сауда платформасында клиентке ұсынылатын Қоғамның клиенттің дербес шоты бойынша жасалған мәмілелер мен операциялар туралы Қоғамның тиісті есебінде расталады.

47. Егер осындай клиенттік тапсырысты орындау нәтижесінде клиенттің меншікті қаражатының құны «Tradernet» сауда платформасында есептелетін оған сәйкес келетін НПР1 мөлшерінен аз болған жағдайда, ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер жасауға клиенттік тапсырыстарды Қоғам қабылдамайды.

48. Клиент ақша қаражаты бойынша жабылмаған позицияны клиенттің сауда-клирингтік шотына қосымша ақша қаражатын аудару жолымен немесе өз қаражаты құнының ұлғаюына және/немесе бастапқы және ең төменгі маржа мәндерінің төмендеуіне әкеп соғатын мәміле жасау жолымен жабуды дербес жүзеге асыруға құқылы.

49. Клиент «тәуекелдер» бөліміндегі «Tradernet» сауда платформасында бастапқы маржаның, ең төменгі маржаның, ағымдағы шамадан тыс лимиттің (НПР1), маңызды шамадан тыс лимиттің (НПР2) мәндерін дербес бақылауға міндеттенеді.

50. Егер клиенттің меншікті қаражатының құны бастапқы маржа мөлшерінен аз болған жағдайда (НПР1 мәнді 0-ден кем қабылдаған), қоғам клиентке бұл туралы клиенттің меншікті қаражатының құны, бастапқы маржа мөлшері және ең төменгі маржа мөлшері туралы мәліметтерді қамтитын электрондық мекенжай бойынша хабарлама жіберуге құқылы. Егер клиенттің меншікті қаражатының құны ең төменгі маржа мөлшерінен кем болған жағдайда (НПР2 мәнді 0-ден кем қабылдаған болса), Қоғам клиентке бұл туралы электрондық мекенжай бойынша хабарламаны, сондай-ақ Қоғамның жабылмаған позицияны жабу үшін қабылданатын іс-әрекеттері туралы ақпаратты жоғарыда көрсетілген жағдайлар туындаған күннің ұйымдастырылған сауда-саттығын өткізу уақыты аяқталғаннан кешіктірілмейтін мерзімде жіберуге құқылы.

51. Ақша қаражаты бойынша жабылмаған позицияны және/немесе бағалы қағаздар бойынша жабылмаған позицияны жабу үшін мынадай жағдайлардың кез келгенінің басталуы негіз болып табылады:

1) Клиенттің меншікті қаражаты құнының «Tradernet» сауда платформасында клиенттің меншікті қаражатына қатысты Қоғам есептейтін ең төменгі маржа мөлшерінен төмен төмендеуі (НПР2 0-ден төмен мән қабылдады).

2) Клиенттің жеке басын куәландыратын құжаттың мәліметтерін/деректемелерін өзгертуге тапсырманы жеке басын куәландыратын құжаттың қолданылу мерзімі аяқталған күнге дейін күнтізбелік 45 күн бұрын ұсынбауы. Қоғам клиентке жеке басын куәландыратын құжаттың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін SMS және/немесе электрондық хат жіберу арқылы күнтізбелік 60 күн бұрын жеке басын куәландыратын құжаттың қолданылу мерзімінің аяқталғаны туралы клиентке хабарлайды.

Қоғам өз қалауы бойынша кез келген уақытта клиенттің жабылмаған позицияларын жабуға құқылы.

52. Ақша қаражаты бойынша жабылмаған позицияны жабуға негіз болып табылатын мән-жайлар туындаған жағдайда, клиент қайтарымсыз түрде Қоғамға клиенттің бағалы қағаздарын

сатуды жүзеге асыруды немесе бастапқы маржаның (1-ҮЕҰ) мөлшерін оң мәнге келтіру үшін қажетті мөлшерде шетел валютасын айырбастауды жүргізуді тапсырады.

53. Бағалы қағаздар бойынша жабылмаған позицияны жабуға негіз болып табылатын мән-жайлар туындаған жағдайда, клиент қоғамға бастапқы маржа мөлшерін (1-НПР) оң мәнге келтіру үшін қажетті бағалы қағаздарды сатып алуды кері қайтарып алмай жүзеге асыруды тапсырады.

54. Клиенттің жабылмаған позициясын мәжбүрлеп жабу мүмкіндігін қамтамасыз ету мақсатында Қоғам клиенттік тапсырыстар негізінде биржаға берілген орындалмаған өтінімдердің барлығын немесе бір бөлігін алып тастауға (жоюға) құқылы.

55. Клиенттердің жабылмаған позицияларын жабу кезінде Қоғам өз бетінше (өз қалауы бойынша) қаржы құралдарын сатып алу/сату кезектілігін айқындайды. Қаржы құралдарын сату бастапқы маржа мөлшеріне дейін меншікті қаражаттың құнын қалпына келтіру үшін қажетті ең аз мөлшерде, ал бағалы қағаздар саны жеткіліксіз болған жағдайда – клиенттің меншікті қаражатының ең жоғары мүмкін құнына жеткенге дейін жүзеге асырылады. Бұл ретте NPR2 өз қаражатының құнын бастапқы маржа деңгейіне дейін қалпына келтіру үшін сатылуы тиіс қаржы құралдарының бағасын көрсетеді.

56. Қоғам келесі мерзімдерде НПР2 0-ден төмен болған кезде клиенттің жабылмаған позицияларын жабуды жүзеге асыруға құқылы:

Егер НПР2 0-ден төмен мән қабылдаған жағдайда, онда позициялардың жабылуының шектеулі уақытына дейінгі сауда күні ішінде Қоғам осы сауда күні ішінде клиенттің позицияларын жабуды жүзеге асырады.

Егер НПР2 0-ден төмен мәнді қабылдайтын болса, онда позицияларды жабудың шектеулі уақытынан кейінгі сауда күні ішінде Қоғам осы жағдай туындаған сауда күнінен кейінгі ең жақын сауда күнінен кейін клиенттің позицияларын жабудың шектеулі уақытынан кешіктірмей клиенттің позицияларын жабуды жүзеге асырады.

Егер клиенттің позициялары жабылғанға дейін ұйымдастырылған бағалы қағаздармен саудасаттық тоқтатылған болса және олардың қайта басталуы позициялар жабылуының шектеулі уақытынан кейін орын алса, Қоғам клиенттің позицияларын жабуды NPR2 0-ден төмен мән қабылдаған сауда күнінен кейінгі жақын сауда күнінің позицияларын жабудың шектеулі уақытынан кешіктірмей жүзеге асырады.

4. Жабылмаған позицияларды ауыстыру тәртібі

57. Клиенттің міндеттемелерін реттеу ASTS+ Биржаның сауда-клирингтік жүйесінде қор нарығында мәмілелер жасасу тәртібіне сәйкес «тікелей» тәсілмен жүзеге асырылатын ОК-мен репо операцияларын жасасу арқылы жүзеге асырылады.

58. Егер осы операцияның болжамды мерзімі ішінде осы операцияның нысанасы ретінде пайдалануға болжанатын бағалы қағаздарды толық немесе ішінара өтеу жүргізілетіні белгілі болса, «тікелей» тәсілмен ОК-мен репо операциясын жүзеге асыруға тыйым салынады. Бұл ретте, мұндай операцияларды жасау мүмкін еместігімен байланысты барлық тәуекелдер мен салдарларды клиент өзіне қабылдайды.

59. Клиенттің теңгемен кез келген ақшалай міндеттемелерін орындау мерзімі басталатын шектеу уақытына дейін жасалған, орындау күні басталған ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер бойынша, оның ішінде ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер жөніндегі міндеттемелерді, ОК-мен тікелей репо ақша қаражатын қайтару және олар бойынша пайыздарды төлеу жөніндегі міндеттемелерді, клиенттің комиссиялық сыйақыны төлеу және Қоғамның шығыстарын, осындай міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті ақшалай қаражаттың бос қалдығын өтеу жөніндегі міндеттемелерін айқындау сәтінде болмауы Клиенттің ақша қаражатының бос қалдығының сомасы мен орындалу мерзімі басталған ақшалай міндеттемелердің шамасы арасындағы айырмаға тең сомада Қоғамның клиентке «тікелей» тәсілмен ОК-мен репо мәмілесін жасау құқығын таниды.

60. Бағалы қағаздар бойынша кез келген міндеттемелерді орындау мерзімі басталатын шектеулі уақытқа дейін жасалған, орындалған күні басталған ішінара қамтамасыз етумен мәмілелер жөніндегі міндеттемелерді, оның ішінде ОК-мен тікелей репо бағалы қағаздарын қайтару жөніндегі міндеттемелерді айқындау сәтінде болмауы Клиенттің сауда-клирингтік шотындағы бағалы қағаздар саны мен орындалу мерзімі басталған бағалы қағаздар жөніндегі міндеттемелер саны арасындағы айырмаға тең мөлшерде қоғамның клиентке «тікелей» тәсілмен ОК-мен репо мәмілесін жасау құқығын таниды.

61. Қоғам жабылмаған позицияларды ауыстыру бойынша «тікелей» тәсілмен ОК-мен репоны клиентке ашқан мерзім бір сауда күнін құрайды.

62. Клиенттің жабылмаған позицияларын ауыстыру үшін «тікелей» тәсілмен ОК-мен репо мәмілелері үшін комиссиялық сыйақы төлеу мөлшері, тәртібі мен талаптары Қоғамның тарифтерімен айқындалады.

5. Айрықша талаптар

63. Қоғамның клиентінде «тікелей» тәсілмен ОК-мен ашық репо болған жағдайда, бағалы қағаздар эмитенті дивидендтер алуға құқығы бар адамдардың тізілімін тіркеу күні ретінде айқындаған күні Қоғам алынған дивидендтердің сомасын «тікелей» тәсілмен ОК-мен репо мәмілелері бойынша сатушы болып табылатын клиентке береді. Дивидендтерді аудару KASE қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клирингтік қызметті жүзеге асыру қағидаларына сәйкес жүргізіледі.